

Pokrajina Trst: srečanje s predstavniki dijaške konzulte

Matej Arčon: »Gorica in Nova Gorica se morata tržiti kot skupna turistična destinacija«

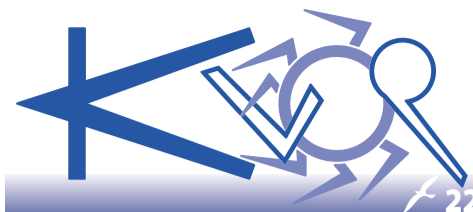
15

Na Goriškem upadla količina sortiranih odpadkov

14

Klopovi nasveti za zdravo prehrano

22

Primorski dnevnik

PETEK, 11. NOVEMBRA 2011

št. 267 (20.282) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

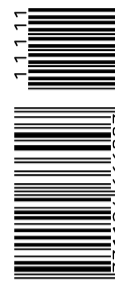
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 66007

Slovenska manjšina menda brez »načrta B«

SANDOR TENCE

Velike finančne, gospodarske in politične turbulence, ki smo jim priča v tem času, bodo tako ali drugače vplivale tudi na slovensko manjšino. V igri so finančni prispevki za kulturne ustanove in organizacije, usoda Primorskega dnevnika, konvencija za Radio Trst A in slovensko televizijo RAI ter omizje med vlado in slovensko manjšino. Kar nekaj kočljivih vprašanj, zato tudi za Slovence ni vseeno, če bo Italija dobila novo vlado ali pa bomo šli na predčasne volitve. V tem primeru bi vsi omenjeni problemi za več mesecev »padli v vodo«.

Ker smo optimisti upamo in računamo, da se bo vse dobro izteklo in da bo kriza čim manj prizadela manjšinsko skupnost, kot državljani republike Italije pa bomo itak plačali posledice. Kaj pa, če se bodo stvari zasukale v drugo smer in bo tudi manjšina plačala velik davek za krizo? Vprašanje je spričo dramatične situacije javnih financ vse manj kot retorično.

Manjšina se je glede italijanskih prispevkov (to delno velja tudi za prispevke iz Ljubljane) vedno nanašala in zanašala na t.i. plan A, ki pomeni, da se vse bolj ali manj dobro izteče. Vedno je sicer nekaj slabe krvi in polemik, ko pride denar pa se razmere umirijo, kar je naravno in normalno. Dober gospodar pa bi moral imeti v rezervi tudi »scenarij B«, to se pravi manj denarja za iste namene, ki pomeni nekoliko drugačno porazdelitev prispevkov v kriznih razmerah. Bojimo se, da slovenska manjšina nima »načrta B«, če ga ima, pa naj o njem razmisli. Morda bo ostal v predalu, morda pa bo prišel še kako prav.

ITALIJA - Napolitanov kandidat vse bližje mandatu za sestavo vlade

Za Montija DS, tretji pol in zdaj tudi Berlusconi

Proti Liga in IDV - Monti: »Italijo čaka ogromno dela«

TRST - Mnoge pobude v tednu vode UNESCO

Upoštevajmo naravo!

Na Trgovinski zbornici Nobelov nagrajenec Filippo Giorgi - Analiza vode iz domače pipe

TRST - Na Tržaškem kot tudi v mnogih drugih krajih so bile mnoge pobude v okviru tedna, ki ga je organizacija UNESCO letos posvetila vodi. Na Tržaški trgovinski zbornici je bilo javno srečanje na temo Voda in ozemlje: pro-

blemi in rešitve, ki se ga je udeležil tudi klimatolog in Nobelov nagrajenec za mir Filippo Giorgi. Ta je med drugim pozval javne uprave, naj pri načrtovanju ozemlja upoštevajo klimatske spremembe.

Srečanje o vodi je priredila tudi na-

ravovarstvena organizacija Legambiente v Miljah, medtem ko bo na zavodu za geometre Max Fabiani in v laboratoriju Trgovinske zbornice še danes mogoče analizirati vodo iz domače pipe.

Na 6. strani

RIM - Vladna kriza se bo očitno končala z imenovanjem tehnične vlade z nekdanjim evropskim komisarjem Mariom Montijem na čelu.

Odločno sta ga podprla Demokratska stranka in sredinski tretji pol, vendar tudi Silvio Berlusconi se je, kljub razhajanjem v Ljudstvu svoboščin, sprizajnil s to rešitvijo. Proti tehnični vladi sta samo Severna liga in Italija vrednot, saj je tudi SEL pogojno naklonjena tej rešitvi.

Montijevo ime je takoj pomirilo pritisk tržišč, kjer se je občutno zmanjšala obrestna mera na italijanskih obveznicah.

Na 5. strani

V Beogradu zasedali parlamentarci SEP

Na 2. strani

Gradnja drugega tira zadeva tudi Italijo

Na 4. strani

V Trstu poklon Steliu Criseju

Na 8. strani

Dvojna razstava Vladimirja Makuca

Na 10. strani

V Tržiču ni bilo škodljivih izpustov

Na 14. strani

RIM - Gospodarske in politične turbulence Splošna kriza in njeni vplivi na manjšino

RIM - Gospodarska in politična kriza, ki je zajela Italijo, že vpliva tudi na slovensko manjšino. Predvsem na državno financiranje kulturnih ustanov, ki je bilo itak problematično že pred izbruhom vladne krize. Slovenske ustanove so iz Rima dobile 2,8 milijona evrov, manjkajo še prispevki v višini 2,5 milijona evrov. Prišlo je do hudega zapleta v odnosih med državno in deželno administracijo, za »sprostitve« denarja pa bo potreben parlamentarni ukrep, ki ga je v teh razmerah časovno zelo težko napovedati. Drugo krizno žarišče so javna

občila, začenši s Primorskim dnevnikom, ki še ne ve koliko prispevkov bo dobil iz zakona za založniške dejavnosti. Kriza vpliva tudi na Radio Trst A in na slovenske televizijske sporede RAI.

Politično gledano bo zelo zapletena rimska politična situacija vplivala tudi na vladno omizje s slovensko manjšino, ki ga v tem letu najbrž ne bo. To omizje bi moral v naslednjih dneh sklicati Gianni Letta, podtajnik pri predsedstvu vlade in Berlusconijev tesni sodelavec, ki pa ima v tem trenutku druge skrbi. Na 3. strani

START sport
PROMOCIJSKA PRODAJA
Dunajska cesta 31, OPČINE
040 213193

DZS PRIPOROČA
ODLIČNE REŠITVE ZA VAŠO PISARNO PO UGODNIH CENAH
NAJBOLJŠA PONUDBA PISARNIŠKIH IZDELKOV ZA MANJŠA PODJETJA IN DOMAČE PISARNE.
Obiščite prodajni center DZS na Industrijski c. 2, v Kromberku, ali knjigarne in papirnice DZS v Novi Gorici, Ajdovščini, Kopru ali Izoli.

BEOGRAD - Zasedanje parlamentarne skupščine Srednjeevropske pobude

Bo članica SEP postala tudi Turčija? Prihodnje leto srečanje o manjšinah

Italijansko delegacijo vodila sen. Tamara Blažina - Sen. Oskar Peterlini predseduje komisiji za kulturo

BEOGRAD - Vloga Srednjeevropske pobude pri širitvi Evropske unije ter sodelovanje oz. širitev same SEP na bližnje države, ki še niso članice, v prvi vrsti na Turčijo, pa tudi napoved srečanja o manjšinah. O vsem tem poteka razprava na dvodnevem zasedanju parlamentarne skupščine SEP v Beogradu, ki jo letos, spričo tokratnega predsedovanja Srbije (prihodnje leto bo organizacijo vodila Ukrajina), vodi njen predstavnik Ivan Jovanović, medtem ko je italijansko parlamentarno delegacijo vodila senatorka Tamara Blažina v odsotnosti predsednika Roberta Antonioneja, ki je bil zadržan v Rimu zaradi vladne krize.

Poleg Izvršnega sekretariata SEP, ki ima sedež v Trstu in predstavlja predvsem telo na ravni vlad držav članic, obstaja namreč tudi parlamentarna skupščina z namenom, da se o pobudah te organizacije govori tudi na parlamentarni ravni s ciljem soudeležbe in vključevanja državljanov, ki bi tako lahko pridobili zaupanje v institucije. Na večeršnjem zasedanju pa so parlamentarci držav članic

Tamara Blažina KROMA

nic SEP govorili o vlogi in prizadevanjih SEP za širitev EU na tiste države članice SEP, ki še niso tudi članice EU, kot je npr. prav letos predsedujoča Srbija. Poleg tega je bil govor tudi o vprašanju, ka-

Oskar Peterlini

ko širiti sodelovanje z drugimi regionalnimi skupnostmi oz. organizacijami, kot je npr. t.i. Jadransko-jonska pobuda, ter sploh kako širiti tudi samo SEP na bližnje države, ki niso še članice te or-

ganizacije. Zu je mišljena še zlasti Turčija, katere članstvo v SEP je predlagala prav italijanska delegacija, čeprav se nekateri s tem predlogom ne strinjajo. Tako je padel predlog, naj predstavništvo SEP z obiskom Turčije preveri njene možnosti za članstvo v tej organizaciji.

V okviru parlamentarne skupščine SEP, ki bo danes ob zaključku zasedanja sprejela skupno agendo, delujejo tudi tri komisije, ki obravnavajo politična, gospodarska in kulturna vprašanja. Predsednik komisije za kulturo je južnotirolski senator Oskar Peterlini, ki so ga zadolžili za organiziranje srečanja o vprašanju zaščite manjšin in promocije kulturne dediščine, ki bo v aprilu prihodnje leto v Italiji. Peterlini, ki je prepričan, da reševanje manjšinskih vprašanj služi preprečevanju konfliktov in zagotavljanju miru med narodi, je za kraj zasedanja predlagal južnotirolski Bocen, na srečanju pa bodo vsekakor sodelovali predavatelji iz vseh osemnajstih držav članic SEP ter izvedenci na področju zaščite manjšin.

Danes v Škrbini slovesnost v spomin na primorske padalce

ŠKRBINA - V Škrbini bo danes, na dan, ko se Britanci spominjajo svojih padlih v vseh vojnah, najprej ob 10. uri v cerkvi sv. Antona maša zadušnica za padle in pobite primorske padalce, ob 11. uri pa bo sledila že tradicionalna komemoracija s polaganjem vencev pred ploščo na Fakinovi domačiji v Škrbini. Ob častni straži, praporščakih, veteranih in svojih so svojo prisotnost med drugimi potrdili britanski veleposlanik v Ljubljani Andrew Page, nekdanji britanski veleposlanik v Ljubljani David Lloyd, obrambna atašea ZDA podpolkovnik Jim McKinney in Velike Britanije podpolkovnik Ian Stafford, predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Janez Stanovnik in pobudnik komemoracije, angleški veterani in časnikar John Earle iz Trsta. V imenu svojcev padlih in pobitih padalcev bo letos spregovorila nečakinja pogrešanega padalca Ivana Volariča z Idrskega pri Kobariidu Ada Volarič vd. De Stefano iz Padove. Uvodni pozdrav bo podal novi komenski župan Danijel Božič. Nastopila bosta še ožja zasedba domačega zbora Cominum in osnovnošolec z recitacijo. Posebno obogatitev bo letos predstavljala udeležba mednarodno sestavljene skupine dijakov Jadranskega zavoda Združenega sveta iz Devina, ki bodo imeli tudi recitacijo. Spremljal jih bo predsednik Zavoda veleposlanik Gianfranco Facco Bonetti.

SLOVENIJA - Predčasne volitve

Za poslanca narodne skupnosti med Italijani kandidat le Battelli, pri Madžarih pa Göncz in Orban

Battelli (desno) bo že petič sedel v parlamentu, medtem ko bo moral Göncz (levo) za svoj drugi mandat med Madžari dobiti več glasov kot Orban

LJUBLJANA - Za poslanca italijanske narodne skupnosti na predčasnih parlamentarnih volitvah se bo potegoval samo Roberto Battelli, za poslanca madžarske narodne skupnosti pa sta dva kandidata: Laszlo Göncz in Dušan Orban.

Roberto Battelli znova kandidira za poslanca italijanske narodne skupnosti v 9. volilni enoti (Koper, Izola, Piran). V državnem zboru je sicer poslanec že od leta 1990. "Kandidiram, ker sem svoje življenje posvetil emancipaciji slovenske družbe in znotraj nje italijanski narodni skupnosti. To je moje delo, ki ga bom opravljal do konca," je za STA dejal. Kot je izpostavil, si želi, da bi vse manjšine v Sloveniji dobile "perspektivo lastnega obstoja", tudi narodi nekdanje skupne države Jugoslavije.

Laszlo Göncz že drugič kandidira v 10. volilni enoti (Murska Sobota, Lendava) za poslanca madžarske narodne skupnosti. Kandidira iz več razlogov, pri čemer je kot najpomembnejši cilj izpostavil dokončanje projekta v zvezi s sprejemanjem splošnega zakona o avtohtoni narodni skupnosti. "Ta predlog je bil pred tremi leti prvič z nekakšnim presenečenjem sprejet. V tem mandatu pa je zmanjkalo časa za sprejem tega zakona, čeprav ga je vlada uvrstila v program dejavnosti za to leto," je dejal. Za Göncza je najpomembnejše, da se omenjeni zakon sprejme predvsem zaradi uspešnejšega in celovitejšega uresničevanja pravic narodnih skupnostih. Zdi se mu zelo pomembno, da se z vidika financiranja ohrani možnost delovanja narodnostne institucije vsaj na sedanji ravni. Zavzel se je za nadaljnji razvoj gospodarske osnove narodne skupnosti.

Dušan Orban prvič kandidira za poslanca madžarske narodnosti. Za kandidaturu se je odločil, ker se je naveličal trenutnega slabega stanja v Sloveniji in "ker mu je trenutno stanje v slovenski politiki

višek". Odločil se je tudi zaradi "slabega dela aktualnega poslanca madžarske narodnosti".

Po zakonu o volitvah v DZ mora kandidat za poslanca narodne skupnosti zbrati najmanj 30 podpisov volivcev, ki so vpisani v volilni imenik za volitve poslanca narodnosti. (STA)

DEŽELA - Kocijančič spet pisal Tondu

Slovenščina je še vedno zapostavljena

TRST - Na uradni spletni strani Dežele Furlanije-Julijske krajine že skoraj eno leto ni več slovenščine, v tiskovnih uradih deželne vlade in sveta pa ni novinarjev z znanjem slovenskega jezika. Na to veliko pomanjkljivost znova opozarja deželni poslanec Mavrične levce Igor Kocijančič, ki je spet pozval predsednika Dežele Renza Tonda, naj vendarle reši ta problem. Slovenski svetnik je Tonda na to formalno opozoril že pred šestimi meseci, od predsednika pa ni dobil nobenega odgovora ali pojasnila.

Januarja letos je deželna uprava odslovlila novinarje z znanjem slovenščine s pogodbo za določen čas, kar je posledično ustvarilo informacijski mrk tudi na spletni strani. Na njej se od takrat ne pojavljajo več novice v slovenščini in nemščini, poleg italijanščine je na spletu ostala furlanščina, kar je nekoliko čudno.

IGOR KOCIJANČIČ

Pristojni deželni odbornik Andrea Garlatti (osebje) je nekajkrat napovedal razpis natečaja za sprejem v službo novinarjev z znanjem slovenskega in nemškega jezika, obveza pa doslej še niso sledila dejanja. Po informacijah, ki jih je dobil Kocijančič, kaže, da se je uprava FJK pred kratkim vendarle odločila za natečaj za tiskovni urad deželne vlade, ne pa deželnega parlamenta.

Avstrija se sooča z desnim ekstremizmom

DUNAJ/CELOVEC - Avstrija ima velik problem z desnim ekstremizmom. To v izjavi za javnost zaskrbljeno ugotavlja iniciativa »SOS-sočlovek« s sedežem na Dunaju, ki poudarja, da so kazniva dejanja z desničarskim ozadjem v Avstriji skoraj že vsakodnevna realnost. Samo lani so našli več kot 1.000 prijav takšnih kaznivih dejanj. Inicijativa »SOS-sočlovek« še ugotavlja, da avstrijska vlada v boju proti desnemu ekstremizmu spi in da omalovažuje tudi poročila o zaščiti ustave, češ da desni ekstremizem ni resna nevarnost za državo in da ne ogroža notranje varnosti. Zato govniki te nevladne organizacije Alexander Pollak poziva avstrijsko vlado, naj proti tem pojavom sprejme odločne ukrepe. O najnovejšem primeru desnega ekstremizma v Avstriji oz. na Koroškem smo poročali včeraj. Člani Zveze koroških partizanov so v okviru polaganja vencev po partizanskih grobiščih ob dnevu mrtvih naleteli na oskrunjen spomenik žrtvam antifašističnega boja koroških Slovencev v drugi svetovni vojni. Skrunitev, pet strelov na spomenik na Svinški gori v okraju Velikovec, je ZKP že prijavila pri avstrijski policiji. (I.L.)

SLOVENIJA, FJK - Slovenska policija opozarja voznike na bližajočo se zimsko sezono

Kmalu obvezna zimska oprema

V Sloveniji je ta oprema obvezna od 15. novembra do 15. marca - Od letos podobni ukrepi tudi na Tržaškem in Goriškem ter na deželnih avtocestah

LJUBLJANA, TRST - Bliža se 15. november, ko je po zakonu o pravilih cestnega prometa za motorna in priklopna vozila v cestnem prometu v Sloveniji obvezna zimska oprema. Ta je obvezna do 15. marca prihodnje leto, pa tudi v zimskih razmerah. Slovenski policisti bodo v tem času pripravljenost vozil na zimske razmere tudi preverjali, so včeraj sporočili iz Generalne policijske uprave (GPU).

Policija voznikom svetuje, da pravočasno poskrbijo za zimsko opremo in preverijo tehnično brezhibnost vozil. Vozne razmere so pozimi drugačne in nekoliko nepredvidljive, zato se morajo vozniki tudi na to ustrezno pripraviti, v izjavi, objavljeni na spletni strani policije, opozarja vodja Sektorja prometne policije na GPU Ivan Kapun.

V zimsko opremo vozil spadajo zimske pnevmatike na vseh štirih kolesih, voznik pa lahko uporablja tudi poletne pnevmatike, vendar le, če ima v avtomobilu shranjene ustrezno velike snežne verige za pogonska kolesa ali verigam enakovredne pripomočke. Pomembno je tudi, da imajo zimske pnevmatike (označene so z M+S, M.S ali M&S) najmanj tri milimetre profila, priporočljivo je, da niso starejše od štirih let.

Voznik, ki svojega vozila ne bo opremil z ustrežno zimsko opremo, bo kaznovan z globo v višini

Dobra zimska guma nas lahko reši iz marsikaterih težav

120 evrov, če pa je zaradi tega oviran ali onemogočen promet, pa z globo v višini 500 evrov. Kazni za pravne osebe so še nekajkrat višje. V avtomobil, pripravljen na zimsko vožnjo, spadata tudi metlica in strgalo za čiščenje stekel, prav tako morajo vozniki poskrbeti, da bo v posodi s tekočino za čiščenje vetrobranskega stekla dovolj tekočine, ki v mrazu ne bo zmrznila.

Za vožnjo v zimskih razmerah policija svetuje, da vozniki hitrost vozila zmanjšajo in jo pril-

godijo razmeram ter stanju vozišča, povečajo najvarnostno razdaljo, zavirajo rahlo in po potrebi postopno ter naj ne spreminjajo smeri vožnje sunkovito. Podobno velja tudi za sunkovito speljevanje, zelo pomembna je izbira pravilnega prestavnega razmerja in enakomerna vožnja brez premočnega pospeševanja ali zmanjševanja hitrosti. Policija tudi svetuje, naj bodo vozniki posebej pozorni na izpostavljene dele ceste, kjer se pogosteje pojavlja poledica, računajo naj na daljši čas potovanja in naj vozijo zbrani in strpni.

Kot smo pred dnevi že poročali, pa zimska oprema od 15. novembra dalje ni obvezna samo v Sloveniji (in tudi v Avstriji), temveč so podobni ukrepi sprejeti tudi v deželni službi za ceste. Ukrep velja sicer le za nekatere ceste na Tržaškem in Goriškem do konca marca prihodnje leto, toda dejansko to pomeni, da morajo imeti vozniki zimsko opremo povsod v teh dveh pokrajinah.

Včeraj pa je tudi družba Autovie Venete sporočila, da je zimska oprema od 15. novembra 2011 do 15. aprila 2012 obvezna tudi na vseh avtocestnih odsekih, ki jih družba upravlja. Gre za avtoceste A4 Trst - Benetke, A28 Conegliano - Portogruaro, za A23 od Palmanove do Vidma in na povezavi Vileš - Gorica. (STA/CR)

RIM - V pričakovanju nove vlade ali predčasnih parlamentarnih volitev

Burni dogodki v italijanski politiki vplivajo tudi na slovensko manjšino

RIM - Huda gospodarsko-finančna kriza in burna politična dogajanja, ki bodo najbrž jutri privedla do odstopa Silvia Berlusconija, zelo pogojujejo tudi nekatera odprta vprašanja slovenske manjšine. V ospredju pozornosti so državno financiranje manjšinskih kulturnih ustanov, negotovi prispevki za Primorski dnevnik ter finančno precej bolj revna konvencija med predsedstvom vlade in ustanovo RAI, kar pogojuje prihodnost Radia Trst A in slovenske televizije. Rimske politične turbulence bodo vsakem primeru časovno preložile umestitev omizja med italijansko vlado in slovensko manjšino, ki je bilo napovedano za to jesen.

Prispevki za leto 2011

Država je doslej preko deželne uprave namenila Slovencem v Italiji 2,8 milijona evrov prispevkov od 5,3 milijona evrov, ki jih določa letošnji proračun. Sprva je kazalo, da je usoda manjkajočega 2,5 milijona evrov stvar »normalnega« birokratskega zapleta med deželno in državno administracijo. Potem pa se je izkazalo, da je zadeva dosti bolj resna in da mora »sprostitve« 2,5 milijona evrov skozi parlamentarno rešeto. Kako in kdaj se bo to zgodilo, če se sploh bo, pa bo odvisno od nove vlade, če jo bomo seveda doživeli.

Senatorka Tamara Blažina je s tem v zvezi vložila popravek k zakonu o finančni stabilnosti, ki pa ne bo predmet presoje senatne skupščine. Vlada je namreč na zahtevo Evropske unije predložila t.i. maksimi amandma, ki avtomatično izničuje vse popravke večine in opozicije. Slovenska senatorka Demokratske stranke je svoje posege uskladila z deželno vlado FJK, v imenu katere zadevo spremlja generalni tajnik Daniele Bertuzzi.

Primorski dnevnik

Finančni minister Giulio Tremonti je močno »rezal« državne podpore tiskanim in drugim občilom iz sklada za založniške dejavnosti. Reže, za katere se je odločila Berlusconijsva vlada, je v tem trenutku težko kvantificirati, saj so se že nekajkrat spremenili. Namesto, da bi se vlada lotila resne selekcije, kdo ima in kdo nima pravice do teh prispevkov, se je odločila za t.i. posplošeno »kleste-nje«. To bi hudo prizadelo časopise, ki jih izdajajo zadrugе, tiste, ki ne ustvarjajo dobičkov in ki so odraz narodnih manjšin. Takšni rezi bi močno prizadeli tudi Primorski dnevnik.

Manjši časopisi (med njimi tudi naš) imajo velikega zaveznika v predsedniku republike Giorgiu Napolitanu. Državni poglavar je v preteklosti že preprečil t.i. posplošene reze časopisom in tudi pred dnevi je na prošnjo italijanskega novinarskega sindikata FNSI znova pozval vlado, naj vendarle oblikuje nov pravilnik za delitev prispevkov. Na osnovi sedanjega pravilnika dobivajo državne podpore tudi nekateri strankarski časopisi, ki nimajo za sabo nobene stranke in ki sploh ne izhajajo. Oziroma jih tiskajo, izvodi pa ostajajo v tiskarni.

Radio Trst A in slovenska TV

Podtajnik pri predsedstvu vlade Paolo Bonaiuti, ki odgovarja za založništvo in javna občila, je napovedal okoli 30-odstotno krčenje vseh finančnih konvencij med vlado in ustanovo RAI. Tudi tiste, ki na osnovi državne zakonodaje in mednarodnih pogodb omogoča življenje Radiu Trst A in slovenski televiziji RAI. Danes kot danes oba medija tvegata 30 odst. manj finančnih sredstev.

Predsednika avtonomnih pokrajin Bocen in Trento Luis Durnwalder in Lorenzo Dellai sta že uradno pozvala Rim, naj ne udari po javnih občilih narodnih in jezikovnih manjšin. Deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovce je podoben korak v zvezi z RAI zahteval od predsednika Furlanije-Juljske krajine Renza Tonda, ki tega še ni naredil, žal. Morebitna finančna okrnitev konvencije vlada-RAI bi prizadela tudi radijske in televizijske programe (v italijanščini) deželnega seže za Furlanijo-Juljsko krajino, ki del sredstev za svojo dejavnost črpa prav iz te konvencije.

Vladno omizje se oddaljuje

Neizogibna kriza Berlusconijsve desnosredinske koalicije bo časovno preložila sklic omizja med vlado in slovensko manjšino. Pobudo, ki je sad dogovora med Italijo in Slovenijo ter zahtev slovenske manjšine, so v preteklosti že nekajkrat preložili. Ne zaradi Slovenije ali slovenske narodne skupnosti, temveč zaradi velikih obotavljanj italijanske vlade. V Rimu se namreč niso uspeli dogovoriti, kdo bo v imenu vlade pravzaprav vodil to omizje: ali zastopnik zunanega ministrstva (v tem primeru podtajnik Alfredo Mantica) ali pa nekdo iz ožjega Berlusconijsvega kabineta. Na koncu so se odločili za Giannija Letto, ki je podtajnik pri predsedstvu vlade in eden najtesnejših Berlusconijsvih sodelavcev. Tudi s tem se bo ukvarjala nova vlada, če bodo volitve pa bo treba počakati na boljše čase.

S.T.

Ponovno: **famila** praznuje

Božič poln Zvezdic za vašo mizo

Tudi letos vam nakupi v Famili podarijo košaro polno dobrot! Vsakih 50€ nakupov dobite eno Zvezdico. Z dvema Zvezdicama lahko brezplačno dobite eno od specialitet, ki smo jih v Famili izbrali za vaše Praznike.

*do 3 Zvezdic za vsak blagajniški listek

DO 31. DECEMBRA 2011

Pobuda je namenjena imetnikom Klubse Kartice Club Famila. Nagrajena igra velja od 10.11. do 31.12.2011 v prodajnih mestih Famila, ki sodelujejo v tej akciji. Podatki se odražajo v vsaki posamezni kartici. V primeru izpolnitve akcije bo Famila lahko zamenjala vsebino z drugimi podobnimi artikli.

Do **23. novembra 2011**

1+1
ENEGA PLAČAŠ, DRUGI JE ZASTONJ!

POPUST 50%
... IN POLNO DRUGIH PONUDB!

www.famila.it

MILJE (TS) - ulica Farnei 40/b, Rabojez
TRST (TS) - ulica Valmaura 4
GORICA (GO) - ulica Terza Armata

famila
 Pri nas si v družinskem krogu.

DEŽELA FJK - Predsednik Renzo Tondo ob koncu dvodnevne seminarja

Opustiti logike preteklosti in iskati nove poti razvoja

Osem delovnih omizij za »rekonstrukcijo«, ki bo težja od popotresne obnove

PALUZZA - Predsednik Dežele FJK Renzo Tondo je včeraj v Karniji sklenil dvodnevna srečanja s predstavniki deželne družbenega, gospodarskega, kulturnega in športnega življenja, ki so sprejeli izziv skupnega razmišljanja o prihodnosti Furlanije-Juljske krajine. To je potekalo na osmih delovnih omizjih, med povabljenimi organizacijami pa so bile tudi slovenske, začeni s Kmečko zvezo.

Tondo je ob koncu sklical novinarje in strnil smisel svoje pobude v željo, da bi »bili protagonisti sprememb« na svojem ozemlju in v mednarodnih odnosih. Odzivi na njegov predlog so bili pozitivni, je zagotovil, saj obstaja močno zavedanje o resnosti situacije in o potrebi, kot pravi Tondo, da »se otresemo ostankov preteklosti in poiščemo nove smeri razvoja«.

Sistem, tak kot je danes, in kljub temu, da je po nekaterih platih neprimeren boljši kot v preteklosti, ne vzdrži več, je večkrat opozoril predsednik Dežele. Ob tem ne gre samo za nujnost varčevanja pri javni porabi, ampak je potrebna globoka prenova kulture in operativnosti javnih institucij, tako kot tudi njihovega odnosa s podjetji in z državljanji. »Čaka nas nova rekonstrukcija, še veliko težja od tiste po potresu, kajti takrat je bilo jasno, kaj in kako je treba obnoviti in s kakšnim denarjem. Danes logike in gotovosti iz preteklosti ni več, kot vidimo v teh dneh, zato smo prisiljeni iskati nove poti za razvoj naše skupnosti,« je dejal Tondo.

Za izhod iz tega položaja je predsednik nakazal potrebo po močni socialni koheziji in sposobnosti preseganja lokalistične miselnosti. Potrebna je celovita vizija problemov vsega ozemlja, je dejal.

Delovna omizja so se ukvarjala tudi s predlogi za deželni finančni zakon 2012 in z reformnimi predlogi, ki so bili 27. septembra vloženi v deželno svetlo. »Videl sem spodbudne signale konsenza, a tudi legitimne dvome, nikakor pa ne zavračanja volje po spremembah,« je Tondo zagotovil novinarjem. Zato tudi sam z optimizmom gleda na deželno skupnost, in to ravno zato, ker je njegova administracija »že postavila dobre temelje« z odločitvami, ki jih je sprejemala vse od začetka mandata. »Danes je vsem jasno, da je visok javni dolg velik problem. Mi smo svoj program okarakterizirali z zmanjševanjem zadolženosti, kar nam je uspelo v znatni meri. Med prioritete smo postavili infrastrukture, s socialnimi blazilci smo podpirali dohodke in zdaj bo

Predsednik Dežele FJK Renzo Tondo med seminarjem v rodni Karniji

DEŽELA FJK

mo še znižali stopnjo davka Irap, ki bremeni podjetja, za 25 odstotkov,« je še povedal predsednik Dežele.

Deželni načrt za infrastrukture je strateški

Gre za strateški načrt in ne za izvajanje, je dejal deželni odbornik za infrastrukture Riccardo Riccardi, ki se je pri tem nanašal na deželni načrt za prometne infrastrukture, mobilnost, transport blaga in logistiko. Od 41 pripomb, ki so jih na načrt dale lokalne uprave, jih je bilo sprejetih 1, tiste, ki so bile izključene, pa se niso nanašale na načrt, je povedal odbornik. Med pomembnejše programske vneske je Riccardi uvrstil železniško povezavo med Gorico in Ronkami, kot tudi infrastrukturno povezavo med Porto Nogarom in avtocestnim sistemom A4. Normativ o zaščitenih območjih glede na prometnice je bil spremenjen tako, da bodo lahko občine izbrale najustreznejši instrument za njihovo varstvo, seveda ob spoštovanju prometnega zakonika.

Glede Baltsko-jadranskega koridorja pa je odbornik povedal, da bo potrebna njegova vključitev v obstoječo prometno mrežo Furlanije-Juljske krajine, v okviru katere bo potrebno zgraditi drugi tir tabeljske železnice na odseku med Vidmom in Cervignanom, da se bo lahko povezala s pristanišči.

PRISTANIŠČA - Podatki za oktober V Tržiču zaradi goriv nekoliko manjši pretovor

TRŽIČ - V tržiškem pristanišču je oktobra prišlo do rahlega zmanjšanja pretovora; pretovorili so 283.014 ton blaga, kar je 9,5 odstotka manj kot v enakem lanskem mesecu, ko so pretovorili 312.738 ton. Obračun za prvih mesecev letošnjega leta pa kljub temu ostaja pozitiven, saj so pretovorili za 12,7 odstotka več blaga kot v primerljivem lanskem obdobju (2.807.590 ton letos in 2.490.752 ton lani). Glavni vzrok oktobrskega upada vzpenjajoče se krivulje je bilo zmanjšanje oretovora goriv, ki jih je bilo za 17,2 odstotka ali za več kot 90.000 ton manj kot oktobra lani. Zelo pozitivno pa je bilo gibanje pretovora v ostalih glavnih blagovnih sektorjih, kot so celuloza (+33,3%), kovinski izdelki (+30,9%), transportni materiali (+55,4%) in avtomobili (+35,2%).

Predsednik posebnega podjetja, ki upravlja tržiško pristanišče, Emilo Sgarlata je z gibanjem pretovora v celoti zadovoljen, saj ocenjuje, da gre za pomemben zagon po gospodarski krizi. »Vedno sem menil, da je treba poleg tradicionalno pomembnih tovarov privleči tudi nove, ustvarjati nove možnosti za razvoj prometa v pristanišču. Poleg tega pa je treba izboljšati pretovorne strukture, s čemer bo gotovo mogoče priti do rasti pretovora,« je položaj tržiškega pristanišča komentiral Sgarlata.

AcegasAps v devetih mesecih z manjšim dobičkom

TRST - S 13 milijoni čistega dobička, kar je več kot 16-odstotni padec glede na enako lansko obdobje, je multiservisno podjetje AcegasAps sklenilo nekoliko slabši devetmesečni poslovni obračun, čeprav so se njegovi dohodki povečali za skoraj 15 odstotkov na 414,8 milijona evrov. Do konca leta pa v družbi, katere večinski lastnik je Občina Trst, načrtujejo »zneten čisti dobiček«.

INFRASTRUKTURE - Pojasnilo v zvezi z izdajo okoljskega dovoljenja za gradnjo drugega tira

Divača-Koper pod vprašajem?

Med pogoji za pridobitev okoljevarstvenega soglasja in posledično za črpanje evropskih sredstev tudi vključevanje sosednjih držav pri posegih, ki imajo čezmejne vplive

Enotirna železniška proga med Divačo in Koprom

ARHIV

LJUBLJANA - Gradnja drugega tira železniške proge med Divačo in Koprom je te dni zbudila pozornost zaradi odločitve Agencije RS za okolje (ARSO), da zavže zahtevek ministrstva za promet za izdajo okoljevarstvenega soglasja. Glede na »nekatero interpretacije in napačna tolmačenja«, je agencija včeraj na svojem spletnem portalu objavila pojasnilo, v katerem v bistvu pravi, da je bila marca letos podana vloga ministrstva »vsebinsko nepopolna, nejasna in pomanjkljiva«.

»Stranko smo v nekaj mesecih večkrat pozvali k dopolnitvam, a žal vseh zahtevanih podatkov in dokumentov do izdaje sklepa o zavržbi nismo dobili. V času vodenja postopka smo izvedli tudi ustno obravnavo, zato da razjasnimo morebitne dileme in nejasnosti ter pomagamo stranki do pridobitve soglasja, ki je eden od pogojev za pričetek gradnje drugega tira,« navaja ARSO. V sporočilu so izpostavljeni štirje sklopi najbolj perečih zahtevanih podatkov, ki jih ministrstvo ni zagotovilo, da bi lahko agencija začela postopek o sprejemljivosti načrtovanega posega na okolje.

Agencija RS za okolje na koncu pripominja, da je »okoljevarstveno soglasje eno ključnih in nujno potrebnih dokumentov pri pridobitvi gradbenega dovoljenja, še posebej pa pri pridobivanju evropskega denarja. To ni nepomemben kos papirja in birokratska ovira pri uresničevanju projektov. Nosilci posega morajo v okviru poročila o vplivih izvedbe projektov na okolje dokazati njihovo sprejemljivost. Izvedena presoja sprejemljivosti posega na okolje, sodelovanje javnosti in vključevanje sosednjih držav pri posegih, ki imajo čezmejne vplive, so osnova za pridobitev okoljevarstvenega soglasja in posledično tudi za črpanje evropskih sredstev«.

Ker je izdaja okoljevarstvenega soglasja eden od pogojev za pridobitev gradbenega dovoljenja, so tako zelo verjetno padli v vodo tudi načrti Družbe za razvoj in investicije (DRI), da bi prve razpise za gradbena dela pri 900 milijonov evrov vrednem projektu objavila še letos. Ponovni zamik gradnje 27 kilometrov proge pa žal pod vprašaj postavlja tudi črpanje 400 milijonov evrov iz evropskih kohezijskih skladov.

EVRO

1.3616 \$ -0,1

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
10. novembra 2011

valute	evro (povprečni tečaj)	
	10.11	9.11.
ameriški dolar	1,3616	1,3633
japonski jen	105,66	105,96
kitajski juan	8,6430	8,6323
ruski rubel	41,5000	41,5620
indijska rupija	68,1140	68,3900
danska krona	7,4420	7,4446
britanski funt	0,85335	0,85385
švedska krona	9,0643	9,0753
norveška krona	7,7420	7,7645
češka krona	25,496	25,452
švicarski frank	1,2315	1,2322
madžarski forint	310,67	310,50
poljski zlot	4,3825	4,3970
kanadski dolar	1,3892	1,3908
avstralski dolar	1,3389	1,3330
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,3500	4,3550
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7014	0,7025
braziljski real	2,3974	2,3863
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,4303	2,4428
hrvaška kuna	7,4800	7,4920

EVROTRŽNE OBRETNOSTI
10. novembra 2011

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,24778	0,44417	0,64167	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	0,02333	0,04333	0,08917	-
EURIBOR (EUR)	1,215	1,474	1,692	-

ZLATO
(999,99%) za kg
41.617,62 € -170,12TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
10. novembra 2011

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORŽNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	5,30	-3,64
INTEREUROPA	0,99	-8,33
KRKA	51,31	-0,95
LUKA KOPER	9,00	-3,23
MERCATOR	171,00	+0,59
PETROL	156,90	-1,32
TELEKOM SLOVENIJE	61,80	+0,08
BORŽNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	17,34	+7,10
AERODROM LJUBLJANA	10,80	-6,49
DELO PRODAJA	21,00	-
ETOL	60,00	+3,45
ISKRA AVTOELEKTRIKA	15,41	-
ISTRABENZ	3,00	+0,00
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	3,90	-2,50
MLINOTEST	3,30	-
KOMPAS MTS	7,50	-
NIKA	16,50	-
PIVOVARNA LAŠKO	11,50	+0,00
POZAVAROVALNICA SAVA	5,25	-0,94
PROBANKA	10,22	-
SALLUS, LJUBLJANA	270,00	+3,45
SAVA	20,21	-3,76
TERMÉ CATEŽ	179,00	-
ZITO	82,60	+0,36
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	11,10	-2,63

MILANSKI BORŽNI TRG
10. novembra 2011

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
A2A	0,895	-2,19
ALLIANZ	72,15	-0,07
ATLANTIA	10,59	+3,32
BANCO POPOLARE	0,987	+3,57
BCA MIPS	0,28	+1,29
BCA POP MILANO	0,34	+0,55
EDISON	0,805	-1,95
ENEL	3,18	+1,02
ENI	15,49	-1,21
FIAT	4,11	+2,60
FINMECCANICA	4,43	+3,07
GENERALI	12,14	-0,49
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	1,179	+2,61
LOTTOMATICA	11,67	-2,75
LUXOTTICA	20,77	+1,02
MEDIASET	2,19	-0,54
MEDIOBANCA	5,505	+0,64
PARMALAT	1,55	+1,17
PIRELLI e C	6,75	+4,25
PRYSMIAN	10,51	+2,14
SAIPEM	31,79	+0,35
SNAM RETE GAS	3,34	+0,42
STMICROELECTRONICS	5,21	-0,48
TELECOM ITALIA	0,846	+2,11
TENARIS	12,68	-1,17
TERNA	2,716	+0,44
TISCALI	0,04	+0,90
UBI BANCA	2,57	+2,55
UNICREDIT	0,78	+3,92

SOD NAFTE
(159 litrov)
97,76 \$ +2,11IZBRANI BORŽNI INDEKSI
10. novembra 2011

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBITOP, Ljubljana	619,36	-0,65
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	1.829,80	-
BIRS	926,80	+0,30
FIRS, Banjaluka	1.929,32	-1,96
Belex 15, Beograd	537,41	-0,19
SRX, Beograd	-	-
BIFX, Sarajevo	-	-
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	2.089,74	-0,87
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	11.879,33	+0,84
Nasdaq 100	2.311,04	-0,13
S&P 500, New York	1.237,83	+0,71
MSCI World, New York	1.180,59	-2,89
DAX 30, Frankfurt	5.867,81	+0,66
FTSE 100, London	5.444,82	-0,28
CAC 40, Pariz	3.064,84	-0,34
ATX, Dunaj	1.875,00	-2,50
PX, Praga	904,2	-
EUROSTOXX 50	2.254,92	+0,25
Nikkei, Tokio	8.500,80	-2,91
STI, Singapur	2.786,90	-2,51
Hang Seng, Hongkong	18.963,89	-5,25
Composite, Sanghaj	2.479,54	-1,80
Sensex, Mubaj	17.362,10	-

POLITIKA - Nekdanji evropski komisar vse bližji mandatu za oblikovanje vlade

Za Montija odločno DS in tretji pol a niti Berlusconi ga ne odklanja

Proti tehnični vladi samo Severna liga in Italija vrednot - Monti: »Italijo čaka ogromen zalogaj dela«

RIM - Vladna kriza se bo očitno končala z imenovanjem tehnične vlade z nekdanjim evropskim komisarjem in rektorjem zasebne univerze Bocconi Mariom Montijem na čelu. Potem ko ga je podprla Demokratska stranka, naj bi ga podprl tudi odhajajoči premier Silvio Berlusconi. V Ljudstvu svobode sicer niso vsi navdušeni nad to izbiro, vendar je najbrž Berlusconi videl, da mu uhaja vse več poslancev, ki so bolj naklonjeni Montijevi vladi kot pa volitvam. Med v parlamentu zastopanimi strankami sta za zdaj proti Montijevi tehnični vladi le Italija vrednot in Severna liga.

Verjetnost, da bo Monti prevzel vodenje tehnične vlade, se je močno povečala, ko ga je predsednik republike Giorgio Napolitano v sredo imenoval za dosmrtnega senatorja, imenovanje pa je, kot predvideva zakonodaja, moral podpisati tudi Berlusconi. Dosedanji premier je nato včeraj Montiju poslal čestitke ob imenovanju in mu zaželel dobro delo v korist Italije, kar analitiki razumejo kot izraz podpore novi Montijevi tehnični vladi. Slednje pričrpano podpirajo tudi Confindustria in druga podjetniška združenja.

Berlusconi je moral očitno požreti grenak grizljaj, po drugi strani pa je najbrž videl, da nima druge izbire. Vse več poslancev Ljudstva svobode se je namreč oglašalo proti njegovemu pozivu na takojšnje volitve. Tržaški poslanec Roberto Antonione je z vse večjo skupino disidentov napovedal, da bi podprl Montija, prav tako Claudio Scajola, ki tudi ima za sabo precej nekdanjih krščanskih demokratov, in vodja skupinice južnjaških poslancev Gianfranco Micciché. Na enakih stališčih je v senatu Beppe Pisano, v prid prehodni vladi pa so se med drugimi oglašili tudi guverner Lombardije Roberto Formigoni, Maurizio Lupi in zunanji minister Franco Frattini.

V Ljudstvu svobode so mnenja vsekar se deljena. Nekateri ministri, na primer Sacconi in Matteoli ter drugi vidni predstavniki stranke so odločno proti Montijevi vladi in bi raje šli takoj na volitve. Tajnik Angelino Alfano, ki očitno z vse večjo težavo obvladuje stranko, je tako komentiral, da imajo z Montijem »precej različne poglede na marsikatero vprašanje« in da bo zaradi tega Ljudstvo svobode javilo svojo dokončno opredelitev po posvetovanju s predsednikom Napolitanom, ki bo sledilo formalizaciji Berlusconijevega odstopa.

Kot rečeno, se je jasno proti tehnični vladi in za volitve opredelila Severna liga, najbrž z namenom, da bi z opozicijo vladi, ki bo hočeš nočeš morala sprejeti nepopularne ukrepe, odjedla desnorsredinskim za-

veznikom kak glas. Podobne račune vodi tudi Di Pietro v odnosu do DS, čeprav so tudi številni somišljeniki na spletni strani stranke kritizirali to zadržanje in ga označili za neodgovorno in populistično.

Po drugi strani je lider SEL Nichi Vendola, ki sicer nima predstavnikov v parlamentu, napovedal pogojno naklonjenost Montijevi vladi. Pogoja sta dva, vsebinski in časovni: ukrepi morajo tokrat obremeniti premožnejše državljane in ne tiste, ki že danes plačujejo pretežno breme krize, tehnična vlada pa je po svoji naravičasna in bo zato morala čim prej vrniti besedo volivcem.

Po drugi strani so odločno za prehodno vlado vsi predstavniki tretjega pola, od Finija, do Rutellija in Casinija, ki si prizadeva, da bi se UDC okrepila s prilivom novih pribežnikov iz Berlusconijeve stranke. Prepričan zagovornik Montijeve vlade je tudi tajnik Demokratske stranke Pierluigi Bersani, ki se sicer zaveda nevarnosti in pasti morebitnega sodelovanja z desnico v skupni vladi, a po drugi strani izpostavlja potrebo, da leva sredina strankarske interese,

Mario Monti

ANSA

ki bi ji narekovali takojšnje volitve, podredi interesu države, da se izvleče iz dramatične krize.

Mario Monti se je medtem včeraj na Kvirinalu srečal s predsednikom Napolita-

nom, kot je sicer običaj za novoimenovane dosmrtni senatorje, a vse kaže, da sta se pogovarjala tudi o vladi. Dopoldne je Monti govoril na nekem posvetu v Berlinu, kjer je že nakazal nekaj možnih smernic za novo

vlado. »Italijo čaka ogromen zalogaj dela,« je dejal, potrebne so strukturne reforme, ki naj odpravijo privilegije nekaterih skupin državljanov. Preseči je treba tudi italijansko napako, da vsakdo misli le na svoje volilno okrožje. Delati je treba za gospodarsko rast, ne z novimi posojili, temveč z odpravljanjem tistih ovir, ki danes zavirajo gospodarsko rast. Monti je tudi prepričan zagovornik evra, brez katerega bi v Italiji danes imeli večjo inflacijo, manj urejene finančne razmere in manj spoštovanja do bodočnosti mlajših generacij.

Bini Smaghi se umika

Bančnik Lorenzo Bini Smaghi, ki bi bil moral po imenovanju Maria Draghija na čelo Evropske centralne banke že pred časom odstopiti svoje mesto v izvršnem svetu ECB francoskemu predstavniku, je včeraj sporočil, da se končno umika. Bini Smaghi pravi, da bo šel poučevat v Harvard, v Rimu pa so se pojavila tudi ugibanja, da ga je v umik prepričala ponudba ministrstva v Montijevi vladi.

VLADNI AMANDMA - Kaj vsebuje Tremontijev predlog

Protikrizni ukrepi

Evropski komisar Rehn kritičen: Niso dovolj jasni in ni porazdelitve fiskalnega bremena

RIM - Minister Tremonti je pred sinoči predstavil senatni komisiji, ki se ukvarja z zakonom o stabilnosti, amandma z dodatnimi protikriznimi ukrepi. Med njimi ni spornih norm o popolni sprostitvi odpustov, o čemer naj bi se pogajali z družbenimi partnerji, kot tudi ni obdavčitve večjih premoženj, ki jo desna sredina a priori zavrača.

Med ukrepi lahko evidentiramo sledeče: **prodaja državnih nepremičnin**, začenši z vojašnicami in zaporji, ki naj bi navrgla 5 milijard evrov; **prodaja kmetijskih zemljišč** - od prodaje 300 tisoč hektarov naj bi država dobila 6 milijard; **krajevne uprave** morajo zmanjšati dolg tudi s prodajo lastnine, sicer jim bodo krčili prispevke; **privatizacija lokalnih storitev** bo obvezna; v primeru neizvajanja te sporne norme (ki je v nasprotju z izidom letos izvedenih referendumov!) naj bi posegla državna oblast;

zaposlovanje vajencev bodo spodbudili s 3-letno oprostitvijo socialnih dajatev; predvidene so olajšave za zaposlitev brezposelnih žensk;

javni uslužbenci bodo tvegali odpust; za presežne uslužbenke je predvidena preemestitev, če pa ne bo mogoča bodo po dveh letih, ko bodo prejeli 80-odstotno nadomestilo plače, odpušteni;

upokojitvena starost bo po letu 2026 pri 67 letih za vse, moške in ženske v privatnem in javnem sektorju; norma ni nova, le točneje določa to, kar je že bilo predvideno z avtomatičnim prilagajanjem na daljšanje življenjske dobe;

bencin in dizel gorivo bosta dražja zaradi povečanja davka, odpravili pa bodo komisije na plačila s karticami za nakupe do 100 evrov.

V odloku so še davčni odbitki za investitorje v avtocesto in infrastrukturo, zmanjšanje birokracije za odpiranje novih podjetij, odprava minimalnih poklicnih tarif, povečanje davkov za tožbe na prizivno in kasacijsko sodišče. Posebna norma zadeva tudi gradbišče TAV v dolini Susa, ki bo »strateško območje«, tako da bodo lahko kaznovali z do enim letom zapora, kogar bi nedovoljeno vstopil.

Evropski komisar za finance Olli Rehn je včeraj podal prvo le delno pozitivno oceno teh ukrepov. Poudaril je, da niso dovolj podrobno pojasnjeni, kar pomeni precej resno tveganje za njihovo izvedbo, in izrazil pričakovanje, da bo iz Rima kmalu dobil podrobne odgovore na svojih 39 vprašanj glede italijanskih zavez. Komisar je konkretno kritiziral dejstvo, da v ukrepih ni nekaterih pomembnih elementov, kot je preusmeritev fiskalnega bremena z delavcev na potrošnje in nepremičnine.

FINANČNI TRGI - Enoletni BOT

Rekordno draga dražba, a hkrati tudi prvi znaki umirjanja špekulacije

RIM - Italija je na včerajšnji dražbi 12-mesečnih državnih obveznic (BOT) zbrala pet milijard evrov, za svež denar pa je bila prisiljena pristati na rekordno visoko obrestno mero. Povprečna donosnost je namreč znašala 6,087 odstotka, kar je največ za menice z ročnostjo leta dni od uvedbe evra naprej. Včerajšnja dražba je bila prva po finančnem viharju, ki je te dni ponesel donosnost 5 in 10-letnih obveznic krepko čez 7 odstotkov, razliko z nemškimi pa preko 570 točk. Najhujši špekulativni vihar se je znesel nad Italijo po torkovi napovedi Silvia Berlusconija, da bo po izgubi absolutne večine v poslanski zbornici sicer odstopil, vendar še ne takoj ampak šele po odobritvi zakona o stabilnosti in protikriznih ukrepov, ki jih je obljubil Evropski uniji.

Razmere na tržiščih so se vsekakor včeraj bistveno popravile, potem ko je predsednik Giorgio Napolitano v sredo trgom zatrdil, da bo Berlusconi odstopil takoj po izjemno hitrem sprejemu ukrepov, najverjetneje že jutri. Predsednik je tudi imenoval ekonomista in nekdanjega evropskega komisarja Maria Montija za dosmrtnega senatorja, kar je spet bilo finančnim trgom namenjeno sporočilo, da bo 68-letni Monti postal premier prehodne vlade. Obrestne mere na italijanske desetletne obveznice na sekundarnem trgu so tudi včeraj bile še nevarno visoke, vendar že občutno nižje kot dan prej. Razlika v primerjavi z nemškimi obveznicami se je ponovno spustila pod 500 točk, donosnost pa na 6,77 odstotka, kar je zgovoren znak, da so vesti o hitrem slovesu Berlusconija in skorajšnjem imenovanju Montija finančni trgi pozdravili z navdušenjem.

KRIZA ITALIJE - Odzivi v tujini

Angela Merkel: »Italija je na pravi poti, toda čas pritiska«

BERLIN - Nemška kanclerka Angela Merkel je Italijo včeraj pozvala, da čim hitreje razjasni politične razmere. Kot je poudarila, je to ključno za povrnitev kredibilnosti države. Obenem je zavrnila ugibanja, da se Berlin pripravlja na manjšo monetarno unijo. »Mislim, da je izredno pomembno ... da se politično vodstvo razjasni, kakor hitro je mogoče, saj je to po mojem bistveno za kredibilnost Italije,« je dejala Merkelova. Poleg imenovanja političnega vodstva v državi je nujno tudi čim hitrejša sprejetja paketa varčevalnih ukrepov, je še dejala in dodala: »Imam vtis, da je Italija na pravi poti, a čas pritiska.«

Na novinarsko vprašanje, ali se mora območje evra pripraviti na izstop Italije, je kanclerka zatrdila, da si Nemčija prizadeva za ohranitev območja evra v sedanjih obliki. »Imamo en sam cilj in to je stabilizirati območje evra, kakršno je danes, ga narediti konkurenčnejšega, doseči napredek pri uravnoteženju proračunov,« je dejala. Obenem je ponovila, da je solidarnost držav s skupno evropsko valuto nujno povezana s prizadevanji teh držav v smeri proračunske konsolidacije.

ANGELA MERKEL

ANSA

OLLI REHN

ANSA

Pritisk na Italijo tako s strani finančnih trgov kot mednarodne skupnosti, da mora hitro reformirati svoje gospodarstvo in predstaviti jasne načrte za obdobje po Berlusconijevem odstopu, je velik. K temu sta Rim včeraj pozvala tudi Mednarodni denarni sklad in Evropska unija, jase pa je bil tudi britanski premier David Cameron, ki je ocenil, da je Italija - po nemškem in francoskem tretje največje gospodarstvo območja z evrom - sedaj v »jasni in neposredni nevarnosti«. Kot je opozoril, »se trenutek resnice (za Italijo) bliža.«

Za Italijo je sedaj najbolj ključno zagotoviti politično stabilnost, je v Bruslju poudaril evropski komisar za denarne in gospodarske zadeve Olli Rehn. Zagotovitev politične stabilnosti in sposobnosti odločanja je po Rehnovih besedah za Italijo "sine qua non" - nujen pogoj za vse ostalo, zmanjšanje javnega dolga in zagon gospodarske rasti. Na vprašanje, ali bo morala Italija zaprositi za pomoč, je Rehn odgovoril, da država "zelo kratkoročno" lahko prenese pritisk finančnih trgov.

Prva dama Mednarodnega denarnega sklada (IMF) Christine Lagarde je pozvala k bolj jasni kratkoročni politiki Grčije in Italije.

Malgara ne bo predsednik Beneškega bienala

RIM - Predsednik Auditela Giulio Malgara ne bo predsednik fundacije Beneškega bienala. Svojo kandidaturo je včeraj sam umaknil. Novico je objavil minister za kulturo Giancarlo Galan, ki je Malgaro predlagal. Toda kandidatura je pred nekaj tedni zavrnila komisija za kulturo poslanske zbornice. Minister bi lahko Malgaro kljub temu imenoval, a sodu je najbrž zbila dno napovedana vladna kriza. Tako bo za predsednika Beneškega bienala po vsej verjetnosti potrjen Paolo Baratta, ki so ga v teh dneh med drugim podprli mnogi predstavniki mednarodnega kulturnega življenja.

Na Azurni obali našli truplo žrtve poplavl v Liguriji

GENOVA - Število smrtnih žrtev vremenske ujme, ki je 25. oktobra prizadelo Ligurijo in še posebej območje Cinque Terre, je naraslo na 11. Sorodniki so namreč potrdili, da pripada 55-letnemu Sauru Piconcelliju iz Vernazze truplo, ki so ga pred nekaj dnevi našli v morju pred Saint Tropezom na Azurni obali v Franciji. Morski tok ga je torej odnesel več kot 300 kilometrov daleč. V Liguriji zdaj pogrešajo še dve osebi po vremenski ujmi iz 25. oktobra.

V Kalabriji aretirali mafijskega šefa Pelleja

REGGIO CALABRIA - V bližini Reggio Calabria so včeraj aretirali 57-letnega vodjo mafijske združbe Ndrangheta Sebastiana Pelleja, ki so ga zaradi trgovine z mamili iskali od leta 1995. Kot so sporočili karabinjerji, se mafijec, ki velja za enega najpomembnejših v Kalabriji, ob aretaciji ni upiral in ni bil oborožen. Prijeli so ga, ko se je sam sprehajal na območju pristanišča. Pelle je bil na seznamu 30 najbolj iskanih in najnevarnejših zločincev v Italiji. Medtem je včeraj policija aretirala kakih 30 ljudi v okviru širokopotezne akcije proti trgovini z mamili. Gre za člane hudodelske združbe, ki je uvažala kokain in druga mamila iz Južne Amerike. Ob aretacijah so izvedli tudi hišne preiskave in druge preglede v Kalabriji, Apuliji, Lombardiji, Emiliji-Romagni in Laciju.

TRGOVINSKA ZBORNICA - Posvet v okviru tedna, ki ga je organizacija Unesco posvetila vodi

Regulacijski načrt mora upoštevati klimatske spremembe

Nobelovec Giorgi opozarja, da bodo padavine vedno redkejše, vendar intenzivnejše

Levo: Filippo Giorgi
Desno:
Na zavodu za geometre Max Fabiani bodo še danes delili sterilne steklenice in sprejemali steklenice z vodo iz pipe

Tržaška občinska uprava mora kot ostale javne uprave upoštevati klimatske spremembe pri pripravi prostorskega načrta. Zaradi višje temperature v atmosferi bodo namreč padavine v prihodnosti vedno redkejše, toda ko bo začelo deževati, bodo intenzivnejše. Zemlja mora biti torej sposobna vodo vsrkavati. Če tega ne upoštevamo, bodo lahko hude posledice, kot je to dokazalo dogajanje v Genovi.

To je poudaril Nobelov nagrajenec za mir in klimatolog pri mednarodnem centru za teoretsko fiziko ICTP Filippo Giorgi na celodnevem javnem srečanju, ki je bilo včeraj v veliki dvorani Tržaške trgovinske zbornice na temo Voda in ozemlje: problemi in rešitve. Pobuda je bila v okviru tedna za trajnostni razvoj, ki ga prireja komisija organizacije UNESCO na zunanjem ministrstvu in ki je letos posvečen vodi. Srečanja, ki ga je priredila fundacija Fondazione Internazionale Trieste v sodelovanju s tržaškim centrom Unesco se je udeležila vrsta govornikov, ki so obravnavali vodo iz različnih zornih kotov.

Vprašanje torej ni »kje« dežuje, ampak »kako« dežuje, je povedal Giorgi med poročilom o ciklusu vode. Leto 2010 je bilo najtoplejše od leta 1850. Zato bodo prihodnji koraki na tem področju temeljnega pomena, je menil Giorgi, po mnenju katerega je treba pri gradnjah odslej upoštevati vse te nove spremembe. Kot primer je nazorno podal papirnato brisačo: ta bo brez težav »zdržala« večjo količino vode, če bo voda v kapljicah. Toda kaj se bo zgodilo, če nanjo zlijemo velik kozarec vode? Zdaj pa pomislimo na obalno cesto in na nove gradnje, ki so oziroma naj bi tam še nastale...

Na srečanju, ki sta ga uvedla uvedla Paolo Alessi (tržaški center Unesco) in Stefano Fantoni (FIT/Anvur), so nato govorili Nicola Bressi, ki je v imenu mestnih znanstvenih muzejev govoril o površinskih vodah, speleolog Sergio Dambrosi, ki je obravnaval podzemne vode in Paolo Guglia, ki se je osredotočil na vodnjake. Ravnatelj znanstvenih muzejev Sergio Dolce je govoril o zgodovinskih vodovodih, Enrico Altran (Acegas-Aps) o načinu dobavljanja vode in Franco Meriggi o vodometih, medtem ko je Paola Del Negro poročala o vodi v Tržaškem zalivu.

V okviru tedna vode je bilo srečanje tudi v Miljah, ki ga je priredilo združenje Legambiente. Govorili so Oscar Garcia Murga (tržaški Legambiente), nekdanji član nadzornega odbora Kraškega vodovoda Marco Pieri in Tiziana Cimolina v imenu Odbora za vodo javno dobro.

Na zavodu za geometre Max Fabiani in v laboratoriju Trgovinske zbornice bo še danes mogoče analizirati vodo iz domače pipe. Sterilne steklenice posredujejo na zavodu Fabiani in v laboratoriju TZ, mogoče pa je tudi uporabljati lastne. Za analizo se lahko občani obrnejo na zavod Fabiani (Ul. Monte S. Gabriele št. 48) od 8. do 12. ure ali na laboratorij TZ (Ul. Travnik št. 14) od 8. do 13. ure. Analiza stane 15 evrov, izsledki bodo znani čez približno deset dni.

A.G.

KROMA

CIVILNA DRUŽBA - Mladi združenja Libera na tržaški prefekturi

Vsakdanji boj proti mafiji

Mladi so prefektu Giacchettiju predstavili video o zgodbah ljudi, ki se borijo proti mafiji, in druge dejavnosti združenja

»Privilegij je v tej palači gostiti mlade, ki s svojim vsakodnevnim prizadevanjem proti mafijam in nezakonnosti predstavljajo tisti čisti obraz države, ki napolni srce in nudi upanje glede prihodnosti.« S temi besedami je tržaški prefekt Alessandro Giacchetti v sredo v prostorih prefekture sprejel mlade znanega združenja Libera, ki se bori proti mafiji (na sliki). Mladi so prefektu predstavili video posnetek z naslovom Carovana »Italiani che (R)esistono« o zgodbah oseb, ki se v svojem vsakdanjem življenju zoperstavljajo mafiji in nezakonnosti, poleg tega so predstavili tudi dejavnosti, ki potekajo v okviru združenja Libera in njenih organizacij, sredin obisk pa je potekal v sklopu pobud ob 150-letnici združitve Italije.

ZDRAVSTVO - Do pred kratkim je bil v strukturi v Ul. Farneto

Kardiološki oddelek bo odslej v obnovljenih prostorih glavne bolnišnice

V glavni bolnišnici so včeraj uradno odprli obnovljene prostore, v katerih bo odslej oddelek za srčne bolezni in boleznih ožilja. Kardiološki oddelek je bil do pred kratkim v strukturi v Ul. Farneto, ki pa je postala za to službo neustrezna. V glavni bolnišnici pa bodo poleg večje površine (500 kvadratnih metrov) tudi sodobnejše naprave.

Na novem oddelku, ki ga vodi Andrea Di Lenarda, bo skupina bolničarjev in bolničark pod vodstvom Donatelle Radini še krepila informativno in vzgojno službo, ki jo ponuja ambulanta, so povedali, novi sedež pa bo prispeval tudi k uspešnejši povezavi s storitvami, ki jih ponuja bolnišnica na kardiološkem področju.

Oddelek nudi danes pomoč približno 18.000 bolnikom. Njihova srednja starost je 74 let, toda med njimi je tudi 3 tisoč mladih. Urnik oddelka bo nespremenjen, in sicer od 8. ure do 15.30. Vhod je v Ul. Slataper št. 9.

V glavni bolnišnici so uradno odprli nov sedež oddelka za srčne bolezni in boleznih ožilja, v katerem so tudi sodobnejše naprave

KROMA

Občina Dolina: urniki za izročitev popisnih pol

Občina Dolina obvešča, da bo občinski popisni urad (anagrafski urad) odprt za javnost za izročitev popisnih pol v sledečih dneh in s sledečim urnikom: od ponedeljka, 14. novembra, do petka, 18. novembra, od 8.30 do 12.15 in od 14.30 do 16.45 ter v soboto, 19. novembra, od 8.30 do 12. ure (tel. 0408329220).

Pomembno imenovanje za sindikalista UIL M. Bertija

Evropska konfederacija sindikatov (ETUC) je pred kratkim imenovala odgovornega za priseljeniške politike in mednarodne zadeve v deželnem tajništvo sindikata UIL Micheleja Bertija na mesto predsednika Evropskega odbora za koordinacijo medregijskih sindikalnih svetov. Ta odbor povezuje in usklajuje delovanje 45 medregijskih sindikalnih svetov glede čezmejnih politik in sodelovanja. Michele Berti je nasledil Nemca Manfreda Klöpfferja, ki je bil predsednik v obdobju 2007-2011.

Protest sindikatov USB proti finančnim špekulacijam

Deželni osnovni sindikati USB bodo danes popoldne na Korzu Cavour pred sedežem banke Banca d'Italia protestirali proti finančnim špekulacijam italijanskih in evropskih bank ter proti ukrepom italijanske vlade, ki bodo hudo prizadeli še predvsem odvisne delavce. Protest bo od 15. do 19. ure.

Na Katinari danes in jutri 65. tržaški zdravniški dnevi

V veliki dvorani bolnišnice na Katinari bodo danes in jutri 65. tržaški zdravniški dnevi, ki bodo tokrat posvečeni ženskam. Uradno odprtje bo ob 9. uri, ob številnih uglednih zdravnikih pa se ga bosta udeležila tudi tržaški župan Roberto Cosolini in pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat.

Vhod v Burlo začasno samo z Istrske ulice

Vhod v otroško bolnišnico Burlo Garofolo bo zaradi del podjetja Acegas-Aps od danes do 24. novembra mogoče le na Istrski ulici št. 65/1. Vhod za vozila in za pešce v Ul. Battersa bo namreč do takrat zaprt.

POKRAJINA - Bassa Poropatova, Pinova in De Francescova s predstavniki dijaške konzulte

Kmalu razpis za zakup službe za nujne posege v šolskih stavbah

Preko 30 posegov za dobrih 26 milijonov evrov - Na Prešernu prenovili sanitarije, na Stefanu prva tranša del

Pokrajina Trst bo ustanovila službo za nujne gradbene posege na področju rednega vzdrževanja stavb višjih srednjih šol. To izhaja iz večerajšnjega popoldanskega srečanja predsednice Pokrajine Marie Terese Bassa Poropat ter odbornic Marielle De Francesco, pristojne med drugim tudi za šolske stavbe, in Adele Pino (šolstvo) s predstavniki pokrajinske dijaške konzulte.

Nova služba, za katero bo pokrajinska uprava po besedah Bassa Poropate pripravila razpis za podelitev zakupa v začetku prihodnjega leta, bo trajala tri leta, zanjo pa je Pokrajina namenila dober milijon evrov (točneje 1.050.000 evrov) in to, je poudarila predsednica Pokrajine, kljub krepkemu krčenju sredstev. Služba za nujne posege bo edini sogovornik glede izvajanja popravil, kar bo omogočilo pravočasno ukrepanje ter redno in sistemsko preverjanje stanja stavb, zlasti v slučaju slabega vremena, piše v sporočilu za javnost.

Srečanje s predstavniki dijaške konzulte je bilo, poleg vprašanja oblikovanja šolske mreže na Tržaškem, kjer pa pokrajinska uprava zagotavlja, da ne bo prišlo do združevanja višjih srednjih šol, posvečeno prav vprašanju stanja višješolskih stavb, ki je na Tržaškem še posebno pereče. Za višješolske stavbe je pristojna Pokrajina, čeprav ni v vseh primerih tudi lastnica teh stavb (številne stavbe, kjer večkrat sobivajo višje in nižje srednje šole ter tudi osnovne šole, ima v lasti Občina Trst). Večina slednjih (16 na 25, vključujoč tudi podružnice) je starih preko petdeset let, kar dvajset pa sto ali več let (rekord ima stavba v Ul. Battisti, kjer imata sedež podružnici tehničnega zavoda Deledda in liceja Galilei in je bila zgrajena leta 1802) in le dve sta stari manj kot trideset let.

Zaradi tega je po podatkih Pokrajine trenutno v višješolskih stavbah v teku kar 31 posegov različne narave: zadnja dela so zadevala obnovo glavnega vhoda zavoda Da Vinci, za kar je bilo namenjenih 50.000 evrov, obnovo strehe in poda na zavodu Nordio (prav tako 50.000 evrov), popravilo strehe telovadnice liceja Oberdan (90.000 evrov), obnovo sanitarij na podružnici liceja Petrarca na Trgu Sonnino (145.000 evrov - tam bodo kmalu tudi začeli prenavljati telovadnico) in dokončno vzpostavitev telematskega omrežja na zavodih Carli in Nautico (25.000 evrov).

Vsega skupaj je Pokrajina za gradbene posege namenila preko 18 milijonov evrov (dobri trije milijoni zadevajo dela, ki so se že zaključila). Največji finančni zalogaj, približno tretjino te vsote (dobrih šest milijonov) predstavlja obnova Vile Giulia, kateri sledi že dokončana gradnja telovadnice in bazena zavoda Da Vinci (dobra dva milijona). Za posege, vezane predvsem na postavitve, vzdrževanje oz. posodobitev raznih napeljav (električne, telematske, prezračevalne idr.) ter prilagoditev protipožarnim in varnostnim določilom, pa je Pokrajina namenila dobrih sedem (skoraj osem) milijonov evrov. Največji zalogaj (preko štiri milijone evrov) zadeva dela na sedežu zavoda Volta v Ul. Monte Grappa.

Kaj pa slovenske šole? Na seznamu Pokrajine so omenjena dela na Liceju Franceta Prešerna ter na Izobraževalnem zavodu Jožefa Stefana. Na liceju Prešeren so že dokončali popolno prenovu sanitarij in izredna vzdrževalna dela, za kar je pokrajinska uprava namenila 430.000 evrov. V teku pa je prva tranša del v okviru polne prenovne stavbe na Canestrinijevi ploščadi v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu, kjer sta imela sedež zavod Stefan in geometrijski oddelk Tehniškega zavoda Žige Zoisa (oba se trenutno nahajata v začasnih prostorih na Vrdeški cesti oz. v Ul. Weiss), za katero je Pokrajina namenila 1.370.000 evrov, februarja prihodnje leto pa je predviden začetek druge tranše del v vrednosti 1.630.000 evrov.

Kljub krčenju sredstev je Pokrajina dobila dober milijon evrov za izvajanje nujnih posegov KROMA

PROSEK - Vlom v poslopje bezbolskega igrišča na Rouni

Bezbol »brez elektrike«

Neznanci odnesli vse električne kable, da bi prodali rabljene bakrene žice - Velika škoda

Časi, ko so na proseški Rouni igrali bezbol, so minili

KROMA

Poslopje bezbolskega igrišča na Rouni pri Proseku je v notranjosti popolnoma razdejano. Neznanci so vlomili vanj in odnesli vse električne kable, očitno z namenom, da bi nato preprodali dragoceni baker, za katerega vlada na tržiščem na črno vse večje povpraševanje. Lotili so se tudi električne centrale, kjer so s transformatorja odtrgali bakreno tuljavo, odnesli pa so celo strelovod.

Tatvino je pred dnevi odkril Dean V., električar po poklicu. Opazil je, da so bila vrata poslopja priprta, pokukal je v poslopje in takoj mu je postalo jasno, kaj se je zgodilo. Neznanci so prišli nalašč, da bi si prilastili vse bakrene predmete. Izruli so vse električne kable v vseh prostorih. Poslopje je veliko, kljub temu so opravili delo tako temeljito, da so - po mnenju izvedenca - zanj potrebovali več dni (ali noči).

Škoda je ogromna, morda več kot 100 tisoč evrov. Poslopje je dejansko ostalo brez električne napeljave in vprašljivo je, ali bi se izplačalo namestiti novo v poslopju, ki je bilo zadnja leta prepuščeno neizprosni zobu časa in neznanecem, ki so v njem poiskali nočno zatočišče.

Dean V. je o razdejanju obvestil predsednika proseškega Odbora za ločeno upravljanje jusarskega premoženja Bruna Rupla, ker se poslopje nahaja na jusarskem zemljišču. Ta je poklical karabinjerje z Devinščine, ki so si ogledali kraj in uvedli preiskavo. Vodi jo kapitan nabrežinske karabinjerske postaje Fabrizio Pinori.

Slednji je včeraj potrdil, da so prejele prijavo o tatvini. Povedal je, da bi lahko neznanci opravili svoj poseg že pred nekaj meseci, morda julija. Poslopje je bilo dalj časa zapuščen, varnostnih naprav ali alarmnih sistemov ni imelo. Tatovi so zlahka vlomili v poslopje. V mreži, ki ograjuje območje bezbolskega igrišča, so odkrili več lukenj. Tudi številna okna so bila razbita. Poslopje stoji na samem, športni center Ervatti čez cesto, ki pelje v Briščičke, je precej oddaljen, tako se neznancem ni bilo bati, da bi jih kdo presenetil »med delom«.

Storilce gre iskati med tistimi, ki se ukvarjajo s prekupčevanjem rabljenega bakra. Teh je v Italiji vse več, ker gre rabljeni baker očitno dobro v promet. Kilogram te kovine stane na drobno od 4 do 5 evrov. Na svetovnem trgu na debelo se njegova cena suče od 1.300 do 1.900 ameriških dolarjev na tono, a pošiljko je treba nabaviti v Rusiji ali drugih vzhodnih državah. Po-

slopje bezbolskega igrišča na Rouni je bilo očitno »zrtev« tega povpraševanja.

Tatvina je po vsej verjetnosti zadala milostni udarec poslopju. Po več letih samevanja ni več uporabno. Časi, ko je openska Alpina osvajala na igrišču točke, so minili. Bezbolna Rouna je zadnjič mednarodno zadihala konec julija 2004, ko so se na njenem igrišču v prijateljskem srečanju pomerili renomirana reprezentanca Kube in selekcija igralcev italijanskega severovzhoda. Pred prepolnimi tribunami so zmagali Kubanci s 4:0.

Kaj bo sedaj z močno načetim poslopjem in celotno strukturo, ni znano. O njiju bo govor v ponedeljek na napovedanem srečanju med predsednikom jusarskega odbora Ruplom občinskim odbornikom za decentralizacijo Emilianom Edero, kaže pa, da se bo sestanka udeležil tudi tržaški župan Roberto Cosolini.

M.K.

Sveti Miklavž v spremstvu motornih koles

Sveti Miklavž bo tudi letos obdaril otroke v spremstvu motornih koles. Krožek Tommasi tržaške policije bo letos že 15. leto zapored priredil ob Miklavžu mimohod motornih koles in skuterjev, s katerimi bo dobrotnik pripeljal darila malčkom Fundacije Luchetta-Ota-D'Angelo-Hrovatin, doma Ježuška in doma Matere. Miklavžek se spravi v pogon je naslov dobre delne prireditve. V dneh 19., 20., 26. in 27. novembra bodo v trgovskem centru Torri d'Europa prodajali majčke in predmete, s katerimi bodo »financirali« pobudo. Izkupiček bo namenjen Miklavžu. Lani so nabrali 28.908 evrov, 8.407 evrov so uporabili za nakup igračk, prehrane, televizorjev, mizic in klopi, šolskih potrebščin, oblačil ter oblekic za novorojenčke. Preostalo vsoto (20.501 evro) so vložili na tekoči račun Fundacije Luchetta za kritje stroškov za zdravljenje in oskrbo tujih otrok, za katere skrbi fundacija.

Uspešen nočni policijski nadzor

Na območju pokopališča pri Sv. Ani in na Katinari so zadnje čase zabeležili več vlomov v avtomobile s kraji in poškodovanji vozil. Zato je pokrajinsko poveljstvo tržaških karabinjerjev v nočnih urah poostrišlo nadzor nad tem območjem. Odločitev je bila pravšnja. V sredo ponoči je karabinjerska izvidnica prav v bližini pokopališča opazila dve osebi, ki sta sumljivo stikali okrog enega od parkiranih avtomobilov. Možje postave so se previdno približali moškima in ju ustavili. Oba so pregledali. Prvi od njiju, 37-letni C.D. po rodu iz Trsta, je še pred začetkom osebnega pregleda izročil karabinjerjem zavojček, v katerem je hranil 35 gramov kokaina. Izjavil je, da je njegova last. Drugi, 29-letni S.M., je imel pri sebi nekaj tisoč evrov. Prvega so aretirali zaradi posesti in razpečevanja mamila, medtem ko morajo še ugotoviti, od kod denar, ki ga je imel S.M. pri sebi.

Naši ukradena motorna kolesa

Eden od miljskih občanov je pred dnevi obvestil mobilni oddelk policijskega komisariata iz Milja, da so bili na območju Sv. Florjana Ligon nad Lazaretom zapuščeni dve motorni kolesi in šasija skuterja. Slednje so policisti našli v bližini ceste. Na podlagi registrske številke so izsledili lastnika in mu vrnilo ukradeno del skuterja.

Več dela so imeli s prevzemom dveh motornih koles. Nahajali sta se v popolnoma zaraščenem gozdnem območju, zaradi česar so agenti poklicali na pomoč miljske občinske redarje. Ti so aktivirali osebje urada za vzdrževanje, ki si je utrlo pot skozi grmičevje in vejevje do motornih koles. Obe so nato prepeljali na sedež komisariata, izsledili lastnika ter jim predali motorna kolesa.

Nista zapustila države

V sredo zvečer so agenti raznih policijskih oddelkov opravili celo vrsto pregledov za zajezitev nezakonitega priseljevanja na območje tržaške pokrajine. V okviru preiskave so v bližini tržaške železniške postaje izsledili dva tuja državljana, 37-letnega Bosanca in 30-letnega Ukrajinca. Obema je tržaška prefektura že pred časom izdala nalog za izselitev iz države, ki pa ga oba tuja državljana nista spoštovala. Zato so ju prijavili, urad za priseljence tržaške kvesture pa proučuje, ali bo prekršku sledila tudi globa.

Vrnil se je v Italijo, čeprav ne bi smel

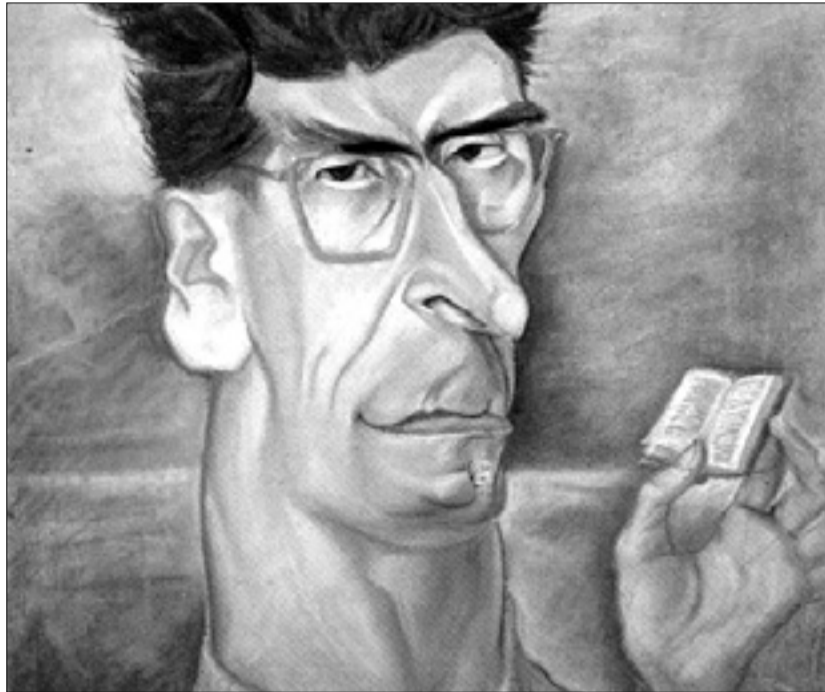
Septembra preteklega leta ga je rimski prefekt izgnal iz države zaradi javne varnosti s petletno prepovedjo vrnitve, 30-letni romunski državljan G.C. pa ni spoštoval ukaza. Pred dnevi je prispel v Italijo, a policijski agenti so ga prestregli. G.C. je od leta 2008 dalje zakrivil v Italiji vrsto kaznivih dejanj. V Parmii, Vicenzi, Avellinu, Beneventu in v Rimu so ga prijavili zaradi tatvin, gojiljuf oziroma prekupčevanja. Lansko poletje mu je v Rimu odklenalo. Po enem od opravljenih kaznivih dejanj so ga prijeli, sledil je izgon iz države s petletno prepovedjo vrnitve. V začetku tedna se je nezakonito vrnil s furgonom volkswagen caravelle bolgarske registracije. Agenti obmejne policije so ga ustavili na cesti, ki pelje od Fernetičev proti mestu. Po legitimiranju so njegove osebne podatke vstavili v računalnik in tako izvedeli, da bi se ne smel nahajati na italijanskem ozemlju. Prijavili so ga sodstvu zaradi kršitve ukaza rimskega prefekta. Ker je Romun vozil furgon brez vozniškega dovoljenja, so dostavno vozilo zasegli. V sodelovanju s centrom za policijsko kooperacijo iz Thörl-Maglerni so nadalje odkrili, da G.C. ni nikoli opravil vozniškega izpita.

DRŽAVNA KNJIŽNICA - Poimenovali jo bodo po Steliu Criseju

Ob 20-letnici smrti pisatelja in kritika so osvetlili njegov lik

Poleti so pripravil razstavo, v soboto so predstavili knjigo, ki jo je uredil sin Stefano

Crisejeva karikatura na vabilu na predstavitev knjige

slovom »Stelio Crise, relazioni corrispondenze,« ki jo je uredil pokojnikov sin Stefano - sporočila ravnateljica Državne knjižnice Sabina Magrini. Postopek je v končni fazi, saj naj bi bili tik pred prejetjem s strani pristojnih oblasti dekreta o poimenovanju.

Pobuda je stekla ob 20. obletnici smrti avtorja, ki je bil od leta 1963 do srede 70ih let ravnatelj knjižnice Biblioteca del Popolo in ga je označevala velika strast za tiskano besedo. Crise je bil središnja osebnost na tržaški intelektualni sceni, ki je gojila tesne stike z italijanskimi in tujimi avtorji. Označevala ga je vsestranska radovednost, predanost bralcu, raziskovalna vnema in želja po širitvi bralne kulture med prebivalstvom.

Crise se je boril za Trst, ki naj bi bil odprt in vpjet v evropske tokove. Kljub pritiskom ni postal član PNF, med vojno šel kot prostovoljec v Rusijo in po osvoboditvi bil nekaj let aktiven v PLI. Kot domoljub si je prizadeval za vrnitev Italije v Trst, a hkrati »bil kulturno odprt do slovenskega sveta«. V letih ideoloških in drugačnih nasprotovanj je napisal kratek esej, v katerem izraža zanimanje za slovenske knjižnice z naslovom - Un mondo da studiare; pozneje je razmišljal, da bi v Trstu morali uresničiti slovensko kulturno središče, kateremu bi bila poverjena vloga mostu s tedanjo Vzhodno Evropo.

Označevala ga je tankovestnost raziskovalca in humoristična žilica avtor-

ja. V želji, da bi se mesto rešilo duševnega provincialnega vzdušja, je s številnimi dopisi spodbujal k delu povojne tržaške župane in druge krajevne politične predstavnike.

Na srečanju je nekdanji založnik Valerio Fiandra izpostavil Crisejev anti-konformizem, državljanski čut, organizacijske sposobnosti in mednarodno občutljivost. V 60ih in 70ih letih preteklega stoletja si je dopisoval s Sabo, Stuparichem, Tomizzo, Pittonijevo, Ungaretijem, Montalejem, Pasolinijem, Dos Passosom in drugimi; bil je velik prijatelj Bruna Pincherleta.

Na prireditvi je tekla beseda tudi o njegovem značaju: kaže, da je Crise znal prisluhniti drugim in hkrati odločno izraziti svoje poglede. S svojim vsestranskim delovanjem je služil drugim, a istočasno ni pozabil služiti samemu sebi, so poudarili. V publikaciji naj bi prišle do izraza tudi avtorjeve bolj senčne plati, njegova jeza in neotesanosti. Knjiga omogoča bralcem, da spoznajo avtorja, kakršnih, so dejali, dandanes ni dejavnih na tržaški sceni. Publikacija vsebuje odlomke besedil, številna pisma, zapiske, ki jih je Crise

sestavil svojim najdražjim, prijateljem, avtorjem in predstavnikom mestnih oblasti. Iz posameznih spominov raznih avtorjev bralec spozna marsikatero zanimivost iz tržaške polpreteklosti. (Mch)

Državno knjižnico v Trstu bodo poimenovali po pisatelju, kritiku in kulturnemu organizatorju Steliu Criseju (1915-1991), z osvetlitvijo lika in dela katerega se je letos poletni ukvarjala razstava, ki so jo priredili v tržaški palači Gopčević.

Novico je na srečanju - na katerem so prejšnjo soboto predstavili knjigo z na-

NŠK - Otroška urica

Otroke je v pravljичni svet pospremil medvedov dežnik

Alenka Hrovatin je otrokom prebrala pravljico Svetlane Makarovič

KROMA

Druga Otroška urica v novem šolskem letu je minila v zabavnem vzdušju, saj je pripovedovalka Alenka Hrovatin pisano družino otrok tudi tokrat popeljala v čudovito pravljичni svet. V prostorih Narodne in študijske knjižnice Trst je več kot 20 otrok prisluhnilo kratki živalski sodobni pravljici, ki jo je napisala ena izmed najpomembnejših slovenskih mladinskih književnic Svetlane Makarovič. Naslov tokratne pravljice je bil Pod medvedovim dežnikom, glavna tema knjižnega besedila, ki ga je likovno upodobil Gorazd Vahen, pa je dobrotla glavnega junaka.

Po uvodnem pozdravu je Alenka z malčki poklepetala, narkar je začela s pripovedovanjem. Pravljica se dogaja v gozdu in se prične z dogodkom, ko glavni junak medved za darilo dobi rdeč dežnik, zato potem nečakano pričakuje dež, da bi dežnik lahko tudi uporabil. Kmalu začne deževati, medved odpre dežnik in se odpravi po gozdu. Sreča srnico, zajčka, veverico in miško in vse vzame pod svoj dežnik, da živali ne bi bile mokre. Toda dežnika nima samo medved, ampak tudi lisica. Pod njenim dežnikom pa je prostor le zanj. Kmalu preneha deževati in živali se odpravijo domov. Pride nedelja, z njo pa tudi čas obiskov in potepov. Hvaležne živali hitijo na obisk k medvedu, ki jim je ponudil pomoč v dežju. Tudi lisica si želi družbe, ker je osamljena. Toda družbe ne dobi.

Poučno pravljico, ki poslušalcem sporoča, da je treba prijateljem pomagati, je skupinica otrok poslušala z velikim zanimanjem. Ob koncu je sledila še interakcija z malčki in ustvarjalna delavnica, ki je pravljico sredo malce popestrila. V sklopu delavnice so otroci in njihovi starši risali odtise rok. Interaktivni segment se je zaključil s prijetnim živčavom, ki se bo v knjižnične prostore spet vrnil 30. novembra, ko bo na sporedu praznično obarvana pravljica. (sč)

Ustvarjalnost v Hiši od Ljenčice

Iz Trsta na Kras. Ženski glas in ustvarjalnost bodo danes protagoniste srečanja v Hiši od Ljenčice, etnografskem muzeju v Trebčah ob 17. uri. Po oktobrskih srečanjih na Garibaldijevem trgu in knjigarni Fenice v okviru niza Pripovedovati se v Trstu, ki jih prireja združenje UDI - Il caffè delle donne bodo glavno besedo imele tokrat poetične in filozofske misli ter slike; k pobudi sta pristopila domače društvo Primorec in združenje Gente Adriatica Donne EU. Srečanje bo uvedla Ester Pacor, ki bo predstavila video, ki predstavlja delovanje UDI od leta 1945, z glasbeno performanso se bodo nato predstavili Mirta Čok ter Nicolò z glasbeno skupino, medtem ko bo filozofsko interpretacijo pripovedovanja ponudila Marija Kristina Milič. Svoje likovne izdelke pa bodo nato na razstavi Umetnost ustvarjanja predstavile Donatella Bartoli, Neva Berdon, Megi Uršič Calzi, Laura Bonifacio Cosmini, Eleonora Catanzaro, Mirta Čok, Claudia Cotič, Alenka Deklic, Margherita Donnarumma, Jacqueline Grandia, Klara Grgič, Dunja Jogan, Katerina Kalc, Luisa Lia, Paola Macchetta, Jasna Merku, Doriana Mitri, Rina Rossetto, Magda Taučar, Ani Tretjak, Graziella Valeria Rota, Damijana Zagar, Alice Zen.

Razstavo si bo mogoče ogledati drevi do 20. ure, jutri in v nedeljo pa od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

V DSI o Alojzu Rebuli v italijanski

Društvo slovenskih izobražencev, knjižnica Dušana Černeča in Založba Mladika vabijo v **ponedeljek, 14. novembra**, ob 20.30 v Peterlinovo dvorano v Ul. Donizetti 3 na večer posvečen Alojzu Rebuli v italijanski, oziroma izidu dveh knjig šempolajškega pisatelja v italijanskem prevodu. Ob prirediteljih bodo spreговорili Marija Pirjevec, ki si je zamislila in uredila izbor novel La igna dell'imperatrice romana ter mu napisala uvodno študijo in ostala spremna besedila, Božo Rustja, ki je napisal spremno besedo za roman Notturmo sull'Isonzo, ter seveda avtor Alojz Rebula. Za glasbeno kuliso bo poskrbela vokalna skupina glasbene šole Vinka Vodopivca iz Ajdovščine pod vodstvom Jerice Rudolf.

Ples in glasba za začetek Artefatta

V gledališču Miela in na Postaji Rogers se drevi začenja sedma izvedba Artefatta oziroma skupinske razstave mladih umetnikov (od 17. do 35. leta starosti), ki jo Občina Trst prireja v sodelovanju z združenjem GAI (mrežo javnih uprav, ki spodbujajo mladinsko ustvarjalnost) in po novem tudi z Bjcem - mednarodno mrežo 73 organizacij iz dvajsetih držav. Prireditve se bo slovesno začela drevi, spomladi pa je predvidna še nadgradnja pobude, ki se bo razširila na mlade ustvarjalce z vsega sveta. Dogajanje bo v gledališču Miela drevi stopilo v živo ob 20.30, ko bo plesalec Martin Romeo ponudil občinstvu interaktivno plesno točko Label. Po pozdravu oblasti pa bo glasba DJ-ev More Beans, Alain TheLone&Nostress in North Corea ter Bristol Taste napolnila gledališče. Jutrišnji večer pa bo povsem posvečen gledališču in plesu. Na odru Miele bosta zaživeli predstavi plesno-gledališka performansa Baia (Zaliv) skupine Fragile Poesia ter Scritto sul corpo v priredbi gledališča delle Sete iz Vidma.

Do nedelje, 20. novembra, bodo tako v Mieli kot na Postaji Rogers razstavljeni likovna in fotografska dela, ki so za razstavo Artefatto ujela Motus urbis oziroma gibanje mesta.

Včeraj danes

Danes, PETEK, 11. novembra 2011

MARTIN

Sonce vzide ob 6.58 in zatone ob 16.39 - Dolžina dneva 9.41 - Luna vzide ob 16.52 in zatone ob 7.35

Jutri, SOBOTA, 12. novembra 2011

EMIL

VREME VČERAJ: temperatura zraka 15,4 stopinje C, zračni tlak 1019,4 mb raste, vlaga 74-odstotna, veter 3 km na uro jugo-vzhodnik, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 16,5 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 12. novembra 2011

Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Oberdan 2 (040 364928), Sv. Ivan - Trg Gioberti 8 (040 54393), Milje - Ul. Mazzini 1/A (040 271124). Sesljan (040 208731) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Ul. Baiamonti 50, Milje - Ul. Mazzini 1/A. Sesljan (040 208731) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Baiamonti 50 (040 812325).

www.farmacititrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Izleti

KRUT - zaključuje se vpisovanje za izlet 10. in 11. decembra, na ogled evropskega mesta Milana, s sprehajanjem preko središčnih ulic in trgov. Informacije in vpisovanje na društvenem sedežu, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072.

LETNIK 1950 iz dolinske občine pozor! Obljuba dela dolg. V soboto, 19. novembra, skupinski avtobusni izlet v Goriška Brda in Dobrovo. Vpisovanje na tel. št. 338-7824792 (Sergio) in 333-1157815 (Ladi).

SPDT vabi člane in prijatelje, da se udeležijo v soboto, 19. novembra, tradicionalnega spominskega pohoda na Volnik. Zbirališče v Zagradcu ob 14. uri.

KOPER - PORTOROŽ - V galeriji Loža in razstavišču Monfort

Solinske vedute in ptice na delih Vladimirja Makuca

Na pregledni razstavi so predstavljena dela, ki so nastala med letoma 2000 in 2011

V koprski galeriji Loža in v portoroškem razstavišču Monfort si lahko do 20. novembra ogledamo razstavo del Vladimirja Makuca. Avtor, rojen leta 1925 v Solkanu, je diplomiral na oddelku za slikarstvo ljubljanske Akademije leta 1954. Zatem je zaključil še novo ustanovljeni podiplomski študij restavriranja pod vodstvom profesorja Mirka Šubica. Med letoma 1956 in 1963 je za Narodno galerijo kopiral freske v slovenskih cerkvah. V tem obdobju se je ukvarjal tudi z grafiko izključno v tehniki lesoreza. Leta 1960 se je kot štipendist dva meseca izpopolnjeval v grafičnem ateljeju Johnnyja Friedlaenderja v Parizu. Ta izkušnja je bila ključnega pomena za celotno avtorjevo grafično ustvarjanje. Od leta 1958 je z grafiko sodeloval na številnih pomembnih mednarodnih prireditvah in prejel številne nagrade in priznanja na različnih državnih in mednarodnih razstavah in manifestacijah. Leta 1959 je na primer prejel prvo nagrado za grafiko na 3. Sredozemskem bienalu v Aleksandriji. Kot pomemben predstavnik ljubljanske grafične

Makučeva dela si je mogoče ogledati samo še do 20. novembra

šole je leta 1966, skupaj s šestimi izbranimi avtorji, predstavljal Jugoslavijo na 33.

beneškem bienalu. Leta 1962 se je v ljubljanski Mali galeriji prvič osebno predstavil javnosti. Od takrat

so se zvrstile številne samostojne razstave bodisi doma kot v tujini. V 80-ih letih pa se je Makuc začel intenzivneje posvečati risbi, slikarstvu in kiparstvu.

Na pregledni razstavi, ki so jo priredile Obalne galerije Piran, so predstavljena dela, ki so nastala med letoma 2000 in 2011. Projekt predvideva dve razstavišči, in sicer koprsko galerijo Ložo, kjer so na ogled dela na papirju, in portoroško skladišče soli Monfort, ki pa gosti slike in malo plastiko. Izdelki so vezani na avtorjevo doživljanje slovenske Istre. Treba je namreč poudariti, da je Makuc leta 2000 sodeloval na Telekomovem mednarodnem slikarskem tednu, leta 2002 in 2003 pa na Mednarodni likovni delavnici Abitanti. Leta 2003 je na Mednarodnem kiparskem simpoziju Forma viva Portorož ustvaril skulpturo Stolp z belo čapljo, ki danes bogati javni prostor pri portoroškem razstavišču Monfort. Leta 2005 pa je bil povabljen v multimedijško delavnico Genius loci Lera Makuc, ki se vrši v Sečoveljskih solinah. Vse te izkušnje so pripomogle k nastanku opusa predstavljajočega motive ptic in solinskih polj, ki so povezani s spominom številnih rodov solinarjev, ki so skozi stoletja s svojim težkim delom, z izkušnjami in znanji sooblikovali današnjo dediščino solin. Vse eksponate označuje preprosta uprizoritev, ki v slikarskih delih predvideva premišljeno razporejene ploskovne površine. Slednje je avtor obogatil z barvnimi posegi in raznovrstnimi likovnimi rešitvami. Pri platnih se je na primer posluževal tudi peska, školjk in ptičjih peres. Raziskovanje solinskih ptic je umetnika tako prevzelo, da je na slikarske podlage celo zrcalno zapisal njihova avtentična latinska imena. Tankočutne barvne rešitve in liričnost, s katerim so prežeta dela, ustvarijo meditativno spokojno atmosfero, ki spodbudijo gledalca k neposrednem stiku s pristnim bistvom slovenske obale.

Razstavo si je mogoče ogledati do 20. novembra, od torška do sobote od 11. do 17. ure, ob nedeljah pa od 11. do 13. ure.

Štefan Turk

O Poesías Marka Kravosa in prevajanju

V ponedeljek, 14. novembra, bodo ob 19. uri v Modri sobi Filozofske fakultete v Ljubljani protagonisti veter in glasovi oz. viento i sonidos Marka Kravosa. Beseda bo namreč tekla o knjigi Poesías Marka Kravosa v prevodu Juana Octavia Prenza, ki je lani izšla pri argentinski založbi Ediciones ZOE/re, o književnem prevajanju pesmi med slovenščino in španščino ter o pesniškem ustvarjanju. Ob tridesetletnici študija španskega jezika in književnosti in kot uvod v 3. Mednarodni znanstveni simpozij Percepcija časa v jeziku in književnosti (FE, 24. - 26. 11. 2011) bosta nastopila ravno pesnik in prevajalec Marko Kravos in dr. Juan Octavio Prenz, prvi profesor na katedri za špansko in hispanoameriško književnost Oddelka za romanske jezike in književnosti.

Anthropos v Izoli, SPACEinFORMA v Kopru

V izolski galeriji Insula so včeraj odprli razstavo del Borisa Benčiča in Erika Lovka z naslovom Anthropos, v koprski galeriji Meduza pa razstavo Beti Bricelj z naslovom SPACEinFORMA. Razstava Anthropos bo na ogled do 7. decembra, SPACEinFORMA pa do 30. novembra. »V galerijski predstavitvi združena zgodaj preminula slikarja, predstavljata poseben odtенок obravnavane dejavnosti, ki se je v zadnjih desetletjih odvijala na našem teritoriju. Verjetno je forma njunega izraza nujna,« je o razstavi Anthropos zapisal likovni kritik Dejan Mehmedović.

Beti Bricelj, ki je leta 2000 zaključila študij slikarstva na ljubljanski Šoli za risanje in slikanje, je v umetniškem in širšem kulturnem prostoru prisotna že vrsto let. Slikarstvo, ki postavlja v središče pozornosti vizualnost z optično prevaro ali, drugače, optična umetnost, se pogosto vrača v ospredje zanimanja sodobnih ustvarjalcev. Umetnostna kritičarka Carmen Tisnikar ugotavlja, da je umetnica svoj slog prepričljivo izoblikovala na podlagi izvirnega združevanja tehnične popolnosti ter občutka za raziskovanje barvnih zakonitosti in njihovih dinamičnih vrednosti.

UMETNOST - Katalog s Pahorjevim uvodom

V Legnanu na ogled dela Zorana Mušiča

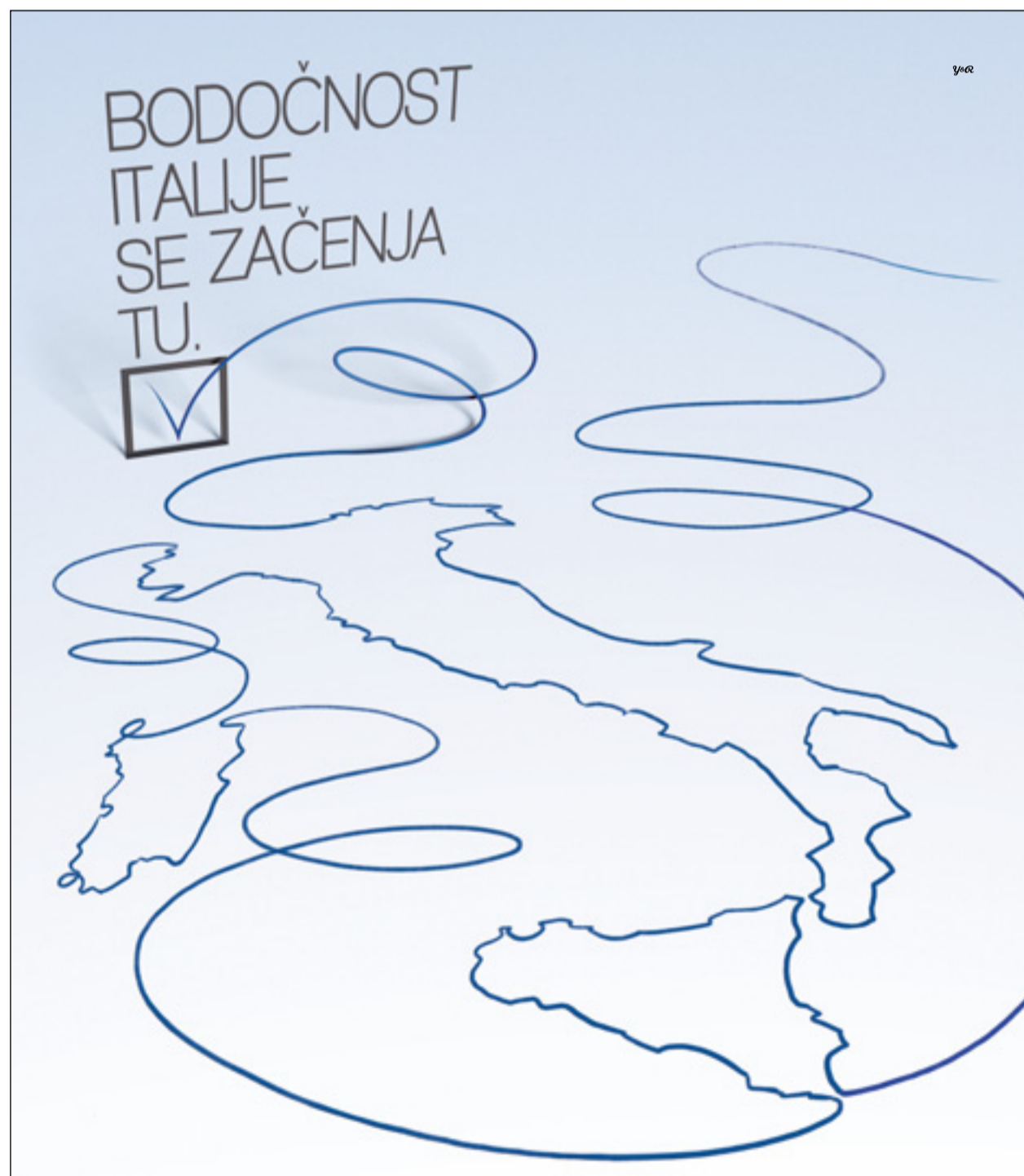

V Legnanu pri Milanu bodo prihodnjo soboto 19. novembra odprli razstavo slik Zorana Mušiča z naslovom »Zoran Mušič. Ali je je to človek«. Obiskovalcem bo na ogled okoli osemdeset del priznanega slikarja (1909-2005), ki je bil doma iz Gorice, njegovo življenje pa je bilo boleče zaznamovano z internacijo v nacističnem taborišču Dachau.

Uvod v katalog, ki bo spremljal razstavo, je napisal pisatelj Boris Pahor, ki je - kot znano - tudi preživel pekel nemških taborišč. Pisatelj je v katalogu - kot piše včerajšnji Corriere della Sera - iz-

postavil obdobje fašizma, ki je močno zaznamovalo njegovo in Mušičevo življenje ter ustvarjalnost. Pahor opisuje svoje odnose z goriškim slikarjem in njuna srečanja v Trstu in v Parizu, med katerimi sta redkokdaj obujala grenke skupne spomine na življenje v lagerjih.

Mušičevo razstavo, ki bo na ogled do 19. februarja leta 2012, bo gostila palača Leone da Perego v Lignanu, kjer je bilo v preteklosti že več odmevnih in prestižnih razstav. Njen kustos je Flavio Arensi, katalog razstave pa je izdala založba Umberto Allemandi.

Popis 2011. Opišite današnjo Italijo in pomagajte začrtati njeno bodočnost.

- V kratkem boste na dom prejeli popisni vprašalnik.
- Vprašalnik izpolnite šele po 9. oktobru, lahko tudi prek interneta.
- Če ste izpolnili vprašalnik v papirnati obliki, vprašalnika ne oddajte v poštni nabiralnik, pač pa ga odnesite v poštni urad ali v občinske zbirne centre.
- Na vprašanja odgovorite sproščeno, saj je zasebnost vaših podatkov dvojno zaščitena: z zakonom o varstvu osebnih podatkov s statistično tajnostjo.

censimentopopolazione.istat.it

800-069701

15° SPLOŠNI POPIS
PREBIVALSTVA
IN STANOVANJ
2011

Popis 2011. Odgovorite na vprašanja o svoji prihodnosti.

TRADICIONALNO MARTINOVANJE - Danes vsakoletno

Martin va

Kioski po vaških ulicah in trgih - Sto

Bar Makadam
 MAKADAM SNC DI HUSU TAMARA & C.
 PROSEK - PROSECCO 1 - Tel. 040 251043

Guštin
 SERVICE PARTNER

GOSPODARSKA VOZILA

SERVISIRANJE IN AVTOKAROSERIJA
 OBRTNA CONA "ZGONIK" Ul. Proseška Postaja, 29/a
 ☎ 040 225343 - email: assistenza@gustin.volkswagengroup.it

Prosek bo danes spet zaživel v Martinovem vzdušju, z vinom, klobasami in zeljem, sejmom, prodajo kmetijskih in drugih proizvodov, verskimi obredi in glasbenimi zabavami.

Po enotedenskih pripravah s številnimi kulturnimi, pevskimi in kulinaricnimi prireditvami, bo martinovanje doseglo svoj višek. Ulice in trge bodo že od jutranjih ur napolnili kramarji in drugi prodajalci, med katerimi bodo tudi krajevni proizvajalci Kmečke zveze z vinom, medom in drugimi domačimi proizvodi.

Prav Kmečka zveza bo ob 11. uri priredila na dvorišču rajonskega sveta zdravico novi letini in kmetijstvu, v popoldanskih urah pa bo ta lokacija drugo leto zapored prizorišče pokušnje in ocenjevanja vzorcev na Proseku in Kontovelu pridelanega vina.

V osmih Godbenega društva, ŠD Primorje in ŠD Kontovel bodo ponujali novo vino in druge Martinove specialitete, podobno pa bodo vabile tudi domače gostilne in restavracije. Sodeč po lanski izkušnji bodo tudi letos domači osmičarji in gostinci bogato slavili.

IMMOBILIARE
PuntoCasa
 Mira Bole

cenitve,
 nasveti za nepremičnine,
 kupoprodaja

TRST
 Ul. Cicerone 8, Tel. 040 662111
 Fax. 040 634301
www.immobiliarepuntocasa.it

DANEV

- PRAZNJENJE GREZNIC IN ČISTILNIH NAPRAV
- ČIŠČENJE ODTOČNIH KANALOV Z VODNIM PRITISKOM
- PREGLEDI S TV KAMERO IN ZIDARSKA DELA

V OBRTNI CONI ZGONIK
 PROSEŠKA POSTAJA 29/C
 TEL. 040 2528113 - FAX 0402528124
 e-mail: info@danev.it

AdriaEnergy

ADRIAENERGY - OMV - ZRAVEN OBRTNE CONE "ZGONIK" - Tel. 040-225007

AVTOPRALNICA
 BAR-BIFE
 GORIVO

no obnavljanje praznika vaškega patrona

abibi na Prosek

jnice pridelovalcev Kmečke zveze - Številne osmice

Popoldne, ob 16. uri, bo slovesna peta maša, verski obred v proslavo vaškega patrona svetega Martina, zaščitnika vasi in njenega osrednjega praznika.

Kulturni dom Prosek-Kontovel, v katerem so se tudi letos odvijale številne prireditve, bo sklenil praznovanje s koncertom skupin Samo za dns in Special Plate.

- BAR
- SLADOLEDI
- POSLOVALNICA TOTOCALCIO DIRKA TRIS SUPERENALOTTO BETTER

Igrate lahko tudi ob **NEDELJAH**

PROSEK 140 - Tel. 040/225286

EDIL CARSO^{snc.}

GRADBENO PODJETJE IN OBNOVA ZGRADB
Obrtna cona ZGONIK Proseška postaja 29/B

Tel. 040.2528036 - Faks 040.2529521 - Mob. 348.5211656

www.edilcarso.it - e-mail: edilcarso@libero.it

SINCERT

Certificirani po standardih ISO in člani konzorcija KARST

Hostaria ai pini

TIPIČNE DEŽELNE IN KRAŠKE JEDI

Meso - Ribe - Divjačina, Velika dvorana - Vrt

Božje polje, 14 - 34010 Zgonik (TS), Tel.: 040 225324 - fax: 040 225358

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123

www.gustintrattoria.com/info@gustintrattoria.com

EDIL - PORFIDI TRENTINA

Skladišče in urad na Proseku (nasproti avtobusne garaže ACT)

Tel. 040/251044;

faks 040/251145

E-mail: info@edilporfiditrentina.it

www.edilporfiditrentina.it

urnik: 7.30 - 17.00, sobota 7.30 - 12.00

VSE VRSTE PODOV ZA ZUNANJE POVRŠINE

porfirji • peščenjaki • prane cementne plošče • kamnite kocke in obloge • kamniti robniki • material za pokrivanje streh • strešne opeke iz žgane gline...

VELIKA IZBIRA GRADBENEGA MATERIALA

opeke • železne in lesene konstrukcije • izolacijski materiali • železne PVC cevi • ograje...

GORICA - Pokrajinski odbor sprejel poročilo o delovanju na okoljskem področju

Na Goriškem manj sortiranja, a količina odpadkov narašča

Lani 57% sortiranih odpadkov, pred dvema letoma 59% - Glavne težave Gradež, večja mesta in osveščenost

V lanskem letu je količina sortiranih odpadkov na Goriškem upadla, medtem ko je količina odpadkov, ki jih prebivalci proizvajamo, iz leta v leto večja. Lani smo na Goriškem sortirali okrog 57 odstotkov vseh odpadkov, kar je dva odstotka manj kot v letu 2009, proizvodnja urbanih odpadkov pa se je zvišala, saj se je z 71.574 ton iz leta 2009 lani povzpela na 72.485. Ti in drugi zanimivi podatki so zabeleženi v letnem poročilu o delovanju goriške pokrajine na področju odpadkov in okolja, ki ga je goriški pokrajinski odbor sprejel v prejšnjih tednih. Dokument, o katerem bo predvidoma decembra razpravljala tudi pokrajinski svet, je dragoceno sredstvo za spremljanje stanja okolja in pomemben temelj za načrtovanje bodočih ukrepov na okoljskem področju.

V lanskem letu je vsak prebivalec goriške pokrajine proizvedel 509 kilogramov odpadkov, medtem ko jih je pred dvema letoma proizvedel »le« 502. To pomeni, da vsak občan dnevno proizvede 1,4 kilograma odpadkov, tričlanska družina pa 4,2 kilograma dnevno, kar je zelo veliko. Zanimivo, da so najmanj urbanih odpadkov na osebo v letu 2010 proizvedli prebivalci treh slovenskih občin: prvi na lestvici so Sovodenci s 330 kilogrami na prebivalca, drugi so Števerjanci s 341 kilogrami, tretji pa Doberdobsi s 346 kilogrami. Na četrtem mestu sta Zagraj in Štarancan (366 kilogramov na prebivalca), nato pa vse ostale občine. Največ odpadkov na osebo proizvajajo v Gradežu, in sicer 924, od 500 kilogramov letno navzgor pa v Gorici, Trziču, Dolenjah, Gradišču, Marianu, Mošu in Vilešah.

V letu 2010 se je kot rečeno v goriški pokrajini znižal tudi odstotek sortiranih odpadkov. Edina občina, ki je med letoma 2009 in 2010 izboljšala rezultat, je Moš (+2 odstotka), v vseh drugih občinah pa so občani manj ločevali. V Gorici je količina sortiranih odpadkov upadla za en odstotek (s 54 na 53), v Trziču za tri (s 60 na 57), v Doberdobi in v Števerjanu za en odstotek (s 69 na 68 in s 74 na 73), medtem ko je v Sovodnjah upadla za štiri odstotke (s 63 na 59). »Največje težave imamo z Gradežem, glavnim turističnim središčem na Goriškem, kjer je odstotek sortiranih odpadkov zelo nizek - 27 odstotkov -, saj niso še uvedli sistema ločenega zbiranja, drugi problem pa sta večji mesti, Gorica in Trzič, kjer se bolj spreminja sestava prebivalstva. Vsekakor opazimo, da je količina sortiranih odpadkov na splošno upadla tudi v majhnih občinah: to po vsej verjetnosti pomeni, da občani niso dovolj osveščeni o pravih sortiranju,« je povedala pokrajinska podpredsednica in odbornica Mara Černic in nadaljevala: »Zato smo sklenili, da bomo pripravili obsežno informativno kampanjo, v okviru katere bomo občanom nudili napotke za sortiranje odpadkov. Izvedli jo bomo v prihodnjem letu. Ob tem bo treba občane spodbujati k manjši produkciji odpadkov, npr. s tem, da ne kupujejo vode v plastenkah, pač pa da pijejo vodo iz pipe, ki je pri nas kakovostna.«

Cilj, ki je zakonsko predviden, je doseganje praga 65 odstotkov sortiranih odpadkov do konca leta 2012, kar po besedah Mare Černic ni nemogoče. »Majhne občine ta prag že krepko presegajo, delati pa bo treba na kritičnih točkah. Decembra bomo na primer odprli zbirni center v Gradežu, zavzemamo pa se tudi zato, da bi lahko začeli uvrščati alge med vlažne odpadke. Zadnji podatki vsekakor kažejo, da bo letos povprečna količina ločenih odpadkov v pokrajini višja od lanske. Trend naj bi bil okrog 60 odstotkov, za dokončne podatke pa bo treba še počakati,« je zaključila Černičeva. (Ale)

TRZIČ - V termoelektrarni družbe A2A

Škodljivih izpustov ni bilo

Goljufija je temeljila na napihnjem številu tovarnjakov in preizkuse kalorične vrednosti biomase

Trziška termoelektrarna

BONAVENTURA

»Škodljivih izpustov ni bilo. Zdravje Trzičanov in prebivalcev okoljskih krajev ni bilo ogroženo. To nam potrjujejo podatki o emisijah, ki jih merimo na vrhu dimnika, kjer nismo zabeležili nobenih težav.« Tako poudarjajo predstavniki družbe A2A, potem ko so karabinerji v prejšnjih dneh zaradi nezakonite trgovine z odpadki aretirali osem oseb. Kot znano je kriminalna združba na dva načina kršila zakone; v trziško termoelektrarno so z lažnimi certifikati dostavljali oljne tropine namesto žagovine, poleg tega pa so potvarjali zapisnike ob vходу v skladišče. Čeprav je žagovino dostavilo deset tovarnjakov, je na zapisnikih zgedalo, da je v skladišču svoj tovor raztovorilo trideset

tovarnjakov. Na razliki med dejansko in fiktivno dostavo so osumljenci zasluzili veliko vsoto denarja, saj jim je družba A2A plačevala tudi žagovino, ki je v resnici niso nikoli dostavili.

Predstavniki vodstva družbe A2A so se v sredo zvečer srečali s trziško županjo Silvio Altran, da bi ji posredovali dodatne podatke o izpustih termoelektrarne. Med srečanjem so poudarili, da za zdravje ljudi ni bilo nikakršne nevarnosti. Če bi bile v oljnih tropinah škodljive snovi z dioksinom na čelu, bi se med sežiganjem razgradile zaradi izredno visokih temperatur, tako da za zdravje ljudi ne bi bilo nikakršnih težav. Predstavniki družbe A2A so tudi poudarili, da bi prisotnost škodljivih snovi vsekakor zaznali s po-

močjo filtrov na dimniku termoelektrarne, kar se pa ni nikakor zgodilo. Nazadnje so predstavniki družbe A2A razložili, da je šlo za goljufijo na račun napihnjene števila tovarnjakov in preizkuse kalorične vrednosti biomase, kar pa ni ogrozilo zdravje ljudi.

Preiskava, ki se je zaključila z aretacijo osmih ljudi, se je začela ravno na pobudo vodstva družbe A2A, ki je posumila, da z dostavo biomase nekaj ni bilo v redu. Preiskovalci so se dela lotili pred enim letom, v tem času pa so bili v termoelektrarni posebno pazljivi na vrsto žagovine, ki so jo sežigali, tako da so zavrnilo nekaj tovorov biomase, za katero so posumili, da ni odgovarjala zahtevanim značilnostim.

GORICA - Forum o primarnih volitvah

»Mi smo levica«

Pri srcu so jim tudi mladi in priseljenci, s SKP podpirajo Cingolanija

»Mi smo "levica" te koalicije in želimo to vlogo odigrati do konca.« Tako pravijo predstavniki Forum za Gorico, ki so večeraj komentirali izid primarnih volitev leve sredine, na katerih se je njihov kandidat Andrea Bellavite uvrstil na drugo mesto.

»Zmagovitega kandidata Giuseppeja Cingolanija odločno podpiramo, kljub temu pa ne nameravamo pozabiti na našo specifiko,« je povedala Anna Di Gianantonio in pristavila, da pomeni 566 glasov, ki jih je na primarnih volitvah prejel Bellavite, odličen rezultat, ki ga želijo »kapitalizirati«. Di Gianantoniova in Bellavite sta poudarila, da obstajajo nekatere teme, ki so za Forum neobhodnega pomena, in ki bodo morale biti prisotne v programu levsredinske koalicije. »Pri srcu so nam priseljenci, ki so se v velikem številu udeležili primarnih volitev in ki bi morali imeti pravico do predstavnika v upravi, zelo pozorni pa smo tudi do zahtev mladih. Le-ti želijo predvsem, da se jim prisluhne, imeti morajo vlogo v politiki,« je povedal Bellavite, ki kritično gleda na dejstvo, da so v sredo sile javnega reda preprečile dijakom, ki so manifestirali na Travniku, da bi

nadaljevali z mirno protestno akcijo. Marko Marinčič je izrazil prepričanje, da je Forum referenčna točka tistih volivcev, ki si želijo prenove politike in upravljanja mesta, ki ga je po njegovih besedah desna sredina vodila brez vizije za prihodnost. Posegel je tudi Roberto Fregonese, predstavnik SKP, ki je na primarnih volitvah podprla Bellaviteja. Poudaril je, da bo tudi Federacija levec podpirala Cingolanija, pogoja pa sta, da se bo držal dogovorjenih programskih točk in ne bo omogočil vključitev v koalicijo strankam desne sredine. Čeprav so volitve še daleč in v zvezi s tem še ni bila sprejeta dokončna odločitev, je možno, da se bo Forum za Gorico na volitvah predstavil s svojo listo, v primeru zmage pa se bo zavzemal za to, da bodo upravitelji izbrani na podlagi svojih kompetenc, ne pa volilnih računov. (Ale)

Andrea Bellavite

NOVA GORICA - Igralniški center

Perlo obiskalo v 18 letih več kot 13,5 milijona gostov

Prihodnje leto bodo uresničili nov sistem kogeneracije energije

Včeraj so v Perli, Hitovem največjem igralniško-zabaviščnem centru v Novi Gorici, proslavili 18-letnico delovanja. Ob odprtju leta 1993 je Perla prinesla veliko prelomnico v ponudbi in poslovanju slovenske največje turistično zabaviščne družbe Hit, Novi Gorici in Goriški pa je preboj med turistično najbolj prepoznavne slovenske in evropske destinacije.

Odprtje Perle sovpada s tedaj novim modelom prepletanja igralniške in zabaviščno-turistične ponudbe v Evropi, ki so se zgedovala po velikih ameriških središčih. »Prva leta poslovanja je zaznamovala izredna rast, zgovoren je tudi podatek, da je v vseh letih od odprtja Perla predstavljala največji delež realizacije družbe in tudi skupine Hit,« pojasnjujejo v Hitu. Od odprtja je Perlo obiskalo več kot 13,5 milijona gostov, večino Italijanov.

Sprejemni center v Pancanu

V tržiškem Pancanu bodo 17. decembra odprli sprejemni center, v katerem bodo na ogled eksponati in dokumenti o zgodovini te industrijske mestne četrti. Pancan so začeli zgraditi, takoj po odprtju tržiške ladjedelnice leta 1908, odprtje sprejemnega centra pa je prvi korak na poti do ovrednotenja njegove zgodovine. V prihodnjih letih namerava tržiška občina urediti še muzej ladjedelništva.

450-letnica ajdovskih Fužin

V Ajdovščini beležijo letos pomemben jubilej: 450 letnico začetka delovanja Fužin, peči za žganje železove rude, kar pomeni začetek organizirane gospodarske industrijske dejavnosti ob in na Hublju. Pomembno obletnico bodo obeležili z različnimi pobudami. Med drugim pripravljajo stalno razstavo v prostorih mladinskega hotela, zgibanko o industrijski preteklosti kraja ter poseben plakat. Osrednji dogodek bo jutri ob 14. uri v dvorani mladinskega hotela v Palah. Ob tej priložnosti bodo organizirali tudi brezplačno vodenje ob mejnih tehničnih dediščinah ob Hublju. Sicer pa bo konec tedna na Ajdovskem tudi v znamenju številnih martinovanj.

Igralci brez meja

Gledališka skupina »Attori senza confini« bo jutri ob 20.45 v goriškem Kulturnem domu uprizorila komedijo »Mi consenta il raddoppio«. Zbrane prostovoljne prispevke bodo namenili organizaciji za multiplo sklerozo AISM.

Lutke v KC Bratuž

V KC Lojze Bratuž v Gorici bo jutri ob 16.30 lutkovna predstava »Storie appese a un filo«. Nastopila bo skupila Teatro del Canguro.

Na posvetu tudi o Jericiju

Institut za socialno in versko zgodovino posveča sakralni glasbi posvet, ki bo danes z začetkom ob 9.30 v bivšem samostanu sv. Klare v Gorici. Sprehovori bodo Mauro Casadei Turrone Monti, Ivan Portelli, Cristian Cosolo, Rocco de Cia in Gabriele Castagni. Ob 11. uri bo Alessandro Argentin predaval o vlogi Vittoria Toniuttija in Stanka Jericija v sakralni glasbi v Gorici.

Kreditni v srednjem veku

Institut za socialno in versko zgodovino prireja danes ob 17.30 v dvorani Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci v Gorici predavanje o kreditih v srednjem veku. Spregovoril bo prof. srednjeveške zgodovini Giacomo Todeschini.

NOVA GORICA - Matej Arčon o prvem letu županovanja

»Z Gorico se moramo tržiti kot enotna turistična destinacija«

Za čezmejni kajak center je že imenoval projektno skupino, finančne konstrukcije pa zaenkrat še ni

Danes mineva točno leto dni, odkar je vodenje novogoriške mestne občine prevzel župan Matej Arčon. Ob tej priložnosti smo z njim poklepetali o minulem letu, o načrtih za prihodnost in o odnosih z Gorico.

S katerimi projekti se trenutno ukvarjate?

»Moje angaziranje v tem času je predvsem okrog reorganizacije občinske uprave, ki je v zaključni fazi. Odlok o tem bo najverjetneje uvrščen na dnevni red novembrske seje, pred tem bom moral to predstaviti vsem načelnikom, zaposlenim in strankam v mestnem svetu. Na novembrski seji bo tudi razprava o načrtu razvojnih programov, računam, da bo po tej debati v decembru prvo branje proračuna za leti 2012 in 2013. Preko vseh načelnikov bomo, tega doslej nismo še imeli, naredili nabor vseh investicij po vseh oddelkih. Razdelili smo investicije, ki so v teku in plan novih investicij. Ena taka bo pregled, ki ga na občini nismo imeli, na področju vodooskrbe, na področju vodovodov. Nismo imeli pregleda nad tem, koliko je še treba narediti. Tu bo treba določiti prioritete in jih dati v program. Isto bo za področje kanalizacije. Stvari je bilo treba sistematično urediti.«

Reorganizacijo občinske uprave ste napovedali takoj ob izvolitvi, kako ste se je lotili?

»Najeli smo neko podjetje, ki nam pri tem pomaga, saj imajo izkušnje tudi iz drugih, večjih občin. Naredili smo analizo stanja in predloge rešitev. Prišli smo do zaključkov, da je premalo komunikacije med zaposlenimi. Ti imajo premalo informacij o tem, kaj se sploh v tej hiši dogaja. Na tem področju bo treba narediti korak naprej. Na primer tako, da bomo z intranetom redno obveščali zaposlene o stvareh, da se bodo počutili pripadne, da bodo vedeli, kaj se dogaja v hiši, da ne izvejo tega iz medijev.«

Tretji podžupan? Napovedali ste imenovanje ...

»To je res, ja. Sploh ne razmišljam o tem.«

Torej ni potrebe po tretjem podžupanu?

»Potreba lahko še bo. Sedaj je moja prva prioriteta, da speljemo reorganizacijo občinske uprave.«

Vaša ocena enoletnega obdobja - ste uresničili cilje, ki ste si jih zastavili?

»V bistvu da. Če pogledam za nazaj, prav kar se tiče odločitev, za katere je bilo pričakovano, da se bodo hitro izvedle - tako ta reorganizacija - se je s časom izkazalo, da je boljše tako, da sva z direktorico (občinske uprave, Vesno Mikuž, op. n.) pogledala stvari bolj od znotraj. To niso tako enostavne zadeve, nekaterih načelnikov ne bo več, dosti bo premeščanja... Prav je, da smo šli počasi in da po enem letu to naredimo tako, kot mislimo, da je prav. Po drugi strani smo na gospodarski diplomaciji naredili korak naprej. Z izjemo vrtca Ciciban zaključujemo vse investicije, ki so bile začete, ker dejansko drugih tudi ni bilo. Velika dodana vrednost se mi zdi komisija za okolje in prostor, ki sem jo imenoval pred pol leta, kjer je deset arhitektov in urbanistov. Z njimi predebatiramo vse okoljske zadeve. Začeli smo delati na projektih, ki jih to mesto ni imelo. Dosti idejnih rešitev in idejnih variant je bilo, a konkretnih projektov ureditve nekega določenega področja v mestu doslej ni bilo. To leto je torej leto projektov za naprej do te faze, da se lahko tudi prijavljamo na razne razpise državne, evropske, katerekoli. Doslej to ni bilo mogoče, ker nismo imeli ustreznih rešitev na papirju.«

Katere so prioritete v naslednjem obdobju?

»Tudi zadolževanje sem že napovedal, ker se mi zdi, da moramo najprej zagnati investicijski cikel. Zelo pomembno se mi zdi,

Matej Arčon

BUMBACA

na primer, adaptacija pri osnovni šoli Ledine, kjer smo projekt iz treh faz skrajšali na eno, tudi pri osnovni šoli Frana Erjavca, bomo osem faz skrčili na čim manj. Vrtec Julke Pavletič v Solkanu, telovadnica v Dornberku ... Poleg centralne čistilne naprave so to večje investicije. Poleg, seveda, posvečanja pozornosti mestu. Načrtujemo garažno hišo pod travnikom ob mestni hiši, iščemo investitorja, urediti nameravamo Kidričevo ulico in Bevkov trg. Sistematično bomo začeli urejati območje od Rusjanovega trga proti Bevkovem trgu, ta natečaj smo že imeli. Projektiranje gre h koncu, izbrali bomo

izvajalca. Imeli bomo tudi razpis za ureditev Kidričeve ulice, se pravi, da bomo dokončno prišli do tega, kakšna bo ta ulica. Delavnic in rešitev na to temo je bilo že "milion". Rešitev Kidričeve bo rešila tudi vprašanje vstopa in izstopa do garažne hiše in ureditev travnika. Z nekaj minimalnimi sredstvi moramo urediti še Borov gozdiček, upam, da bodo v proračunu potrjena tudi sredstva za Skate park.«

Kako ocenjujete odnose z Gorico?

»Odnosi so se gotovo izboljšali. Moja želja v prihodnosti je povezovanje. Tudi z ostalimi goriškimi župani. Zato na obiske, kot je bil nedavni obisk župana Celovca, vabim tudi goriškega župana in ostale župane na Goriškem. Pa tudi na neformalna srečanja, da so tudi ostali goriški župani videli, da je Ettore Romoli zelo odprt človek, pripravljen na sodelovanje. Na teh srečanjih pride do zanimivih idej, predlogov. Eden takih je, da bi nas šest goriških županov plus župan Gorice šli na enega od celovških sejmov z namenom skupne turistične predstavitve.«

Kakšne skupne projekte bi lahko še izvedli z Gorico?

»Zelo zanimiva in precej realna zgodba se mi zdi kajak center. Da bi obstoječo kajak progo razširili in bi cilj bil na italijanski strani. V kajak centru bo v teh letih nastal projekt, ki bo zajemal izgradnjo kajak proge, možnost umestitve mladinskega hotela, dokončno ureditev lokacije mostu čez Sočo, na drugi strani kopalnice, adrenalinski park. Imenoval sem že projektno skupino. Manjka še korak naprej, da naredimo finančno konstrukcijo. Ta projekt bi lahko navezali v čezmejni projekt, saj bi naprej lahko vodila povezovalna pot. Največji projekt, ki pa ga moramo skupaj narediti, je turizem. Tržiti se moramo kot enotna destinacija.«

Katja Munih

DOGODEK

The Wine Advocate prihaja v Gorico

40.000 naročnikov v 37 državah sveta: The Wine Advocate, eden izmed najbolj znanih in vplivnih vinskih vodnikov na svetu, prihaja v Gorico. Na mednarodnem dogodku, ki ga danes in jutri prireja vinski konzorcij Collio-Carso Kras, bo namreč sodeloval tudi Antonio Galloni, izvedenec, ki pri reviji Roberta Parkerja skrbi za degustacijo in ocenjevanje italijanskih vin.

Dvodnevna pobuda, ki bo služila promociji vrhunskih vin naše dežele na mednarodni ravni, se deli na tri dele. Drevi bo na goriškem gradu med 19. in 21. uro potekalo slovesno odprtje z degustacijo vrhunskih vin, ki se ga bodo ob krajevnih in deželnih upraviteljih udeležili ugledni gostje (od Gallonija do tujih novinarjev). Jutri, 12. novembra, bo v hiši kmetijstva v Krminu med 10.30 in 12.30 potekala delavnica, med katero bodo posegli Gabriele De Gaspero, Francesco Venier, Giovanni Fraziano in Paolo Vidali, med 15. uro in 18.30 pa bo v dvorani Tržaške univerze v Ulici Alviano v Gorici posvet z naslovom »Scenari internazionali: opportunità e minacce per i vini bianchi d'eccezza«. Posegli bodo italijanski in tuji izvedenci na področju vina, med katerimi so predsednik akademije trte in vina Antonio Calò, Philip Cayman (Wine Intelligence) in Paul Wagner (Balzac Consulting). Moderator bo novinar italijanskega dnevnika Il Sole 24 Ore Giorgio Dell'Orefice. (Ale)

Smart
MODASTORE

OBLAČI SE MODNO! ZA JESEN IN ZIMO

NAKUPOVALNI BON

€ **5**

za vsakih 50€
nakupov
od 8. do 27. novembra

V GORICI
ODPRTO VSE NEDELJE

www.smartmoda.com

GORICA - Podvig umetnika in obrtnika Marka Faganela

Novi Studio je odprl s fotografsko razstavo

Svoje posnetke postavili na ogled člani fotokluba Skupina 75

Z odprtja razstave v prenovljenem Studio Faganel

BUMBACA

V sredo zvečer je bil zvečer zares lep kulturni dogodek, saj je Marko Faganel z ženo Saro z odprtjem fotografske razstave članov fotokluba Skupina 75 v popolnoma prenovljenih prostorih do nedavnega družinske trgovine s starinami poskrbel za prvovrstno presenečenje. V času sedanje gospodarske krize in predvsem tihega umiranja mestnega središča se je Marko Faganel odločil, da korenito prenovi trgovino v Ulici XXIV maggio v Gorici, ki se odslej imenuje Studio Faganel; v njej bo Marko še naprej izdeloval umetniške okvirje za slike, a bo imel tudi likovno galerijo v samem središču mesta. Prav zato je sam prenovil prostore, nastala je sodobna galerija, ki je pre-

prosto, a domiselno urejena, saj sive stene in belina stropov kar vabijo slike, da se postavijo na ogled. Na odprtju se je zbralo izjemno veliko število goriških likovnih ustvarjalcev, tako fotografov kot slikarjev ter kiparjev, prišli pa so tudi ljubitelji lepих umetnosti. Slikar Franco Dugo je Marku zaželel veliko sreče, predvsem pa mu je v imenu vseh umetnikov čestital za pogum, da v sedanjih časih odpre v samem središču galerijske prostore.

»Seveda se od razstavne dejavnosti same ne da živeti in bom tudi v prihodnje zato izdeloval okvirje in tako ali drugače pomagal strankam, da bodo njihove slike dobro uokvirjene, gotovo pa sem prostore pre-

novil z namenom, da bi občasno prirejal tudi razstave. Za fotoklub Skupina 75 sem se odločil, ker sva z ženo Saro tudi sama člana te lepe družine umetnikov, ki smo med seboj zares prijatelji,« nam je povedal Marko Faganel in tu lahko dodamo, da je zelo lepa tudi njegova odločitev, da na razstavo ni umestil niti ene svoje in niti ene ženinine fotografije. Priznal nam je, da je to storil nalašč, kot se je tudi zavestno odpovedal družinski razstavi likovnih del, saj bi lahko na prvi razstavi predstavil svoja, očetova in bratova likovna dela, saj so tako oče Robert kot sinova in brata David in Marko slikarji.

»Hotel sem, da bi se na odprtju zbrali predvsem vsi tisti, ki še verjamejo, da se v Gorici še da kaj narediti na področju lepega, kot sem hotel, da je tudi sam dogodek novost, saj smo fotografi malokrat na ogled v središču mesta,« je še povedal Marko in pojasnil, da je že dogovorjen z državno knjižnico in likovno galerijo Ars za sodelovanje v prihodnosti, da bo v novi galeriji Studio Faganel imel stalno razstavljen tako slike, grafike, fotografije kot tudi lepe kose umetniškega oblikovanja iz petdesetih, šestdesetih in sedemdesetih let, saj »dizajn nam vsem manjka v Gorici«. Faganel je še dodal, da bo skušal imeti tudi izbor najbolj sodobne in najbolj kakovostne literature s področja likovne umetnosti, po kateri bodo njegove stranke lahko posegale, kot bi rad v galeriji tudi predstavil kako knjigo poezij in sodobne književnosti. Nasmehani obrazi prisotnih Markovih in Sarinih kolegov na odprtju so povedali več kot vse besede, marljivost mladega goriškega obrtnika in umetnika je pa tudi dober obet za prihodnost. In je zato še kako prav, da mu zaželimo veliko sreče!

JAMLJE - Čistilna akcija Kraških krtov

Jamo nad jezerom bodo rešili odpadkov

V preteklosti so številne jame uporabljali kot deponije

FOTO K.K.

Kraški krti in druga jamarska društva, ki so vključena v posoško jamarsko zvezo, bodo odstranili odpadke iz naravne jame, ki se nahaja nad Doberdobskim jezerom.

Vzpetina med Doberdobskim in Prelosnim jezerom, znana po imenu Gorjupa kopa, spada v zaščiteno kraško območje, ki ga vedno pogosteje obiskujejo pohodniki in ljubitelji Krasa, saj je posejano z ostalinami iz prve svetovne vojne in je tudi z naravoslovnega vidika zelo zanimivo. Karakterizirata ga tipična flora in favna kraških gmajne in kraškega gozda, bogato je tudi s kraškimi pojavi in premore kar nekaj naravnih jam. Na žalost so v preteklosti, in včasih tudi danes, jame uporabljali zlasti kot deponije za raznovrstne odpadke, ne da bi se zavedali kako hitro vsa odvržena nesnaga lahko onesnaži talne vode, ki so naš prvenstveni in pogosto tudi edini vir pitne vode.

Jama, ki jo bodo rešili odpadkov se nahaja v manjši kraški vrtači, ni posebno zanimiva s speleološkega vidika, a je lahko dostopna vsem. »Krasijo« jo dva ali trije kubični metri odpadkov, ki jih bodo jamarji v sodelovanju z občino Doberdob, ki bo dala na razpolago občinski tovornjak, odpeljali na deponijo, kamor spadajo. Mnenja smo, da ne moremo turistično promovirati našega teritorija in njegovih posebnosti in lepote, če prej ne poskrbimo, da bo tudi predstavljen, brez umazanije, odbadkov in drugi ekološko spornih grdobij.

Čistilna akcija bo stekla v nedeljo, 13. novembra, ob 9 uri. Zbirališče bo pred gostilno v Jamljah.

NOVA GORICA - V zadnjih enajstih letih

67 belih križev

Letos sta prometno nesrečo s smrtnim izidom povzročila dva vinjena voznika

Na nevarnost vožnje pod vplivom alkohola so opozorili z razbitinami avtomobila, s katerim sta v prometni nesreči umrli 18- in 28-letnik

FOTO K.M.

V zadnjih enajstih letih je v prometnih nesrečah, katerih povzročitelji so bili pod vplivom alkohola, na območju novogoriške policijske uprave umrlo 67 ljudi. Nanje so ob včerajšnji preventivni akciji Alkohol ubija - največkrat nedolžne, ki je četrto leto zapored potekala pred novogoriško mestno hišo, opozorili policisti, občinski svet za preventive in vzgojo v cestnem prometu in novogoriški Tehnični šol-

ski center. Tudi letos so število žrtev in njihovo starost uprizorili z belimi križi na travniku pred občinsko stavbo.

»Mladi se v večji meri odločajo za taksi službo, kar je pohvalno, za razliko od generacij 30- do 50-letnikov, ki gredo na zabavo vsak s svojim vozilom in potem tudi pod vplivom alkohola vozijo domov. Mladi se med seboj tudi organizirajo: nekdo dežura - tisti teden ne pije in vozi vrstnike domov,« pojasnjuje

GORICA - Marij Čuk v Kulturnem domu

Dve knjižni novosti v enem večeru

Z leve Martina Kafol, Marij Čuk in Igor Komel

BUMBACA

Ne pripeti se pogosto, da bi neka založba skupaj z avtorjem v istem večeru predstavila dve literarni deli. Takšna okoliščina se je oblikovala v sredo pod večer v goriškem Kulturnem domu, ki je s to pobudo nadaljeval niz prireditev ob 30-letnici svojega odprtja.

Gost večera je bil novinar in pesnik Marij Čuk, ki ga je najprej pozdravil gostitelj Igor Komel, nato se je z njim pogovarjala zastopnica založbe ZTT Martina Kafol, ki je v zadnji tretjini srečanja povabila poslušalce, naj se vključijo v dialog z avtorjem. Poredkoma ima sicer protokolarno predvideno vabilo zadovoljiv uspeh. Tokrat ga je imelo. Morda zaradi izbrane družbe petnajstih prisotnih udeležencev in udeleženk, morda zaradi razmestitve sedežev, kar ima v skupinski dinamiki svojo težo, še največ zaradi ritma in govornih odtenkov glavnih akterjev.

Pravzaprav ni bilo o dveh izdajah specifično povedanega skoraj ničesar, mnogo pa o tem, kaj stoji za njima, se pravi avtor kot oseba, vpeta v prostor in dogajanja, tesno povezana med javno službo odgovornega urednika deželnih slovenskih TV oddaj in usmerjena v iskanje večplastnosti besede ter dogajanj. Slednje se odraža tako v poeziji - zadnja zbirka nosi naslov Zibelka neba in dna, kot v novinarski prozi, ki se vsak torek opredmeti na športni strani Primorskega dnevnika, sedaj tudi v izboru tistih kolumn, v katerih se prepletajo domača, vsedržavna in planetarna dogajanja s pripetljaji na igriščih in dirkališčih ob hudomušnih

dodatkih in asociacijah. Njihov avtor je na postavljeno vprašanje, ali gre za trenutek oddiha v sicer napetem ritmu in stalni javni odgovornosti, povedal, da je takšno strnjeno prepletanje na videz nepovezanih vsebin vse prej kot lahкотen sprehod po na začetku belem listu papirja.

Sicer pa je posredoval izkušnje in zapletenosti, svojstvene poklicu odgovornega nekega TV dnevnika, v katerem morajo biti uravnovešene zemljepisne, vsebinske, dogodkovne in politične silnice. O takšni uravnovešenosti pozitivno poročajo preverjanja in raziskave zunanjih akterjev, da pa pride do takšnega rezultata, je sicer potrebno poslušanje vseh sugestij, odločitev pa je in mora biti osebna, drugače se prej ali slej nekje kolesje zatakne. Avtor po svoji naravi išče potrebno uravnovešenost s harmonijo v sebi in umirjanjem dinamik, čeprav je za njim tudi grenka izkušnja odpuščanja z delovnega mesta, o čemer je ostala sled v spominu, a brez zamer. Sicer pa so se mu posledično odprla vrata na koprski TV in nato v Trstu. Od poslušalcev, gledalce in bralcev zamajskih javnih občil na primer pričakuje premislek o pogojih in (ne)danih možnostih, v katerih te ustanove vsakodnevno slalomirajo. Za vogalom so spet nove težave.

Na iztočnico o odnosu do izražene Besede z veliko začetnic so prisotni prešli razlago o notranjem dogajanju pri iskanju tistih pojmov, ki bi še najbolj opredelili trenutno ali trajno stanje duha in čustev, kar navadno uspe le približno. Škoda, da to vse manj uspeva mlajšim generacijam, ki se omejujejo pri vsakdanjih življenjskih ritmih na reci in piši 250 do 400 besed ali še manj ob dejstvu, da jih sicer poznajo 1.000 do 1.500. Besedo v mnogih primerih nadomešča posnetek, ikona. Sicer pa v mladih ni apatije, je odtujenost. Dodajamo: dober naslov za posebnost razpravo.

Pojav je toliko bolj vprašljiv, ker se slovenska bit osnuje na besedi, poeziji, liriki, epiki, dramatik. Takšno pojmovanje bo prišlo do izraza na skorajšnji prireditvi ob 70-letnici Osvobodilne fronte, ki je Besedi posvetila državni praznik kulture 8. februar. Eden od svetilnikov tehtnih besed povezanih z osnovnimi vrednotami je, ne slučajno, Deklaracija o človekovih pravicah. Kar se poezije tiče, ki je slutnja ritma, pa se ta ne izraža le z besedami, temveč tudi z notnimi zapisi, poslikavami, oblikovanjem raznih materialov, arhitekturo...

O preteklih knjižnih izdajah Marij Čuk dosti ne premišlja, sodijo v preteklost in o njih nima spominskega arhiva. Pregarja ga prehitavanje, nekakšna lakota po tem, da bi načrtovano za čez tri dni bilo že opravljeno. V njegovi telesni govorici se to ne kaže. Nasprotno. Morda zato, kot je povedal, ker na svoje telo čuva in ga ne izpostavlja bolečinam, ki bi lahko prišle od zunaj.

Aldo Rupel

NAŠ POGOVOR - Slovenski reprezentant in nogometaš Bologne Rene Krhin

Josè Mourinho mu še piše SMS sporočila

Uglajen, umirjen in za svojo starost zelo zrel. 21-letni Rene Krhin, nogometaš s »slavno preteklostjo« (z Interjem je že zmagal vse, kar se da zmagati, s Slovenijo pa je odpotoval tudi na SP v Južnoafriško republiko) in negotovo prihodnostjo, trezno razmišlja o svojem položaju v Bologni in o italijanski A-ligi. Mladenič iz Jakobskega dola (pri Mariboru) je še vedno eden izmed glavnih mladih upov slovenskega nogometa.

Ali pogrešate Mourinha?

Veste, tista sezona je bila zame nepozabna. Mourinho mi je zaupal in me večkrat poslal

na igrišče.

Zmagovali smo na vseh frontah. Osvojili smo »tripleto« (državni naslov, pokal in liga prvakov). Za vse »interiste« je bila tista sezona magična. Portugalski trener je na mojo kariero zelo vplival, tako da mi bo ostal v lepem spominu.

Mourinho Ibrahimoviću pošilja SMS sporočila. Kaj pa vam?

Tudi. Stalno spremlja moje nastope in si piševa po telefončku. Mourinho je zelo pogumen, saj zaupa mnogim mladim.

Ali so italijanski trenerji manj pogumni?

V Bologni doslej nisem igral veliko. Bil pa sem tudi precej poškodovan. Vsekakor je za trenerje ekip, ki se borijo za obstanek, težje vključevati mlajše igralce, kot za tiste, ki vodijo moštva v zgornjem delu lestvice. Nihče noče tvegati. Nikomur nič ne očitam.

Kako se počutite v Bologni?

Zelo dobro. S prejšnjim trenerjem (Bisolijem op. int.) sem igral veliko, z zdajšnjim (Piolijem) pa še nisem dobil priložnosti, saj sem bil prej poškodovan, zdaj pa sem na reprezentančnem zboru.

Kaj pa Malesani?

Imel je pač svoje ideje. Ni mi dal veliko priložnosti, da bi se izkazal.

Potrpežljivosti vam ne manjka.

Ne (smeh). Mladi moramo biti potrpežljivi. Veliko se moramo potruditi in predvsem na treningih veliko garati.

Ali vam je Bologna všeč kot mesto?

Živi se lepo. Mesto je prijetno.

Ali vas bomo v drugem delu prvenstva še videli v Bologni?

Tega še ne vem. Z agentom bova natančno presodila kaj in kako.

Inter, vaša nekdanja ekipa, se najbrž ne bodo borili za naslov?

Ne. Jaz jih ne bi še odpisal. Pobrali so začeli zmagovati. Imajo odlično skupejo sezono, vendar se bodo znašli v zgornjem delu.

Ali se slišite s svojimi nekdanji igralci?

Največ z Dejanom Stankovičem, s katerim sva dobra prijatelja.

Katere ekipe so glavni favoriti za osvojitve državnega naslova?

Milan, Juventus in Inter.

Milan pred Juventusom?

Tako. Rdeče-črni so močnejši.

Kaj pa ostali?

Mogoče še Napoli in Udinese, čeprav jima bo trda predla, saj ju bosta izčrpala nastopa v ligi prvakov in evropski ligi.

V Italiji vas je Slovencev kar nekaj. S katerim nogometašem sta najbolj na telefonski zvezi?

Z Dejanom Lazarevičem, ki igra v Padovi, pa z Valterjem Birso (Genoa). Slišimo se tudi z drugimi, čeprav ne tako pogosto.

Ali vas je mogoče že poklical novi selektor Slaviša Stojanovič?

Po telefonu se nisva še slišala. Vsekakor se bom po tekmi proti Litvi, skupaj z Lazarevičem, pridružil članski reprezentanci na Ptuj. V torek nas v ljubljanskih Stožičah čaka prijateljska tekma proti Združenim državam Amerike.

Jan Grgič

LONDON Začeli izdelovati kolajne za Olimpijske igre

LONDON - V britanski kraljevi kovnici so začeli izdelovati odličja za olimpijske igre v Londonu prihodnje leto. Skupno bodo do začetka iger prihodnje poletje po posebnem postopku izdelali 4700 kolajn, ki jih bodo prireditelji iger razdelili na 805 slovesnih podelitvah. Proizvodnjo kolajn za olimpijske in paraolimpijske igre bo nadzorovala ekipa strokovnjakov v kovnici na jugu Walesa, za izdelavo enega odličja pa potrebujejo okoli deset ur. Vsako kolajno 15-krat stisnejo s posebno 900-tonsko utežjo, na vsakih pet stiskov pa jo zapečejo v posebni peči na 750 stopinjah Celzija.

Olimpijske kolajne je oblikoval britanski umetnik David Watkins, priznanja za paraolimpijske igre pa Lin Cheung.

DOPING - Francosko sodišče je nekdanjega ameriškega kolesarja Floyd Landisa obsodilo na 12-mesečno pogojno zaporno kazen zaradi sodelovanja pri vdoru v računalnike francoskega dopingskega laboratorija. Sodišče je kazen izreklo v Landisovi odsotnosti. V laboratoriju v mestecu Chatenay-Malabry, ki je pod »okriljem« Svetovne protidopinske agencije, so odkrili, da je imel Landis leta 2006 na dirki po Franciji nenavadno visoke vrednosti testosterona v telesu, nakar so mu odvzeli skupno zmago na dirki. Tožilci so trdili, da sta Landis in njegov trener Arnie Baker načrtovala vdor v računalniški sistem omenjenega laboratorija, da bi dobila dokumente, s katerimi bi branili kolesarjevo ime.

VRAČA SE - Po dveh letih odsotnosti zaradi poškodbe se v smučarski svetovni pokal vrača 27-letni kanadski smučar John Kucera. V Lake Louisu si je Kucera novembra 2009 kar dvakrat zlomil nogo.

HUDO JE - Branilca prvotnega Fulhama, Čeha Zdeneka Grygero, ki je v angleški prvotni prestopili poleti iz Juventusa, čaka dolgo okrevanje. Enaintridesetletni bočni branilec si je na nedeljski prvenstveni tekmi proti Tottenhamu strgal križne vezi v kolenu in bo z igrišč odsojen vsaj pol leta.

FORMULA ENA - Nico Rosberg (26 let) je z Mercedesem podaljšal sodelovanje vsaj do sezone 2013.

EVROLIGA - Belgacom - Armani Milan 76:81, Barcelona - Montepaschi Siena 92:75.

NOGOMET - U21 Slovenija v Novi Gorici ugnala Litvo

NOVA GORICA - Slovenska nogometna reprezentanca do 21 let je na šesti kvalifikacijski tekmi za nastop na evropskem prvenstvu leta 2013 v Novi Gorici premagala litovske vrstnike z 2:0 (2:0). Izbranci Tomaža Kavčiča so v Novi Gorici svojo nalogo opravili z odliko.

Proti Litvi so ne le dosegli svojo četrto zmago v kvalifikacijah, s katero so vsaj začasno sami na vrhu skupine 2, temveč so s hitro, domiselno in na trenutke duhovito igro tudi navdušili gledalce. Litovci so bili tokrat povsem podrejeni tekmeč, Slovenci pa potrdili resno kandidacijo za preboj v »play-off«.

Slovenska vrsta je začela napadalno. Že po desetih sekundah se je v priložnosti znašel Rajko Rep, a meril točno v litovskega vratarja. Ta se je še posebej izkazal v 14. minuti, ko je nevarno sprožil Haris Vučkic.

Določene vrzeli v slovenski zadnji vrsti so uvodoma razkrili tudi litovski nogometaši, ki so prišli do strel v 10. in 18. minuti, v 23. pa so gostitelji zadeli. Kevin Kampl je podal z desne strani pred gol, kjer je Robert Berić iz bližine žogo le potisnil v mrežo. Boljši in kakovostnejši Slovenci so podvojili prednost v 37. minuti, po podaji Vučkicia z desne strani je z desetih metrov zadel Dejan Lazarevič.

Vrstni red: Slovenija 13, Švedska 10, Finska 7, Malta 5, Litva 3, Ukrajina 1.

Ostali izidi: Turčija - Italija 0:2 (Destro v 48. in v 89. minuti).

HOKEJ NA LEDU - V severnoameriški National Hockey League

Črno na belem, rasizem v ligi

Kazen za bananin olupek, pojav pa počasi izginja - Primer Wayne Simmonds - Slovenija predhodnica »strpnosti«

Od severnoameriških lig sta baseball in »fotbal« pri nas malo znana pojma, zato pa velja veliko zanimanja košarki (trenutno v polnem sindikalnem zagonu) in hokeju na ledu. Slednji je med Slovenci posebno živ, ker v Los Angelesu nastopa Anže Kopitar, vedno bolj med velikimi protagonisti NHL. Še iz časa pred začetkom turnirja pa se v orbiti NHL vrti polemika o rasizmu, ki naj bi označeval to športno vrsto. Med štirimi velikimi tekmovalci so črнопolti športniki najboljše in vsekakor večinsko zastopani v košarki. Tu so oni, ki dajejo ritem igri. V nogometu (ameriškem) je njihov delež močan, večina moštvev pa se vsekakor naslanja na režiserske sposobnosti belcev. Baseball, najbolj tipična igra yankeejev, je bila domena belcev vse do leta 1947. Do tedaj so Afroameričani imeli svojo ligo. O njenih problemih so napisali celo knjigo. Sicer je danes v tem športu veliko črнопolnih igralcev iz karibskih otokov.

Hokej na ledu naj bi bilo nekaj, kar s črнопoltimi ljudmi ne gre. Led ni stvar Afrike. In temu ustrežno so se ga potomci sužnjevo izogibali. Prvi črнопolti igralec hokeja Willie O'Ree je v ligi NHL zaigral komaj leta 1958, torej v času ko se bile temnopolti ljudem v ZDA zaprti marsikateri vrata in so v južnih državah tu pa tam še linčali črнопolte prestopnike. O'Ree, ki je igral za Boston Bruins, sicer ni bil državljani ZDA, temveč Kanadčan. Liga pa je skupna.

Problem, ali namišljen problem, rasizma je sprožila poteza gledalca, ki je med predsezonsko tekmo Philadelphia Flyers in Detroit Red Wings, v igralca

»letalcev« Wayne Simmonds vrgel olupek banane, s čimer je bilo jasno kaj o njem misli. Svar je bila nevarna, ker so tekmo igrali v Kanadi, kjer so bile rasne strasti vedno znatno milejše. Olupek banane ni požel uspeha. Nasprotno. Kršitelj omike je moral plačati kazen kakih 1500 evrov v našem denarju.

Bila pa je priložnost, da se preveri, kako je s prisotnostjo »črnih na belem«. Ta je vsekakor

še vedno skromna in njeno številčnost presega na primer Rusi ali Čehi, sorazmerno z njihovim številom v svojih domovinah pa tudi Skandinavci in drugi Evropejci. V lanske sezoni je v NHL vsaj enkrat zaigralo 34 črнопolnih hokejistov, letos pa jih pričakujejo nekaj preko 40. V dveh do treh letih vodstva klubov pričakujejo preko 70 črнопolnih igralcev.

Rasizem, ki je bil tradicionalno prisoten v hokejski ligi, nima več aktivnega zagona. Črнопolti dečki pa se pod vplivom negativnega zgodovinskega pritiska izogibajo drsališč. Da bi ga ublažili, so številni klubi prevzeli pobudo in organizirali mladinske hokejske krožke v predelih s pretežno črnim prebivalstvom. Uspehi so dobri in v dohodnem času pričakujejo reden dotok igralcev, ki bodo sposobni igrati v zahtevnem krogu.

Bananin olupek pa v Simmondsa morda ni priletel slučajno le zaradi temne polti. Kot pionirski O'Ree je tudi Simmonds Kanadčan, na spisku pa ima nekaj precedensov, ki morda razkrivajo določene uporniške vzgibe.

Pred kratkim se je sporekel z Seanom Averyjem (NY Rangers), ki je zagovarjal istospolne odnose in poroke, pred dvema letoma pa si je na ledeni ploški po prekršku nasprotnika Francis Boullona (Nashville) sam poiskal pravico. Se postavil v povsem boksarsko držo in v nekaj sekundah spravil okrvavljenega Boullona iz borbe. Možno bodočnost v boksu je izkazal tudi Davidu Clarksonu (New Jersey Devils). V lepem slogu je obdelal »hudiča« in ga spravil na led.

Primer »črnega na belem« so imeli svoj čas v Sloveniji, kjer je od leta 1997 do 2002 pri Olimpiji igral Stanley Otis Reddick. Bil je temne polti in je izhajal iz Kanade. Po dveh letih pri »zmajih« je prišel do slovenskega državljanstva in trikrat igral na svetovnem prvenstvu. »Stanko« je še vedno v spominu ljubljanskega parterja.

Bruno Križman

NOGOMET - Danes dodatne kvalifikacije za Euro 2012

Estonija se spogleduje z nastopom v sklepni fazi

Glede na nasprotnike so Estonci lahko zadovoljni z žrebom, ki jim je dodelil Irsko

LJUBLJANA - Danes bodo na spredu prve tekme dodatnih kvalifikacij za evropsko nogometno prvenstvo 2012, ki bo od 8. junija do 1. julija v osmih poljskih in ukrajinskih mestih. Portugalska se bo udarila z Bosno in Hercegovino, Irsko z Estonijo, Črna gora s Češko in Turčija s Hrvaško. Povratne tekme bodo v torek, ko bodo znani še zadnji štirje udeleženci EP. Verjetno najzanimivejša tekma bo obračun Portugalske in Bosne in Hercegovine, ekip, ki sta se pomerili že v dodatnih kvalifikacijah za svetovno nogometno prvenstvo 2010, ki ga je gostila Južnoafriška republika. Takrat so bili uspešnejši Portugalci, sedaj pa ima BiH lepo priložnost, da maščuje poraz in si zagotovi vstopnico za turnir na Poljskem in v Ukrajini. BiH je v skupini D s Francijo na koncu zasedla drugo mesto, prav na zadnji tekmi pa bi si lahko zagotovili celo neposredno uvrstitev na EP, vendar so se v obračunu za vrh lestvice s Francozi razšli z rezultatom 1:1. Portugalci so v skupini H bili sicer najbolj strelsko učinkoviti, vendar so prav tako na zadnji tekmi proti Danski izgubili z 1:2, kar jih je pahnilo v dodatne kvalifikacije.

Estonija, ki je v skupini C presenetljivo iz boja za dodatne kvalifikacije izločila Slovenijo in Srbijo, se bo na zadnji stopnički pred EP pomerila z Irsko. Glede na moč ostalih ekip so lahko v estonskem taboru z žrebom zadovoljni, saj so Irci premagljivi. V primeru uspeha bi si Estonci zagotovili premierni nastop na katerem od velikih nogometnih turnirjev.

Trapattonijeva Irsko je na EP nastopila le leta 1988, nazadnje pa so na velikem turnirju nastopili leta 2002 na SP, ko so se uvrstili v izločilne dvoboje.

Črna gora bo svoj prvi nastop na

Portugalca Pepe in Rolando med treningom pred tekmo proti BiH

ANSA

enem od največjih nogometnih turnirjev lovila proti Češki. Kljub slabši strelski formi črnogorskih nogometašev so na koncu uspeli osvojiti drugo mesto, za prvouvrščeno Anglijo pa so zaostali za šest točk. Nekoliko več težav so imeli Čehi, ki so v skupini s svetovnimi in evropskimi prvaki Španci na drugem mestu zbrali kar 11 točk manj. Zanimivo pa bo tudi na tekmi med Turčijo in Hrvaško. Hrvati bodo lovili svoj tretji nastop

na EP, nazadnje so leta 2008 uspeli priti do četrtfinala, na SP pa se niso uspeli uvrstiti. Turki so v Avstriji in Švici po zaslugi dobrih predstav igrali v polfinalu, kar je njihov največji uspeh.

Na turnir so se poleg Ukrajine in Poljske uvrstile še Nemčija, Rusija, Italija, Francija, Nizozemska, Grčija, Anglija, Danska, Španija in Švedska kot najboljša drugouvrščena ekipa iz devetih kvalifikacijskih skupin.

WROCLAW Italija drevi na Poljskem

FIRENCE - Danes bodo na vrsti tudi mnoge prijateljske tekme. Italija se bo v Wroclawu pomerila s Poljsko. To bo za »azzurre« prva tekma na poti do Eura 2012. Selektor Cesare Prandelli je moral zaradi težav Cassana in poškodbe Rossija spremeniti napadalni tandem, ki ga bosta danes sestavljala Mario Balotelli in Giampaolo Pazzini. »Onadva sta fizično težja, kljub temu pa upam, da se zaradi tega ne bomo prepustili skušnjavi o igri po zraku. Nogomet se igra s podajamo po tleh,« je dejal Prandelli. Drugih sprememb v ekipi Prandelli ne bo vnesel, razen tega, da bo Abate igral od prve minute. V središču pozornosti je seveda Balotelli. »Takšen talent mora igrati za ekipo in ne zase, vendar morajo soigralci hkrati vedeti, da je on lahko v zadnjih metrih odločilen,« je povedal Prandelli, ki je par besed namenil tudi aktualnim finančnim zapletom v Italiji.

»Če bo odobren davek na premoženje, moramo srečneži prispevati svoj delež. V omikani državi žrtve zahtevaš od takih kot smo mi, ne pa od ubožanih,« je bil lep odgovor selektorja.

Tekma bo ob 20.45 (TV Raiuno).

JADRANJE Konec tedna regata za Pokal Sirena

Jutri in pojutrišnjem bo pred Barokovljami tradicionalna regata, ki jo v mesecu novembru že več let organizira tržaški pomorski klub Sirena. Regata za Pokal Sirena bo letos namenjena petim razredom: 470, 420, laserjem (standard, radial in 4.7) ter evropam. Optimistov, ki je bilo vsako leto največ, pa letos ne bo: »Pravilnik je sestavljen še prejšnji športni vodja, Arianna Bogatec, tako da razlogov, zakaj optimistov ni, ne poznam,« je pojasnil sedanjí športni direktor kluba Andrej Močilnik. »Ker je bil čas omejen, pa nismo šli v to, da bi mladinsko klaso kljub temu vključili v spored. Hkrati pa bo isti konec tedna za optimiste Martinova regata v Kopru.«

Organizatorji načrtujejo pet plovov, pripravljalni signal za prvi plov bo jutri ob 12.00. Regata bo veljavna tudi, če bodo jadranci dokončali samo en plov. Nagrajeni bodo trije najboljši v vsakem razredu, prve tri ženske posadke v razredu 420, laser radial in laser 4.7, Pokal Sirena pa bo prejelo društvo, ki bo doseglo najboljši rezultat pri seštevku uvrščenih posadk na prvih petih mestih lestvic posameznih razredov.

Na regati bodo nastopili tudi predstavniki Sirene in Čupe v razredu 420 in evropi.

SK Brdina začenja, SK Devin pa končuje sejem smučarske opreme

V Domu Brdina na Opčinah (Proseška ulica 109) se danes začenja sejem rabljene smučarske opreme SK Brdina. Danes bo sejem odprt od 18. do 21. ure, jutri od 16. do 21. ure, v nedeljo pa od 10. do 12. ter od 16. do 20. ure. Ob priložnosti lahko dobijo vse informacije glede smučarskih tečajev za letošnje zimsko sezono. V polnem teku pa je sejem SK Devin v Železničarskem domu v Nabrežini. Danes je sejem odprt med 16.00 in 19.30, jutri in v nedeljo pa še med 10.00 in 19.30.

STARŠI - Sonja in Walter Kerpan

»Šport nas je naučil biti družina«

»Koliko je ura? Ni še ura. Imamo še nekaj časa preden gremo na tekmo.« Tako zgleđa ob koncu tedna doma pri družini Kerpan, saj Sonja in Walter spremljata svoje sinove Ivana, Gorana in Alberta na vse tekme (naj bo to smučanje, rolnanje, nogomet ali rokomet) in to vedno skupaj. Ko gre za smučanje, jih Walter spremlja bolj kot trener. Odkar je Ivan začel smučati pri 7 letih starosti za njim pa še Goran in Albert, je postal in je še danes pomočnik trenerja. Pravi pa je, da ima enak odnos s svojimi otroci kot z drugimi člani ekipe, nobene preference. Pri nogometu in rokometu je spremljanje bolj navijaško. »Skoraj preveč,« pravi Walter. »Jih ne spremljava kot opazovalca, tekme doživljava skupaj z njimi. Saj smo vedno skupaj pri vsem delu, ki je pred tekmo,« je dodala mama Sonja.

Kerpanovi otroci so začeli svojo športno pot pri smučarski sekciji ŠD Mladina, ker sta starša želela, da bi se naučili smučati, poleg tega pa je bila to panoga, ki jo je gojilo domače športno društvo, saj so vendar doma iz Križa. »Takrat sva se tudi midva vključila v delovanje društva. In z družino v polni postavi smo hodili na tekmovanja, treninge in zimovanja.« Otroci so spoznali tudi rolnanje. Kar dve sezoni so pozimi smučali in poleti rolnali. Ker pa je postalo prenaporno, so rolnanje opustili. Športne poti bratov Kerpan so se kasneje ločile, saj je starejši, Ivan, na nižji srednji šoli vzljubil rokomet, Goran in Albert pa nogomet, ki je privlačen za večino fantov. Ostala pa sta v vasi in igrata za kriško Vesno. Alberta pa je poleg tega navdušil še windsurf, ki mu sicer pomeni bolj zabava. Smučarskega sveta vsekakor niso zapustili, vsi trije še smučajo na pol tekmovalno.

Dve sezoni smučanja in rolnanja z enim mesecem pavze... Ali ni bilo naporno jih spremljati vsepovsod?

»Za naju mogoče malo manj naporno kot za njih, vendar sva sama izbrala tak način življenja. Vse skupaj je zabavno, saj sva precej potovala: po celi severni Italiji, Avstriji in Švici. Potem je odvisno, kako vsakdo gleda na svoje življenje. Midva

sva izbrala dinamično. Naš prosti čas smo v družini vedno preživeli skupaj in to prav hvala športu,« pravita Sonja in Walter. Šport jima je veliko dal in nič vzel, trdita. Družina Kerpan doživlja iste stvari v športu, prepotovali so na tisoče kilometrov skupaj.

»To nam je dalo možnost, da smo se in se še vedno veliko pogovarjamo in je pogovor recimo skoraj normalen. Odnos z otroci je drugačen, imava z njimi veliko skupnega, čeprav potem delijo oni s prijatelji druga zanimanja,« nam je razkrila Sonja. Pogovor o tekmah in športu nasploh je večkrat živahen, je priznal Walter. Diskutirajo o napakah, ki se lahko pripetijo, kako je bilo na tekmi, zakaj je šlo kot je šlo, kaj bi lahko bilo boljše. »Bolj kot za kritike gre za izmenjavo mnenj. Naši hodi jo vedno s pravim pristopom na tekme. Napake se pač zgodijo in govorimo, zakaj je do njih prišlo,« je obrazložil Walter.

V športnem svetu oba starša nimata enake »vloge« v odnosu s sinovi, eden je bolj strog, drugi bolj potrpežljiv in razumljiv. Sonja in Walter sta do sinov vedno zahtevna. Jima ni vseeno, želita, da šport jemljejo resno.

»To ni stvar strogosti. Takrat sva sprejela zahteven tekmovalni program, ki ga je zastavil njihov prvi smučarski trener. Ko sprejmeš tak program, si tudi želiš, da bi tvoji sinovi dosegli dobre rezultate. Do tega pa prideš z resnim treningom, s spoštovanjem trenerja, soigralcev in so-tekmecev. Starši gotovo pripomoremo k temu, otrok pa mora nekaj čutiti do tega in ga mora zanimati, kaj dela. Midva sva samo pomagala,« meni Walter. »Smisel športa je, da človek raste, ne samo fizično, a tudi intelektualno in psihološko, če je odnos do športa pravi. Najin odnos do sinov ni bil strog v smislu, da sva od njih veliko zahtevala. Želela sva jim vcepiti pravi odnos do špor-

ta, kar pride prav tudi na življenjski in študijski poti. Individualni športi razvijejo občutek odgovornosti, ker vse sloni na tvojih ramenih. Je treba sprejeti vse, predvsem poraz. Če se pravilno dela, je to zelo vzgojno. Glede vzgoje pa smo zelo hvaležni trenerjem,« je dodala Sonja.

Kdo pa jih je tolažil, ko so tekmo izgubili? »Jaz gotovo ne!«, je malo za šalo, malo zares priznal Walter. To je običajno mamino delo, oče je pomagal, da so dosegli določene rezultate. »Bolj kot tolažila, sem jih učila sprejemati tudi poraze in slabe plati športa, ker so tudi te del življenja. Zelo pomemben del življenja.«

Nasvete jim vedno dajeja, da bi boljše uspeli. Potem pa morajo seveda poslušati trenerja. »Vsak ima svojo vlogo. Trener mora imeti glavno besedo v športu. Starša poznata otroka z drugega vidika in mu lahko svetujeta, kako naj uresniči, kar jim trener narekuje.«

Nikoli nista imela dvomov, ali je šport, ki so si ga otroci izbrali, primeren za njih. Če otrok zna teči, skakati, se premikati in je resen na treningu, je vsak šport primeren za vsakega.

»Najinim otrokom je šport dal veliko. Najprej samozavest, spoznali so veliko novih ljudi različnih narodnosti, postali so fizično odporni in niso nikoli bolni. Naučili so se prilagajanja. Pri smučanju se moršče prilagajati različnim vremenskim situacijam, moraš biti pripravljen spat tako v lepih hotelih kot na skupnih ležiščih brez kopalnice.«

Od športnega udejstvovanja otrok sta se nedvomno veliko naučila tudi Sonja in Walter. Naučila sta se premostiti težave z otroci, ki je šlo za poškodbe ali nesreče. »Takrat je treba dobiti prave rešitve in na pravi način premostiti situacijo, prej sam, potem pa z otrokom,« nam je povedala Sonja. Poleg problemov je treba tudi uspehe doživljati na pravi način, »da ne udari nikomur »preveč v glavo«. Uspeh je korak naprej, a je kljub temu le en korak od mnogih, ki jih je treba še narediti.«

»Starši se ne rodimo, postanemo. S tem, da smo vse doživljali skupaj, smo se naučili biti družina.«

Andreja Farneti

KOŠARKA - Jadran v nedeljo v Pordenonu

Uveljaviti izkušnje

Peter Franco
(Jadran)

KROMA

Jadranova četa se bo v okviru osmega kroga državne C-divizije v nedeljo ob 18.00 v gosteh v športni palači Forum spojila s Pordenonom, ki deli z njo začasno prvo mesto na lestvici, četudi z odigrano tekmo več. Varovanci trenerja Romanina so namreč enkrat izgubili, in sicer v četrtem krogu dokaj gladko v gosteh proti Corderoju. Pordenončani imajo mlado, zelo dobro pripravljeno in neugodno ekipo, ki brani zelo agresivno in računa na veliko navdušenje. Zelo mladi so zlasti talentirani organizatorji igre Galli, Varuzza in Ughi, najbolj izkušena moža pa sta pod koše-

ma krilo Moro (ki je z Vatovcem igral tako v Caorlah kot v Oderzu) in center Cre-span. Ostali zunanji igralci pa so strelec Colamarino, temnopolti skakalec Bongo Banda in koristna Bosio ter Muner. V Jadranovem taboru je bil delovni teden dokaj miren, vsi igralci so zdravi in pripravljeni na boj. Sodnika na nedeljski tekmi bosta Figus in Degano iz videmske pokrajine.

Popravek

V seznamu igralcev Sokola, ki bo igral v promocijski ligi, je pomotoma izpadel Daniel Malalan. Za napako se opravičujemo.

DEŽELNE LIGE

Breg že drevi pred Tv kamerami

Tudi v deželni C-ligi je na sporedu osmi krog. Breg (10 točk) bo igral že nocoj ob 21.00 v Pordenonu proti Roraigrandeju (8). Srečanje bo posnela in nato že jutri ob 13.00 predvajala televizijska mreža FvgSportChannel. Nasprotnik nedvomno sodi med boljše v ligi, na Prvem maju je na primer namučil borovce. Stebri moštva so zunanji igralci Gelormini, Cuder, Misuraca in Prince, pod košema pa krili Bellanca in Pivetta ter center Carrer. Trener Krašovec bo razpolagal z vsemi posamezniki z izjemo poškodovanega Samca. Sodila bosta Morassutti iz Gradišča ob Soči in Pellicani iz Ronk.

BOR: POZOR NA MLADEGA OSTROSTRELCA - Po dokaj ugodnem razporedu se niz bistveno zahtevnejših preizkušenj začena tudi za Bor, ki bo jutri ob 20.30 (sodnika Sacilotto in Badarac iz Pordenona) igral v Romjanu proti Ronkam. Domačini so mladi in dokaj nevarni, presenečenje tega začetka prvenstva je zlasti branilec Bartolini, letnik 1992, ki je s povprečjem 20 točk na tekmo prvi strelec lige. Ostali nosilci so zunanji igralci Cherubin, Facchini in Marras ter pod košema Nardella, Tropea in Vuolo. Popovičevi fantje bodo skušali ohraniti nepremaganost. Vprašljiv je sicer nastop Madonie in Pertota.

KONTOVEL: GOSTJE FAVORITI ZA PRESTOP - V D-ligi so Kontovenci nanizali tri zaporedne zmage in tokrat (jutri že ob 18.00 pri Briščkih, sodnika Videmčana Del Fabro in Giuliano) jih čaka »big match« proti ravno tako še nepremagani Goriziani. Slednjo trenira Novogoričan Izток Čehovin, med izkušenimi nosilci (branilca Calzolari in Rosso, krilna centra Carcich in Tomasi) sta tudi 210 centimetrov visoki Susić in nekdanji prvotligaški playmaker Močnik. Podvig ob Svetem Martinu bi bil za Brumnove fante (ki bodo predvidoma nastopili kompletni) še toliko lažji.

NOGOMET

Štirje kaznovani, dva »brežana«

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je kaznovala štiri nogometne ekipe naših društev. Vsi so prešli po en krog prepovedi igranja. V promocijski ligi bo v nedeljo prisilno miroval igralec Juventine Nicola Trango. V nižji 1. amaterski ligi Primorec ne bo računal na branilca Adriana Oja, ki je v nedeljo prejel četrti rumeni karton. V 2. AL trener Brega Bassanese ne bo imel na razpolago dva igralca. Na domači tekmi proti Romani ne bosta igrala tako Luca Coppola kot Denis Daris.

Vse ekipe naših društev bodo igrale v nedeljo. Prihodnji konec tedna, v soboto, 19. novembra, pa bosta stopila na igrišče Juventina in Breg. Juventina bo na domačem igrišču gostila Pro Romans, Breg pa bo igral v gosteh na Opčinah proti Opicini.

Obvestila

SK DEVIN prireja štiridnevni Openday v Innichenu od četrta, 8. do nedelje, 11. decembra 2011 s smučanjem na smučiščih Helm, Croda Rossa, Baranci. Informacije in vpisovanja na info@skdevin.it ali na 340 2232538.

prej do novice
www.primorski.eu

Namiznoteniška C2-liga: Kras a (s skritim orožjem) do nove zmage

Kras A - San Giorgio Porcia 5:3

Bole - Marton 2-3; Carli - Della Libera 3-0; Fabiani - Mian 3-1; Carli - Marton 3-0; Bole - Mian 1-3; Fabiani - Della Libera 3-0; Carli - Mian 2-3; Fabiani - Marton 3-2

Kras A je v domači telovadnici gostil prvouvrščeno Porcio. Tokrat je ekipi priskočila na pomoč A-ligašica Eva Carli, ki je tudi s svojim doprinosom pripomogla k uspehu ekipe. Osvojila je dve točki, a »pozna se, da mi manjka ritem prvenstva«, pravi Carlijeva. Njena A-2 liga je pač strnjena le na tri srečanja (vse tekme v treh koncih tedna). Čeprav je pokazal dobro igro, a srečal se je z najmočnejšima nasprotnikoma, Bole ni osvojil točk. Prijetno je presenetil mladi Fabiani, saj je s svojo obrambno igro, pomešano s hitrimi napadalnimi udarci, osvojil vse tri dvoboje. Z lepo zmago si Kras A deli drugo mesto na lestvici

Kras B - Azzurra A 1-5

Ridolfi - Jelen 0-3; Giorgi - Fabris 0-3; Doljak - Populin 0-3; Giorgi - Jelen 2-3; Ridolfi - Populin 3-2; Doljak - Fabris 2-3
Nekoliko slabše se je odrezala druga ekipa. Odpravila se je v Gorico proti trdemu orehu Azzurra in neuspeh je bil pričakovan. Sonja Doljak pravi, da rezultat ne odraža prave slike, saj bi se z nekoliko več športne sreče lahko še dva dvoboja obrnili v korist zgoniškega društva. Nasprotniki so že vodili s 4:0 in zgedalo je, da se bo tekma končala brez osvojene točke. Presenetil pa je Sandro Ridolfi, ki je po dolgem dvoboju spravil na kolena močnejšega Populina. Tudi Doljakova je pokazala solidno igro, mladi Giorgi pa je tokrat zaigral pod povprečjem, čeprav se je boril za vsako točko. Kras B ostaja brez osvojene točke in skupaj z ekipo iz Humina sameva na zadnjem mestu lestvice. (R)

ODBOJKA - Sloga Tabor Televita v nedeljo v Repnu v državni B2-ligi proti Loreggii

V lov za četrto zaporedno zmago

Nasprotnik doslej povprečen, toda trener Battisti svari pred podcenjevanjem: »Doslej so se pomrili z dobrimi ekipami«

Odbojkarji Sloge Tabor Televita lovijo v nedeljo četrto zaporedno zmago v letošnjem prvenstvu B2-lige. Nove točke bodo skušali osvojiti na domačem igrišču v Repnu, kjer bodo gostili ekipo iz kraja Loreggia pri Padovi, ki je lani prav tako kot slogaši nastopala v C-ligi. Loreggia pa ima z našimi odbojkarji še eno skupno točko. Z njimi je v B2-ligi igrala tudi pred dvema letoma in prav tako izpadla, a bila med sezono vsekakor precej slabša in je prvenstvo zaključila na zadnjem mestu.

Tudi letos Loreggia v prvih krogih ni bila posebno uspešna, trener Sloge Tabor Lucio Battisti pa svari pred podcenjevanjem nasprotnikov. »V prejšnjih tednih so se pomerili z dobrimi ekipami, tako da je lahko njihov položaj na lestvici varljiv. Ogledal sem si posnetke njihovih tekem, tako da lahko povem, da imajo dober servis in blok, ko so pod pritiskom, pa včasih več grešijo. Zaradi težav s poškodbami tudi niso igrali vedno v popolni postavi.«

Battisti pričakuje vsekakor zanimivo tekmo. Na razpolago bo imel vse svoje igralce, čeprav so imeli nekateri manjše fizične težave ali gripo. Zato upa, da bo njegova ekipa nadaljevala zmagovito serijo, obenem pa priznava, da tako uspešnega začetka ni pričakoval, čeprav je vedel, da ima zelo perspektivno ekipo. »Po drugi strani pa bi lahko imeli celo kako točko več, a nas je nekajkrat izdala neizkušnost. Napete tekme pa so za nas, ki nabiramo izkušnje, vsekakor zelo koristne,« ocenjuje Battisti. (T.G.)

Jutri v Sovodnjah derbi med Sočo in Olympia

V moških in ženskih deželnih odbojgarskih prvenstvih bo ta teden nedvomno zelo zanimivo, saj čakajo vse naše ekipe zelo pomembne tekme, ki bi znale biti tudi zelo izenačene, prosta pa bo tokrat Olympia U17.

Olympia neobremenjena, za Sočo nov popravni izpit

V petem krogu bo nedvomno v ospredju derbi moške C-lige med Sočo Zadružno banko Doberdob Sovodnje in Olympia. Goričani so sezono začeli nad pričakovanji in takoj slavili dve gladki zmagi, prejšnji teden pa so morali priznati premoč glavnega favorita Ferra Alluminia. Kot nam je povedal trener Jerončič, bo Olympia v soboto nastopila v popolni postavi, pričakuje pa, da bodo njegovi varovanci zaigrali neo-

bremenjeno. »Na papirju je Soča favorit, saj je tudi prvenstvo začela z večjimi ambicijami kot mi. Zato moramo igrati sproščeno.« Če bi Olympia spet slavila, bi se vsekakor njene možnosti za uvrstitev v skupino za napredovanje (in s tem takojšen obstanek) precej povečale, za Sočane pa je v boju za drugo mesto v skupini zmaga že skoraj imperativ, saj so nepričakovano izgubili že dve tekmi. Res je, da imajo kar precej težav s poškodbami, a so kljub temu v drugem krogu dokazali, da lahko tudi okrnjeni igrajo zelo dobro, nato pa so prejšnji teden spet zatajili. Trener Berdon bo imel jutri na razpolago tudi Mateja Jurna in Martina Devetaka, ki vsekakor nista še v optimalni formi, vsaj en mesec pa ne bo Škorjanca, ki si je operiral koleno. »Stanje ni rožnato, na papirju pa smo vsekakor boljši, tako da moramo ciljati na zmago, saj smo si dva »jollyja« že zaigrali,« je povedal Sočin predsednik Fabio Tommasi.

Če ne jutri, kdaj?

Odbojkarje Vale čaka jutri gostovanje v Reani, kjer se bodo pomerili z ekipo, ki je prav tako kot oni še brez točk. Razlika je le v tem, da je Reana novinec, valovci pa so se med poletjem okrepili in so zato nedvomno računali, da bodo v prvenstvu uspešnejši, čeprav z gleda, da so se spet znašli v skupini z nevarnimi nasprotniki. Valovci morajo reagirati in končno zaigrati kot v Deželnem pokalu, ko so na primer premagali Ferro Alluminio, ki velja letos za enega izmed glavnih favoritov za napredovanje. Poleg Daniela Faganela bo zaradi službenih obveznosti še vedno odsoten tudi Masi.

KOŠARKARSKO PRVENSTVO UNDER 17

Spet visok poraz združene ekipe

Breg - CBU 32:126 (4:29, 21:55, 27:88)

Breg: Regent 2, Peric, Coretti 2, Milič, Kocijančič 5, Kojanec 5, Gril, Gregori 11, Matarrese, Semen 5, Gruden 1, Bachi 1. Trener Brumen

Združeni ekipi je tudi tokrat trda predla. Kot vsakič doslej so se spoprijeli z boj izkušenim, bolj uigranim in fizično močnejšim nasprotnikom, ki je bil v vseh elementih boljši. Kljub temu je treba fante pohvaliti za igro v prvih dveh četrtinah, ko so zabeležili relativno manjši zaostanek, čeprav jim met nikakor ni šel od rok, kar je bila konstanta celotne tekme. Žal so v drugem polčasu popustili, dobesedno jim je zmanjkalo moči, kar velja še posebej za zadnjo četrtino, kar se ji sicer redno dogaja. Upadle je pogum, vrstile so se napake in visok poraz je bil tako neizbežen. Erik Gregori je bil z 11 točkami najboljši strelec združene ekipe, dosegel je tretjino vse točk svojega moštva.

Gostovanje v Talmassonsu bo za igralke Zaleta C jutri pravi preizkusni kamen

KROMA

Nov mestni derbi za slogaše

Po tekmi proti Volley Clubu čaka mlajšo Slogino ekipo drugi zaporedni tržaški derbi. Tokrat bodo slogaši gostili Cus, ki ga prav tako sestavljajo nekateri perspektivni mladi igralci. Zmaga je vsekakor v dometu Peterlinovih varovancev, če bodo igrali dovolj konstantno.

Je visoka uvrstitev realna?

Zalet C je po štirih krogih na drugem mestu v svoji skupini, izgubil je le enkrat, vsakič pa prišel do točk. Jutri pa bo verjetno postalo bolj jasno, če lahko Zalet meri res visoko ali če je začasno drugo mesto le sad lažjega razporeda tekem v uvodnih krogih. Maverjeve varovanke se bodo namreč tokrat pomerile z nevarnim Talmassonsom, ki je bil v prejšnjih letih vedno med boljšimi. Letos je sicer prišlo v igralskem kadru do precejš-

njih sprememb, a je še vedno odlična ekipa. Igralke Zaleta so med tednom dobro trenirale, tako da njihov trener upa, da bodo prišle do novih točk, čeprav jih čaka zelo težko gostovanje.

Proti nevarnemu novincu

Zalet D bo jutri gostoval v Pavii pri Vidmu, kjer ga čaka Blu Volley, ki je lani napredoval iz 1. divizije, v kateri je osvojil drugo mesto (iz Vidma napredujeta namreč dve ekipi). Domačinke imajo le točko manj kot Zalet, ki bo še naprej igral brez Verše in Gantarjeve (vrača pa se Micussijeva), prejšnji teden pa so na primer v gosteh premagale Azzano X, ki je naši ekipi (sicer močno okrnjeni) zadal edini poraz. Berlotove varovanke bodo morale zato igrati res dobro, če hočejo svoj položaj na lestvici še izboljšati. (T.G.)

ŽARIŠČE

Kanalski Kolovrat v spominih Franca Jerončiča

ADRIJAN PAHOR

Prejšnjo nedeljo je bila v Ligu predstavljena knjiga Življenje na Kanalskem Kolovratu, avtorja Zorana Jerončiča. Gre za nadvse zanimivo pričevanje o naši prisotnosti na tem izpostavljenem delu slovenskega ozemlja tik ob furlanski nižini, kjer se je se je zgodovina večkrat poigrala z našim prebivalstvom, ki je živelo zdaj pod enim, zdaj pod drugim vladarjem. Najbolj boleče pa je rezala v življenje naših rojakov med rekama Idrijo in Sočo takoj po drugi svetovni vojni, ko je zaradi meje prišlo do prekinitve povezav in posledičnega odseljevanja ljudi. Od tridesetih let nazaj, ki so obstajale na začetku prejšnjega stoletja, jih je danes ostalo samo še dvajset. O tem in še o marsičem drugem nam v knjigi spregovori Zoran Jerončič, ki se v knjigi predstavi kot radovedni zapisovalec in posredovalec vsega, kar mu je svoj čas in še nedolgo od tega pripovedoval njegov oče Franc. Ta je namreč vse življenje pisal dnevnik in vse, kar je bilo zanimivega, neobičajnega, nevsakdanjega zabeležil. Gre za zgodovinske dogodke, informacije o gospodarskih, etnografskih, etnoloških, geografskih in drugih značilnosti našega prostora na skrajnem zahodu slovenskega narodnega ozemlja, neka-

ko od prve svetovne vojne do današnjih dni. Ob vsem tem je zanimivo, da se je ideja glede potrebe po objavi vsega tega bogatega gradiva, porodila prav njima – očetu in sinu in da ju ni nihče k temu silil ali nagovarjal. Enostavno sta se zavedala, da bi bilo zamočati ali zadržati vse to bogastvo zase, malodane tako kot oropati naše narodopisje za delček mozaika, ki mu pripada po pravici. V nizanju zgodb in informacij ljudi s Kolovrata se Franc Jerončič izkaže kot izrazito slikovit pripovedovalec, duhovit in natančen, tako da pred bralcem zaživi več kot stoletna epopeja tega ljudstva, od nekdanjega predmeta interesov velesil, mednarodnih konfliktov in spreminjanja mej(e). Najrazličnejše zgodbe in zapisi tako zaobjamejo še širši časovni spekter, od Napoleonovega časa, Beneške republike, Avstro-Ogrske, prve svetovne vojne, fašizma, druge svetovne vojne in povojnega obdobja SFRJ. Pred nami zaživijo kraji, vasi in zaselki, tudi tisti, ki jih danes več ni, v besedi in fotografiji, ki nemo pričajo o spremembah, ki so se dogodile v vsem tem času. Knjiga ima zato izrazito dokumentarno vrednost, ki jo moramo brati kot prispevek ali dodatek k našemu zgodovinsko-etnografski zapisu, ne pa kot čisti historio-

grafski zapis.

Posebna odlika knjige je tudi jezik, klen, pester, slikovit, skladiščno dinamičen in stilno nadvse inovativen, da bralca takoj potegne vase. Če nekateri izbirajo knjige na knjižnih policah sodeč po tem, kako je avtor s pripovedovanjem začel in kako zaključil, potem je to Jerončič naredil res mojstrsko: začetek je tako rekoč in medias res, konec pa se sklada z zaključkom opravljene poti, na kateri sta se večkrat celo prebila do vseh tridesetih zaselkov, ki so v knjigi popisani in fotografirani. Ob prebiranju knjige se zavemo, da gre nedvomno za veliko dejanje, predvsem zaradi sistematične dokumentacije vseh tistih vasi in zaselkov, ki jih danes več ni in bi skoraj gotovo v nasprotnem primeru šli v pozabo, pa tudi zaradi živega prikaza ljudi in vsakodnevnega življenja v tem delu naše domovine. Garaško delo, ki ga že ob prelistavanju uteleša knjiga Franca in Zorana Jerončiča postaja, v trenutku, ko je »zasedla naše knjižne police«, garant za ohranjanje trajnega spomina o slovenski prisotnosti na tem preizkušenem delčku Slovenije in istočasno uvod v nove avanture, saj ima baje Franc Jerončič napisanega gradiva vsaj še za eno knjigo....

KULINARIČNI KOTIČEK

Za tiste, ki ljubijo kostanje

Ena mojih najljubših sladici, še zlasti v sedanjem jesenskem času, je nedvomno tako imenovani »montblanc«, kostanjeva sladica s kakavom in stepeno smetano, ki je tipična za gorate predele severne Italije. Pri nas ni nikoli na jedilniku predvsem iz enega razloga: ker je namreč lupljenje kostanjev zamudno in dolgočasno početje. Pri receptu, ki ga boste brali v nadaljevanju, je nekaj bližnjic: lahko uporabite suhe, že olupljene kostanje, ki jih je treba seveda prej namočiti, kot namakamo fižol, obstajajo tudi globoko zamrznjeni kostanji, rezultat pa ne bo nikoli tak, kot če uporabimo svež kostanj in ga olupimo doma. Najkrajša pot do te jesenske dobrote pa je ta, da stopite do najbližje slaščičarne in si »montblanc« enostavno kupite.

Za »montblanc« potrebujemo: 750 g kostanjev, bolj če so maroniji; 15 g kakava v prahu, obilne pol litra mleka, kozarček ruma, ščepec soli, zavojček vanilina, 130 g sladkorja. Prekrijemo pa ga z nekaj »marron glaceji«, 2-3 žlicami čokoladnih opilkov, 2-3 žlicami sladkorja v prahu, žlico kakava v prahu in s pol litra sladke smetane.

Kostanj dobro operemo, posušimo in pri vsakemu zarezemo lupino z ostrim nožem. V ekonom loncu jih pokrijemo z vodo in jih kuhamo 10 minut. Če jih nočemo kuhati v ekonomu, jih moramo kuhati v navadnem loncu 50-60 minut. Pustimo jih v vodi, v kateri smo jih skuhal. Jemljemo po dva, tri kostanje iz vode in jih popolnoma olupimo,

mo, se pravi odstranimo ne samo trdo skorjo, temveč tudi tenko kožico, ki jih pokriva. Če jih pustimo, da se dalj časa močijo v topli vodi, jih bomo lažje očistili. Ko smo opravili to najbolj zamudno in dolgočasno delo, jih spet damo v ekonom lonca skupaj z mlekom, sladkorjem in soljo in pustimo, da vrejo približno pol ure, nakar jih lahko odcedimo in jih stisnemo skozi sito. V pretlačene kostanje vmešamo vanilin, kakav in rum in mešamo toliko časa, da dobimo dokaj suho in kompaktno maso. Če ni dovolj suha in kompaktna, jo lahko na nizkem ognju zgostimo. Sedaj pustimo, da se vsaj 2 uri hladi v hladilniku, nakar jo pretlačimo skozi stiskalnico za krompir, po možnosti tisto z večjimi luknjami. Če imate strojček za mletje mesa, lahko pretlačite kostanj skozenj. Dobili bomo špagete, ki jih oblikujemo v hribeček, pri čemer si bomo pomagali z vilicami, a pri tem bomo pazili, da špagetov ne zmečkamo. Sedaj lahko stepemo smetano skupaj s sladkorjem v prahu in z njo prekrijemo kostanjeve hribečke, ki ga še okrasimo z zdrobljenimi »marron glaceji«, opilki grenke čokolade in kakavom v prahu.

Rezultat je slastna jesenska visoko kalorična sladica, ki pa bo vredna vsega truda, ki ga boste vložili v pripravo.

Dober tek!

Ivan Fischer

SLOVESNOST - Pri Krnskem jezeru v spomin na padle in umrle vojake v 1. svetovni vojni

Jutri Pohod spomina Krn 1918 - 2011

Letos je pohod že štirinajstič po vrsti - Proslava se bo začela ob 13. uri - Slavnostna govornica ministrica Ljubica Jelušič

Pri Krnskem jezeru se bodo tudi letos poklonili padlim in umrlim vojakom ter se spomnili konca 1. svetovne vojne. 14. Pohod spomina Krn 1918-2011 bo jutri, organizator pohoda pa je ob pomoči Občine Bovec letos Društvo 13-13, vodja organizacijskega odbora pa župan občine Bovec, Danijel Krivec.

Sama proslava se bo pričela ob 13. uri pri Krnskem jezeru, slavnostni nagovor pa bo imela ministrica za obrambo RS, Ljubica Jelušič. Udeležbo so ob nekaterih vidnejših predstavnikih Republike Slovenije že potrdili nekateri vojaški atašeji, veleposlaniki in drugi predstavniki drugih držav, program pa bo potekal po tradicionalnem ključu, s prižiganjem spominskega ognja in topovskim strelom ter polaganjem žalnega venca.

Za kulturni program bosta letos skrbela Pihalni orkester Slovenske vojske in Moški pevski zbor Golobar iz Bovca.

Pohodniki bodo proti Krnskem jezeru krenili izpred Doma v Lepeni, od koder proti Krnskemu jezeru vodi lahka in dobro označena pot, ki se že po nekaj minutah razcepi na dva dela. Prva je nekoliko bolj strma, druga (desna) pa je položnejša in primerna tudi za otroke in starejše. Obe poti se do zgorjnjega postaje žičnice večinoma vzpenjata skozi gozd in se na poti nekajkrat križata. Od zgorjnjega postaje tovarne žičnice nadaljujemo po isti poti, ki se zložno vzpenja po široki transportni cesti. Kasneje se cesta začne spuščati in mimo odcepa za Veliko Babo se hitro pride na naslednje razpotje, na katerem je treba zapustiti cesto in pot nadaljevati levo navzdol po peš poti, ki nas v nekaj minutah pripelje do doma pri Krnskem jezeru. Od doma nadaljujemo naravnost v smeri Krna in Krnskega jezera po zložni poti in mimo pastirske kočice, za katero pridemo na naslednje razpotje, kjer ponovno nadaljujemo v smeri Krn. Zložna pot pa nas po nadaljnjih nekaj minutah pripelje do bisera Krnskega pogorja, Krnskega jezera. Vse skupaj naj bi za pot porabili od 2 uri 20 do največ 2 uri 45 minut.

Vsako leto se ob Krnskem jezeru zbere veliko ljudi

PISMA UREDNIŠTVU

»SSk normalno sodeluje s slovenskimi društvi«

Pred kakšnim tednom sem prisostvoval zanimivemu srečanju Goriškega loka, kjer so mladi govorili o obih krovnih organizacijah. Med številnimi pogledi, so mladi izpostavili tudi nezadovoljstvo nad polemikami, ki se pojavljajo v časopisju. To smo lahko slišali tudi tisti, ki smo neposredno vključeni v javno življenje in delovanje naše narodne skupnosti. Zato me čudijo nekatere izjave iz srečanja SKGZ in ZSKD, ki so bila objavljena v nedeljo na Primorskem dnevniku. Zgleda namreč, kot da bi nasvete mladih poslušali, a jih ne upoštevali. Upam, da se motim.

Čeprav nerad, sem vendar dolžan goriški predsednici ZSKD podati nekatera pojasnila, ki zadevajo njeno izjavo, da so članice SSO podaljšana roka stranke Slovenska skupnost, ki tako vnaša razdore. Osebnost ne vidim nobenega problema v tem, da politika in civilna družba sodelujeta. To se dogaja povsod, tudi pri nas. SSK in društva, ki so včlanjene v SSO,

normalno sodelujejo, kot se to spodobijo med slovenskimi organizacijami. Ocenjujem, da je tega še premalo in bi ga bilo potrebno še bolj razviti. Da pa SSK vnaša razdore, ta očetek vljudno, a odločno vračam Tomšičevi. Najprej naj se dobro spomni, da jo je SSK, s konkretnimi glasovi, podprla na pokrajinskih volitvah, ko je bila izvoljena v goriški pokrajinski svet. Drugič naj se pri njenih strankarskih kolegih pozanima, kako to, da je slovenska komponenta v Demokratiški stranki zavrnila predlog SSK o skupnem upravljanju občin pred volitvami leta 2009. Z zanimanjem želim slišati ali brati argumente za nesodelovanje.

Dodal bi pa še nekaj glede sodelovanja med politiko in civilno družbo ter stegnjenih rok. Nima samo SSK take »podaljšane roke«, saj je recimo doberdobski župan predsednik nogometnega društva Mladost, predsednik KD Danica, KD Sovodnje in Karnival pa sedijo v občinskem svetu in Sovodnjah. Še bi lahko dodal, a kot sem povedal, v tem ne vidim problema.

Na koncu, svetujem predsednici ZSKD in pokrajinski svetnici De-

mokratske stranke naj uporabljata tone, ki vodijo h sodelovanju in spoštovanju kot je to storila SSK ob njeni (in drugih) izvolitvi v pokrajinski svet. Če bi hoteli biti razdiralni bi se lahko vedli drugače. Med drugim bi lahko upravičeno zahtevali, da odstopi od pokrajinskega predsedstva ZSKD, tako kot je ona zahtevala od Mare Černic na posvetu »Glasbeno šolstvo na Goriškem«, ki je potekalo 22. novembra 2010, češ, da sta funkciji pokrajinske odbornice in predsednice SCGV Emila Komela nezdržljive. Vendar SSK ne postavlja pseudo-ideoloških pogojev in verjame v sposobnost in poštenost ljudi, ki dajo svoj prostovoljni doprinos, da se ohrani in razvija bogata dediščina naše narodne skupnosti.

Julijan Čavdek, Pokrajinski tajnik SSK na Goriškem

TRST - V ponedeljek Predstavitev knjige »Politično vodenje za nove generacije«

»Politično vodenje za nove generacije« je naslov knjige izpod peresa mlade diplomirane sociologinje in raziskovalke dr. Sladane Mihajlovič, ki je izšla prav pred kratkim pri založbi Educa v Novi Gorici. Publikacija prihaja v pravem času, ki ga zaznamuje globoka kriza družbenih vrednot in politike kot smisel upravljanja skupnih koristi. Avtorica se zato v svojem delu spopada z vprašanji, kot so, kaj lahko naredijo mladi v procesu sprememb, kakšno vodenje je zanje učinkovito in sprejemljivo, v kakšni družbi si želijo živeti, zakaj se mladi počutijo izključeni iz političnih odločanj, kako premakniti stanje apatičnosti in prebuditi celotno ljudstvo v budno akcijo.

O vsem tem in o naelektrenem predvolilnem vzdušju, ki ta čas označuje vsakdanjo kroniko ne le v Sloveniji, kjer bodo politične volitve že v začetku decembra, pa tudi pri nas, kjer bodo prihodnje pomlad upravne volitve, bo tekla beseda v ponedeljek 14. novembra v Trstu, kjer bo ob 17.30 v dvorani Tessitori (sedež Deželnega sveta na Trgu Oberdan 5) srečanje z avtorico dr. Sladano Mihajlovič. Predstavitev knjige prireja deželni svetnik Igor Gabrovec v okviru Foruma Nova znamenja, ki se je izoblikoval kot nov in neobremenjen prostor za slobodno pretakanje misli in idej, za izoblikovanje načrtov in razvojnih vizij. Z avtorico dr. Mihajlovičev se bo o njeni knjigi in o političnem trenutku v Sloveniji pogovarjal mlad in obetaven častnik, goriški rojak Andrej Černic, prejemnik posebnega priznanja odbora za novinarsko nagrado »Simona Cigana«. Predstavitev knjige je posebej namenjena javnim upraviteljem, zlasti še mlajšim, pa tudi vsem, ki jih zanima negotov politični razvoj političnih dogodkov tako pri nas kot v Sloveniji.

KLOP DELI NASVETE O ZDRAVI PREHRANI

Zdrav duh v zdravem telesu

Klop, ki se je ves prejšnji teden tepal po zakuskih, je pojedel toliko pršuta, sira, slaščic in spil toliko vina, da se je v naslednjih dneh počutil kar slabo. Zdaj pa je še tu sveti Martin: stojnice s hrano, pršut, vino, sladkarije in druge dobrote, katerim se ne bo mogel upreti. Začel je razmišljati, da bi moral začeti jesti malo bolj zdravo in da bi si mogoče moral malo bolj urediti prehrano. Po naključju je v časopisu naletel na oglas, da bo v petek na Opčinah predavanje o zdravi prehrani. Odločil se je, da se ga bo udeležil in ob priložnosti tudi picil predavateljico, poznavalko prehrane in diplomirano inženirko živilske tehnologije, Marijo Merljak. Merljakova je v Sloveniji znana predvsem po svojih prehrabnih nasvetih v oddaji »Dobro jutro«, še bolj pa po svoji novi knjigi »Zdrava prehrana je prava odločitev«. Klop je v pogovoru z izvedenko izvedel marsikaj o pravih načinih prehranjevanja, biološki hrani, vegetarijanstvu, shujševalnih kurah ...

Kaj pomeni zdrava prehrana?

Zdrava prehrana je tista, ki ti omogoča, da si v harmoniji sam s sabo, da čustva, razum in telesni mehanizem pravilno delujejo. Mora te dejansko »nasitiiti«, da lahko v vsakdanjem življenju daš nekaj več kot samo to, da nekaj narediš, da imaš sposobnost koncentracije in da delaš s srcem. Zato je tu pomembna kakovost hrane, ki omogoča, da je tudi kakovost mišljenja dobra. Uživanje hrane zgolj po nekaterih tehničnih normativih ni dobro, saj ti ne upoštevajo, da moramo biti v našem vsakdanjem življenju polno funkcionalni. Človek samo za to da živi oz. obstaja, potrebuje 1500 kalorij. Zato so tudi nekatere shujševalne diete, ki predvidevajo manj kot toliko kalorij zelo nepriporočljive, če ne celo nevarne. Vsak dan namreč v našem te-

lesu umre šest milijard celic, zato moramo uživati primerno hrano, da se vsak dan ponovno »zgradimo«.

Kakšna naj bo popolna celodnevna prehrana?

Naši možgani delajo štiriindvajset ur na dan, zato je primerno, da jemo petkrat na dan in jim nudimo ustrezno hrano, da pridobijo gradivo in gorivo za življenje. Zelo pomembno je zaj-

trk. Ta naj ne bo obilen po kalorijah ampak po raznovrstnosti. Jejmo polnozrnatih kruh, sadje, predvsem jabolka. Lahko pa si privoščimo tudi bogat solatni krožnik. V njem naj ne bo samo solata, ampak lahko dodamo tudi koruzo, košček sira, tofuja, sončnična semena, lanena semena, da je ta krožnik bogat in raznovrsten, včasih ga lahko zaužijemo tudi kot samostojen obrok. Dopoldne, ko čutimo pomanjkanje energij, lahko zaužijemo kako suho sadje ali oreščke: mandlje, orehe, suhe fige, datelje, slive, brusnice, kar je kvalitetna kombinacija hrane za možgane. Za popolno celodnevno prehrano je pomembno, da zjutraj zaužijemo beljakovinski obrok, ki nam nudi zaščito, bolj ko gremo proti opoldnevu, več porabimo in več moramo jesti (tu pride v račun riž ali testenine), zvečer gremo nazaj proti upočasnitvi in nam paše lažja hrana, saj je počasi treba telo umirjati. Kdor pa ponoči študira, lahko poje košček mesa ali enakovrednih beljakovinski obrok.

Kaj pomeni, da smo vzgojeni v prehrani?

To pomeni, da takrat, ko je človek lačen, naj prigrizne, naj poslušajo svoje telo ter se nanj odziva. Prva faza se začne že v ustih. Če jemo počasi, občutimo, da je hrana dobra. Pomembno je, da smo natančni pri kupovanju hrane in pri tem so pomembne sezonskost, svežina in lokalna hrana. Po pravilu sicer ni nezdrave prehrane, saj je po naravi vsa hrana dobra, ampak ko človek s svojim neznanjem ali z industrijsko proizvodnjo poseže po kemikalijah, umetnih gnojilih in drugih sredstvih, hrana izgubi na kvaliteti. Zaradi tega je pomembno, kakšno hrano kupujemo, da je sadje ekološke pridelave, da kupujemo meso živine, ki je na pašniku, itd.

Kaj pomeni, da je določena hrana ekološko oz. biološko pridelave?

Biološko in ekološko sta sinonima. Na produktih biološke pridelave najdemo prepoznavni znak. To pomeni, da pri tej hrani niso uporabljali nobenega škropiva, da upoštevajo biodinamični pristop, da imajo živali prostor, da se gibljejo, ipd. Pri tem je potrebno veliko znanja in spretnosti. Biološko živilo mora biti obrano v primernem času, saj če ga oberemo prezgodaj, nima snovi v sebi, če pa prepozno, hitro segnje. Do tega pride, ker se ne uporabljajo umetnih kemikalij.

Kako je s prehrano pri vegetarijancih? Ali lahko pridobijo vse ustrezne snovi za kvalitetno življenje?

Prvih pet let bo vse normalno potekalo, potem pa se bodo začele kazati posledice, in sicer najprej na psihi. Ključni problem se kaže v pomanjkanju vitamina B12, zaradi česar primanjkuje pomembnih aminokislilin v možganih. Primanjkuje nam serotonin, zaradi česar postanemo depresivni, pa tudi fenilalanin za dobro počutje, brez katerega nas bo strah in ne bomo samozavestni. Brez endorfina pa se ne bomo znali smejeti. Tudi nekateri zagrizeni vegetarijanci so priznali, da imajo včasih krizo in morajo jesti kaj mesnega.

Kakšno prehrano svetujete mladim, dijakom in študentom, ki uporabljajo glavo?

Hrana za umsko delovanje je čisto drugačna kot navadna hrana. Vsakemu, ki

NASVETI IZVEDENKE MARIJE MERLJAK

Kaj in kako jesti

Klop si je na srečanju z Marijo Merljak zabeležil še nekaj zanimivih nasvetov in koristnih priporočil za bralce, ki si najbolj prizadevajo za telesno in duševno zdravje:

- Po tridesetem letu starosti imajo po navadi ljudje premalo kisline v želodcu. Temu lahko pomagamo, če jemo zelenjavo pred obrokom. Če pa je kisline v želodcu preveč, si lahko pomagamo s tem, da jemo korenje, zelje, buče in krompir.
- V želodcu se začne nespečnost, saj, če ne razgradimo beljakovinske hrane, nam primanjkuje gradnikov za hormon spanca. Ko ne razgradimo take hrane se iz želodca začne tudi slaba volja, ko ne produciramo noradrenalina.
- Če pogostoma pozabljamo, so za to krivi slabi možgani. Za okrepitev dobrega spomina si pomagamo s kislim zeljem, pršutom in pomarančami.
- Za dobro delovanje imunskega sistema rabimo predvsem 4 snovi: cink, magnezij, selen in vitamin B6. Ko ne vohamo in okušamo dobro ali, ko imamo bele pike na nohtih, je to znak pomanjkanja cinka. Ko nimamo dovolj magnezija, se v telesu pojavljajo krči. Ko pa ne zadostuje selen, so ljudje pogostoma tečni.
- Pomembno je uporabljanje več vrst olja, da se ustvari ravnotežje med omega 3 in omega 9. Olivno olje ima na primer v sebi le omega 9. Olja je treba zato zmešati.
- Za dobro počutje pojejmo vsak dan eno limono ali pomarančo z olupkom.
- Tudi herpes je dokaz slabega imunskega sistema ali pa znak nepravilnega ravnotežja med dvema aminokislinama: preveč je arginina in premalo lizina. Da bi preprečili nastanek herpesa moramo jest več fižola in zelja.
- Ko imajo ženske kandido, morajo uživati več navadnih ali probiotičnih jogurtov in kislega mleka.
- Pri težavah s hrbtenico in obrabi hrustanca rabimo več beljakovinske hrane.
- V stresnih trenutkih je dobro, da telesu zagotovimo zalogo C vitamina.
- Raziskave so dokazale, da se ljudem, ki ne jedo zajtrka, ustaljuje kri in so bolj izpostavljeni nevarnosti kapi.
- Nekatere vrste hrane preprečujejo razvoj virusov in bakterij. Take zdravilne jedi so: rdeča pesa, melancane, borovnice, čokolada, brinove jagode in vsa vijolično obarvana hrana.
- Zvečer rabimo za dobro spanje pomiritev. Nasvet so lahko sladke pijače ali prigrizki, na primer mleko in med, čaj s sladkorjem ali palačinko. S tem se zadovoljimo in pomirimo.
- Katero naj bo merilo, da razumemo, koliko lahko človek poje? Naj bo merilo naša roka. Recimo pri mesu, toliko kot imamo veliko dlan, toliko naj bo velika pečenka.

dela z glavo, priporočam, naj ima zjutraj na krožniku čim več kvalitetnih beljakovin. Priporočam mleko ali izdelke iz mleka, jogurt, pa tudi sojo. Ko smo pod stresom, se tudi dogaja, da zaradi povečane želodčne kisline ne dobro predelamo hrane in tega potem ne moremo izkoristiti. Dobro je, če se opazujemo, kadar smo umirjeni, kadar nam misli tečejo, potem imamo v naši prehrani vsega dovolj, ko pa smo vznemirjeni, pozabljivi, ko ne moremo spat ali smo pod stre-

som, moramo opazovati, kako se prehranjujemo. Telo nas opozarja, mi pa ga velikokrat ne poslušamo. Najhujše je to, ko pojedemo nekaj na silo, ko mečemo vase. Ta hrana sploh ne pride do možganov, mi pa smo iztrošeni, možgani pa še čakajo. Dokazano je, da psiha zelo močno vpliva na presnovne procese. Zato je pomembno, da

se jedi posvetimo in da jo uživamo z veseljem.

Kakšen je po vašem mnenju pravi nasvet za hujšanje?

Velikokrat slišimo: tega ne, tistega ne, čim manj kalorij ... Diete imajo pogostokrat čisto obraten učinek, namesto, da bi hujšali, se redimo. Do tega pride, ker ne hujšamo pravilno. Če se npr. odločimo, da ne jemo, da ne nudimo dovolj hrane svojemu telesu, bo prišlo do posledic, ker se bo telo uprlo. Če ne jemo, zato da si bomo lahko naredili lepo obleko, pomeni, da nam je pomembnejša obleka od tega, da se zdravo hranimo. Obleko bomo potem dejansko oblekli, ampak ne bomo tako zdravi in močni, kot smo bili prej. Takšno hujšanje ni uspešno, ker telo, ki ne dobiva hrane, ustvarja zalogo, ki se kopičijo okrog pasu in pri trebuhu. Zato bomo lahko suhi povsod, ampak pri trebuhu nam bo vedno ostala maščoba. Poleg tega ne smemo slediti številnim dietam, ki

postavljajo same prepovedi, kajti potem bomo frustrirani in nervozni, ker bomo toliko pod pritiskom hujšanja, da bomo komaj čakali, da bomo začeli zopet jesti to, kar je »prepovedano«. Zato priporočam, da, če

si nekdo želi jesti tortice, naj jih le je, prej ali slej se bo naveličal in bo jedel drugo. Na ta način lahko primerno skrbimo za naše telo. Vsekakor, najboljši nasvet, ki vam ga lahko priporočam za telesno in duševno zdravje je, da se družite, da se smejete in da ste veseli, saj bo to bolj učinkovito kot katerakoli dieta.

Kako izračunamo telesno maso?

Številne raziskave v posameznih državah so pokazale, da ima preveč ljudi previsok indeks telesne mase (ITM). Ta indeks je leta 1996 uvedla Svetovna zdravstvena organizacija (WHO):

$$\text{Teža (kg)} / [\text{Višina (m)}]^2$$

Primer:

TELESNA MASA 60 kg   TELESNA VIŠINA 1,7 m

$$\text{ITM} = 60 : (1,7)^2 = 60 : 2,89 = 20,76$$

Indeks telesne teže (ITT) je razmerje med telesno težo (v kilogramih) in kvadratom telesne višine (v metrih).

Po klasifikaciji WHO pomeni:

ITM: 18,5-25 normalno telesno maso

ITM za dekleta = 21

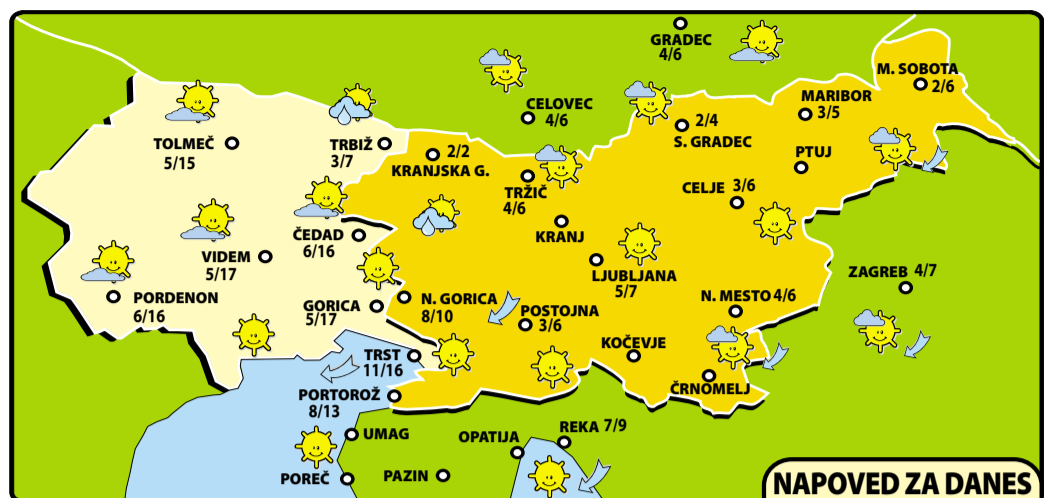
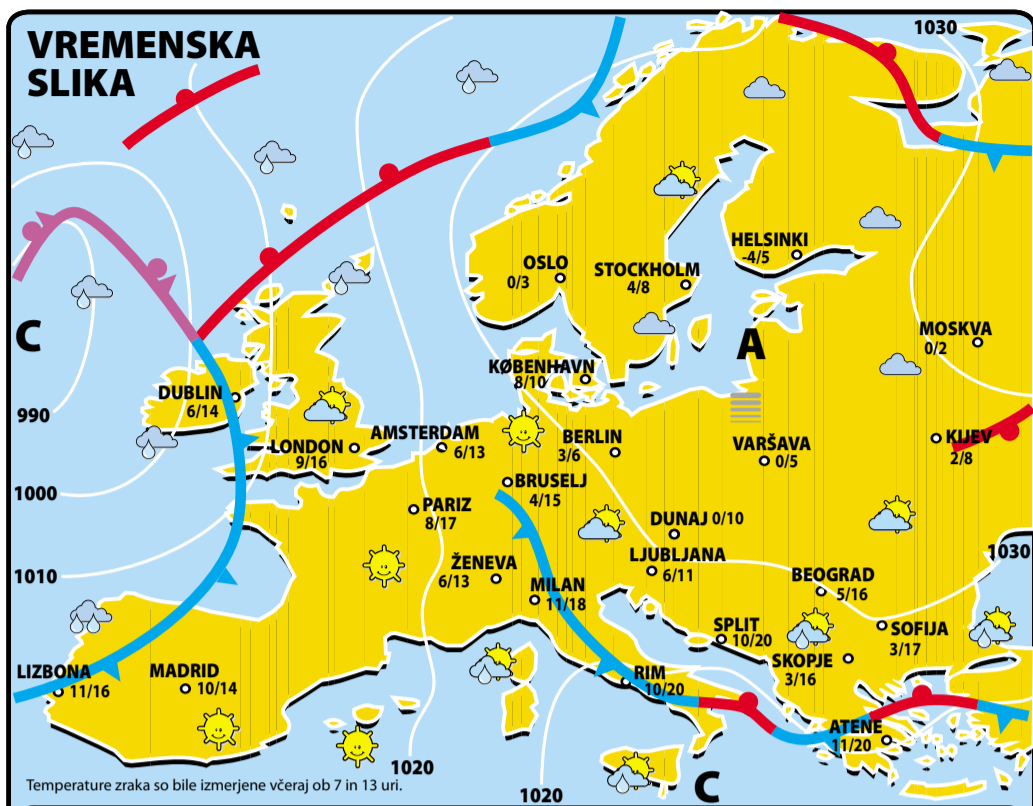
ITM za fante = 22

ITM za odrasle ženske = 22

ITM za odrasle moške = 24

Po nižinah in ob morju bo prevladovalo lepo vreme, le na zahodu nekoliko bolj spremenljivo. V hribih bo spremenljivo, nekaj več oblačnosti bo zjutraj na območju Trbiža in v Karnijskih Predalпах, kjer bo lahko rahlo rosilo. Ob morju in na Kraški planoti bo pihala okrepljena do občasno močna burja. Dnevne najvišje temperature bodo nižje.

Na jugovzhodu države bo oblačno, dopoldne bodo še manjše padavine. Drugod se bo delno zjasnilo. Na Primorskem bo pihala zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 1 do 6, na Primorskem okoli 8, najvišje dnevne od 6 do 8, na Primorskem do 14 stopinj C.

Lepo bo z jasnim nebom na celotnem deželnem ozemlju. Po nižinah bo pihala zmerna burja, ob morju in na Kraški planoti pa okrepljena.

Jutri in v nedeljo bo precej jasno, občasno bo ponekod več oblačnosti. Jutro bo hladno. Še bo pihala šibka do zmerna burja.

Nad srednjo Evropo se krepi anticiklon. Ta konec tedna bodo nad našo deželo dotekali bolj suhi in hladni severovzhodni tokovi.

Nad zahodnim Sredozemljem je plitvo ciklonsko območje, nad Skandinavijo, srednjo Evropo in tudi našimi kraji pa območje visokega zračnega tlaka. S šibkim vzhodnim vetrom doteka nad naše kraje nekoliko hladnejši in bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vziđe ob 6.58 in zatone ob 16.39
Dolžina dneva 9.41

BIOPROGNOZA
Najbolj občutljivi bodo predvsem v prvi polovici dneva imeli manjše vremenske pogojene težave.

MORJE
Morje je mirno, temperatura morja 16,9 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	7	2000 m	-3
1000 m	8	2500 m	-4
1500 m	-2	2864 m	-5

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 2,5 in v gorah 3.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

LUNINE MENE
Luna vziđe ob 16.52 in zatone ob 7.35

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.37 najnižje -25 cm, ob 9.33 najvišje 43 cm, ob 16.26 najnižje -54 cm, ob 22.53 najvišje 28 cm.
Jutri: ob 4.01 najnižje -12 cm, ob 9.55 najvišje 38 cm, ob 16.53 najnižje -49 cm, ob 23.32 najvišje 23 cm.

Saint Honore'

PONOVNO ODPIRAMO DANES 11.11.11

OPČINE - Proseška ulica 2, tel. 040 213055, URNIK: 9. - 13. / 16. - 19. / zaprto ob ponedeljkih

OROCOLATO

TRST - Ul. Cassa di Risparmio 9, Tel. 040 638193, URNIK: 9. -19. / zaprto ob nedeljah

PRIDITE NA POKUŠNJO NAPITKA MAYA

Naša sladka ponudba

Čokoladni bonboni "TRAM" različnih okusov in barv

"SOUVENIR" torte - Kraška torta in Tržaška torta

Torte za vse trenutke in priložnosti -

"SAMBA", "OROCOLATO"